

Kotitalouksien säästäminen 1988

Household Saving 1988

Kotitalouksien säästäminen 1988

Household Saving 1988

Huhtikuu 1991

Tiedustelut:

SVT

*Suomen Virallinen Tilasto
Finlands Officiella Statistik
Official Statistics of Finland*

Kirsti Ahlqvist
Markku Säylä
Puh. (90) 17 341

Kansikuva: Mikko Nurmi

Helsinki 1991
Paino-Center Oy

Alkusanat

Kotitalouksien säästäminen 1988-raportti on tehty Tilastokeskuksen säästämis- ja velkaantumistutkimuksen aineistosta. Se koskee kotitalouksien varoja ja velkoja vuodelta 1987 ja 1988. Taulukko-osassa on julkaistu lopulliset tiedot kotitalouksien varoista ja veloista, joista ennakkotiedot on julkaistu aikaisemmissa raporteissa (Tulot ja kulutus 1989:3 ja 1990:2).

Säästämis- ja velkaantumistutkimus ei kuulu Tilastokeskuksen jatkuvaan tuotantoon. Tiedot kerättiin aikana, jolloin kotitalouksien säästämisessä ja velkaantumisessa tapahtui suuria muutoksia. Velkaantumisesta valmistuu vertailutietoa vuoden 1990 elinkustannustutkimuksesta. Kotitalouksien ja henkilöiden taloudellisia oloja kuvaavia vuosittaisia tilastoja ovat tulonjakotilasto ja tulo- ja varallisuustilasto.

Säästämis- ja velkaantumistutkimuksen suunnittelusta ja toteutuksesta ovat vastanneet Kirsti Ahlqvist ja Markku Säylä, jotka ovat myös kirjoittaneet oheisen raportin. Menetelmäasiantuntijana on toiminut Seppo Laaksonen. ATK-suunnittelusta ovat vastanneet Heikki Lahonen ja Sirkku Mertanen.

Aineiston käsittelyyn osallistuivat: Eila Aaltonen, Tuula Dahl, Marjatta Laiho, Marja Leminen, Harri Nygren, Irma Ollila, Tapani Petrola, Eila Savela ja Irja Siissalo.

Julkaisun kuviot ja taiton on tehnyt Päivi Seppälä.

Raportissa esitettyjen tulosten pohjana ovat runsaan 5 000 kotitalouden antamat haastattelutiedot. Kiitämme kaikkia vastanneita.

Helsingissä huhtikuussa 1991

Hilkka Vihavainen

Sisällysluettelo

Alkusanat	3
Sisällysluettelo	4
Tiivistelmä tuloksista	5
Summary	6
1. Johdanto	7
2. Kotitalouksien säästämisestä	7
2.1. Kotitalouksien säästämisen kehitys 1980-luvulla	7
2.2. Mikä vaikuttaa kotitalouksien säästämiseen?	8
2.3. Muutokset rahoitusmarkkinoilla	9
2.4. Säästämisen tutkiminen poikkileikkausaineistolla	10
3. Säästämisen mittaamisesta	11
4. Kotitalouksien säästäminen 1988	12
4.1. Säästämissämahdollisuudet ja tulot	12
4.2. Säästäminen eri ikäkausina	18
4.3. Säästäminen eri elinvaiheissa	21
4.4. Säästäminen eri sosioekonomisissa ryhmissä	24
4.5. Säästämisen alueelliset erot	27
5. Asuntosäästäminen	29
6. Rahoitussäästäminen	33
6.1. Kotitalouksien varallisuuden jakautumisesta	39
7. Kestokulutushyödykkeiden hankinta	43
Lähdeluettelo	45
Liite 1. Tutkimusmenetelmä, käsitteet ja luokitukset	46
Liitetaulukot	52
Taulukko-osa	63

Tiivistelmä tuloksista

Vuonna 1988 kotitalouksien varallisuus samoin kuin velat kasvoivat. Asuntojen hintojen ja pörssikurssien nousu aiheutti osan lisäyksestä.

Kotitalouksien säästämisaste oli 6,2 prosenttia. Luku on saatu laskemalla netto-varallisuuden muutoksen suhde käytettävissä olevaan tuloon. Kun mukaan lisätään kulkuvälineiden hankinta, säästämisaste oli 12,8 prosenttia. Velkaantumistaso (velkojen osuus käytettävissä olevasta tulosta) oli noin 70 prosenttia, kun se vuotta aikaisemmin oli noin 60 prosenttia.

Eri varallisuuskohteittain säästäminen jakautui seuraavasti:

	% käytettävissä olevasta tulosta
Asuntoinvestoinnit	11,6
Rahoitussäästöt	6,5
Velat	- 11,9
Yhteensä	6,2

Suomalaisille kotitalouksille tärkeä asunnon hankinta oli merkittävin säästämisalue. Rahoitussäästäminen muodostui pääasiassa arvopapereista, joiden lisäyksen osuus käytettävissä olevasta tulosta oli 3,6 prosenttia sekä talletuksista, joiden lisäys tuloista oli 2,6 prosenttia. Velkojen lisäys oli suunnilleen samansuuruinen kuin asuntoinvestointien.

Säästäminen vaihtelee merkittävästi eri väestöryhmissä ja myös alueittain. Asunnon hankinta on keskittynyt nuorimpien talouksiin, kun taas rahoitusvarallisuuttaan ovat lisänneet pääasiassa keski-ikäisten taloudet.

Perheenperustamisvaiheessa alle 35-vuotiailla lapsettomilla pareilla, jolloin tulotaso ei ole vielä kovin korkea, asunnon hankinta muine pakollisine meno-

neen ja opintolainoineen nosti velkaantumistasoa korkeaksi (132 %). Säästämisaste oli voimakkaasti negatiivinen (- 12 %).

Pikkulapsiperheillä, joilla oli myös runsaasti asuntoinvestointeja, säästämisaste on varsin korkea (10 %) ja velkaantumistaso 124 prosenttia.

Pelkästään iän mukaan tarkasteltuna säästämisaste on korkeimmillaan 55 - 64-vuotiaiden talouksilla ja velkaantumistaso on varsin vähäistä. Arvopaperi- ja talletussäästäminen on merkittävintä tässä iässä.

Säästämisen taustalla eroja aiheuttavana tekijänä ovat kuitenkin eri ikä- ja elinvaiheiden sisäiset tulo- ja sosioekonomiset erot. Ikäryhmästä tai elinvaiheesta riippumatta säästämisaste on korkea ja säästäminen monipuolista suurituloisilla kotitalouksilla.

Sosioekonomisista ryhmistä ylempien toimihenkilöiden talouksien säästämisaste oli 12,5 prosenttia, kun se työntekijä-talouksilla oli - 1 prosenttia.

Summary

Household Saving 1988 is based on the data file of the study on household saving and indebtedness made by the Central Statistical Office of Finland. The purpose of the study is to determine the level, and the changes in the level, of the saving, indebtedness and property of different population groups. The data relate to the years 1987 and 1988.

The concept of saving is defined as the year-on-year change in net property. This concept of saving differs from that employed in the national accounts where saving is the difference between disposable income and final consumption expenditure.

The data for the study on household saving and indebtedness were collected together with the data for the Central Statistical Office's annual Income Distribution Statistics. The population of the Income Distribution Statistics comprises all resident households in Finland. The sample is of the panel type; households are surveyed in two successive years and half of the sample is changed every year. Half of the sample of the Income Distribution Statistics was included in the saving and indebtedness study, i.e. those households which were in the sample for the first time in 1987. The data for 1988 were collected from the same households.

In 1987, the initial sample size was 7,677 households and the final 5,566. In 1988 the final sample size was 5,248 households.

The data on assets and liabilities are based on interviews and those on income mainly on administrative records.

In 1988, the average household saving ratio (the relation of change in net property to disposable income) was 6,2 per

cent. However, it varied significantly between different regions and population groups. Upper-level salaried employees had a household saving ratio of 12,5 per cent and worker households - 1,0 per cent. Saving for a dwelling was typical of the households, raising the saving ratio of families with children under school age to 10 per cent. Investing in financial assets grew with age, and the saving ratio was highest among the households of people aged 55 to 64. To a significant degree, however, the differences in saving behaviour can be attributed to differences in income levels within different population groups.

1. Johdanto

Säästämis- ja velkaantumistutkimuksen tavoitteena on selvittää eri väestöryhmien säästämistä, velkaantumista ja varallisuutta sekä näissä tapahtuneita muutoksia. Tutkimus jatkaa suomalaisen säästämistutkimuksen perinnettä. Esikuvina ovat olleet vuosien 1969 ja 1979 vastaavat tutkimukset (Hämäläinen 1981 ja Kosonen-Suoniemi 1982).

Säästämis- ja velkaantumistutkimus sisältää tietoja vuosilta 1987 ja 1988. Tutkimusvuodet olivat taloudellisen korkeasuhdanteen aikaa, jolloin tuotanto kasvoi nopeasti, työllisyys oli korkealla ja kotitalouksien reaalitulot kasvoivat. Rahoitusmarkkinoiden vapautuminen säännöstelystä johti pankkien luotonannon voimakkaaseen lisääntymiseen.

Säästämis- ja velkaantumistutkimuksesta on aikaisemmin julkaistu kaksi raporttia kotitalouksien varallisuudesta ja veloista (Tulot ja kulutus 1989:3 ja 1990:2). Oheinen raportti kuvaa eri väestöryhmien säästämistä.

Säästäminen on raportissa määritelty nettovarallisuuden muutoksena vuoden aikana. Käsite poikkeaa kansantalouden tilinpidon säästämiskäsitteestä, joka määritellään käytettävissä olevan tulon ja kulutuksen erotuksena.

Raportin luvussa 2 käsitellään lyhyesti, miten kotitalouksien säästäminen on kehittynyt 1980-luvulla kansantalouden tilinpidon kuvaamalla tavalla. Samoin pohditaan niitä tekijöitä, jotka vaikuttavat säästämiseen. Luvussa 3 kuvataan tarkemmin käytettyä säästämisen käsitettä.

Luvuissa 4 - 7 esitellään säästämis- ja velkaantumistutkimuksen aineistosta saatuja tuloksia eri väestöryhmien säästämisestä. Luku 4 sisältää säästämisen jakautumisen tulojen, varallisuuden, so-

sioekonomisen aseman, iän ja kotitalouden elinvaiheen mukaan. Luvussa 5 käsitellään suomalaisten kotitalouksien tärkeintä säästämiskohdetta, asuntosäästämistä. Seuraavaksi merkittävin on rahoitussäästäminen, jota kuvataan luvussa 6. Tähän liittyen käsitellään myös jonkin verran varallisuuden jakautumista. Kulukäsitteet, kuten autot, veneet jne. luokitellaan kestokulutushyödykkeiksi. Myös ne on sisällytetty aineistoon ja niiden merkitystä säästämisen kannalta kuvataan luvussa 7.

2. Kotitalouksien säästämistä

2.1. Kotitalouksien säästämisen kehitys 1980-luvulla

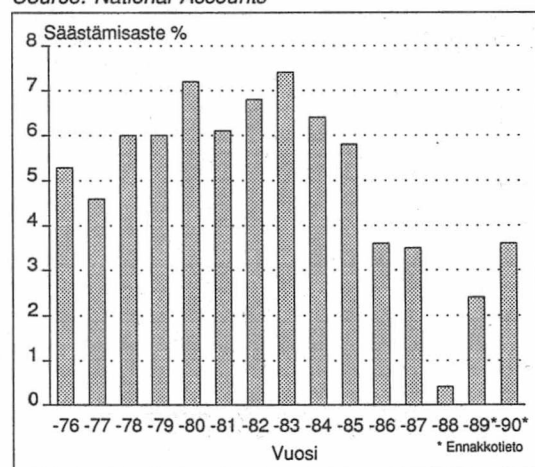
Kun säästäminen määritellään tulojen ja kulutuksen erotuksena, kotitalouksien säästämisen osuus tuloista on alentunut vuoden 1983 jälkeen. Vuonna 1988 se oli lähellä nollaa. Tämän jälkeen säästämisaste on jälleen vähän kasvanut (**Kuvio 1**).

KUVIO 1. Kotitalouksien säästämisaste 1976 - 1990.

FIG. 1. Household saving ratio 1976 - 1990

Lähde: Kansantalouden tilinpito

Source: National Accounts

Suomen kehitys kotitalouksien säästä-
 misen osalta noudattaa monien muiden
 maiden kehitystä. Säästämisasteet nousi-
 vat lähes kaikissa OECD-maissa 1970-
 luvulla verrattuna 1960-lukuun ja alkoi-
 vat 1980-luvun alussa laskea. Usein tä-
 hän kehitykseen on liittynyt rahoitus-
 markkinoiden vapautuminen.

Erityisen merkittävää säästämisen
 aleneminen on ollut Yhdysvalloissa,
 Englannissa, Australiassa sekä Pohjois-
 maissa. Ruotsissa ja Norjassa säästä-
 misaste on alentunut jopa negatiiviseksi.
 Joissakin maissa kuten Saksassa, Itäval-
 lassa, Alankomaissa ja Sveitsissä säästä-
 misasteessa ei ole tapahtunut muutoksia.
 Suurimmassa osassa näistä maista
 aleneminen on liittynyt kotitalouksien
 varallisuuden kasvuun, joka on heijastu-
 nut arvopaperimarkkinoilla sekä asunto-
 jen hintojen kohoamisena. (OECD
 1989).

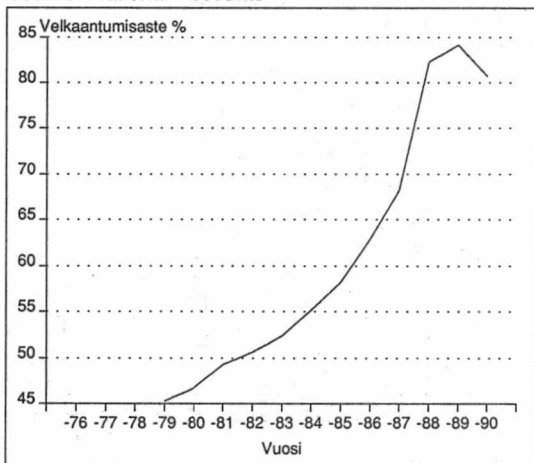
Säästämisen alentuessa velkaantuminen
 on kasvanut. Suomen osalta kehitys on
 kuvattu **kuviossa 2**. Velkaantumistas-
 te on määritelty velkojen suhteena tuloihin.

KUVIO 2. Kotitalouksien velkaantumistas- te 1979 - 1990.

FIG. 2. Household dept-income ratio 1979 -
 1990

Lähde: Kansantalouden tilinpito.

Source: National Accounts

Säästämisen alenemiseen ja velkaantu-
 misen kasvuun liittyy vaihtotaseen va-
 jeen ongelma, joka syntyy, kun kotimai-
 set investoinnit ovat kotimaista säästä-
 mistä korkeammat. Kotitaloussektorin
 rahoitussäästäminen on positiivista, jos
 sen säästöt ylittävät sen investoinnit ja
 se voi lainata muille talouden sektoreil-
 le. Suomessa vaihtotaseen vajeen kasvu
 on seurannut toisaalta investointien (var-
 sinkin asuinrakennusinvestointien) voi-
 makkaasta kasvusta ja toisaalta kotita-
 louksien säästämisen romahtamisesta,
 jota julkinen sektori tai yrityssektori ei-
 vät ole kompensoineet.

2.2. Mikä vaikuttaa kotitalouksien säästämiseen?

Kotitalouksien päätökset jakaa tulonsa
 kulutuksen ja säästämisen kesken riip-
 puu monesta tekijästä. Kotitaloudet sääs-
 tävät ja velkaantuvat hankkiessaan asun-
 non tai kestokulutustavaroita, varautues-
 saan "pahojen päivien" varalle ja halu-
 tessaan jättää perinnön lapsilleen.

Elinkaariteorian mukaan kotitalous pyr-
 kii säilyttämään tietyn kulutustason elin-
 kaarensa joka vaiheessa. Lähtökohtana
 on, että kotitalouden tulot ja kulutustar-
 peet poikkeavat eri elinvaiheissa. Tästä
 syystä vuorollaan säästetään ja vuorol-
 laan velkaannutaan. Elinkaarinäkökul-
 masta katsottuna oletetaan, että nuorilla
 on suhteellisen suuret kulutustarpeet tu-
 loihinsa nähden, koska koulutus, per-
 heenperustaminen ja asunnon hankinta
 osuvat kaikki elinkaaren alkuvaiheeseen.
 Selviytyäkseen kaikesta tästä, joutuu
 nuori ottamaan lainaa, joka on negatii-
 vista säästämistä. Myöhemmässä elin-
 kaaren vaiheessa tulojen kohotessa sa-
 maan aikaan, kulutustarpeiden vähenty-
 essä, lyhennetään lainoja ja samalla
 säästäminen kasvaa. Tämä säästäminen
 kattaa eläkkeelläoloajan kulutusta.

Säästämisen suuruus määräytyy mm. sen mukaan kuinka yksilö arvostaa tulevaa kulutustaan ja missä elinkaaren vaiheessa hän on. Mitä suurempi merkitys nykyhetken kulutuksella on suhteessa tulevaan, sitä suuremmaksi muodostuu negatiivinen säästäminen elinkaaren alussa. Päätös siitä, millaisen kulutus- ja säästämismallin yksilö valitsee, riippuu paitsi aikapreferenssistä myös odotettavissa olevasta tulokehityksestä ja veronjälkeisestä reaalikorosta.

Elinkaariteorian yksinkertaisimman version oletukset ovat hyvin rajoittavia. Kotitalouksien säästämisasteet oletetaan samoiksi, pääoman tuotto oletetaan samaksi varallisuuden määrästä ja koostumuksesta riippumatta ja perintöjä ei oleteta esiintyvän. (Pekkarinen-Takala-Tuomala-Kontulainen 1988).

Kotitalouksien säästämiseen vaikuttaa väestörakenne, mutta myös institutionaalisilla tekijöillä kuten rahoitusmarkkinoilla, sosiaaliturvajärjestelmällä ja verotusjärjestelmällä on merkitystä. Samoin säästämiseen liittyvät arvot ja asenteet saattaavat vaikuttaa säästämiskäyttäytymiseen.

Väestörakenteessa tapahtuvat muutokset vaikuttavat säästämiseen sen kautta, että eri ikäisillä säästämisalttius on erilainen. Tämän lisäksi tietyn ikäiset käyttäytyvät erilailla kuin aikaisemmin. Esimerkiksi tämän päivän keski-ikäiset eivät ehkä ole yhtä säästäväisiä kuin vanhempansa.

Parantunut sosiaaliturvan taso saattaa alentaa säästämistä, koska se vähentää tulonmenetyksen riskejä esimerkiksi sairauden, työttömyyden ja vanhuuden kohdatessa. Säästämistä tapahtuu kansantaloudessa myös sosiaalivakuutustoiminnan kautta.

Verotussysteemi vaikuttaa kotitalouksien säästämiseen ja velkaantumiseen monella tapaa. Mm. sillä erolla, mikä lainako-

ron ja säästökoron välillä on verotuksen jälkeen samoin kuin eri varallisuus ja tulomuotojen verotuskohtelulla.

Katri Kosonen (1988) on selvittänyt syitä sille, miksi Pohjoismaiden säästämisasteet ovat alempia kuin muissa läntisissä teollisuusmaissa. Hänen tulostensa mukaan perinteiset elinkaarimuuttajat, tulojen kasvu ja väestötekijät, eivät selitä eroja. Sen sijaan muuttujalla, joka edusti palkansaajien keskimääräistä tuloveroastetta, oli merkitystä. Pohjoismaiden progressiivinen verojärjestelmä saattaa alentaa säästämistä, koska se pienentää veronjälkeisen anto- ja ottolainauksen korkojen välistä eroa, tasoittaa veronjälkeistä tulonjakoa ja vähentää odottamattomia tulovaihteluita.

2.3. Muutokset rahoitusmarkkinoilla

Perinteisille rahoitusmarkkinoille oli ominaista pankkikeskeisyys, luotonsäännöstely ja luottojen jatkuva liikakysyntä sekä anto- ja ottolainauskorkojen säännöstely ja suhteellinen alhaisuus. Järjestelmään liittyi myös talletuskorkojen verottomuus ja lainakorkojen verovähennysoikeus.

Rahamarkkinoiden vähittäinen muuttuminen alkoi 1980-luvun alussa. Kotitalouksien lainansaannin kannalta keskeisimmät päätökset olivat pankkien ottolainauskoron säännöstelyn lopettaminen vuonna 1986, asunto- ja henkilöluottojen etukäteissäästämistä koskevista ohjeista luopuminen vuonna 1987 ja vuoden 1988 alussa hyväksytty asuntoluottojen markkinakorkosidonnaisuuden hyväksyminen.

Luotonsäännöstelystä luopuminen aiheutti sen, että kotitalouksien patoutuneet tarpeet alkoivat purkautua, kun pankit samalla kilpailivat luotonannolla. Seuraukset olivat dramaattiset sekä asunto-

että arvopaperimarkkinoilla, joilla molemmilla hinnat nousivat.

Rahoitusmarkkinoiden vapauttamista on arvosteltu sekä huonon ajoituksen että väärän järjestyksen kannalta (esim. Koskela 1990, Pekkarinen-Vartiainen 1990).

Arvostelijoiden mukaan vapautuminen ajoittui huonosti juuri noususuhdanteen alle. Luotonsäännöstelyn vapauttamiseen olisi pitänyt liittyä myös ottolainauskorkeiden säännöstelyn purku sekä korkomenojen verovähennysoikeuden rajoittaminen.

2.4. Säästämisen tutkiminen poikkileikkausaineistoilla

Vuoden 1988 säästämis- ja velkaantumistutkimuksen aineistoihin verrattavissa olevat kotitalouksien säästämistä koskevat tutkimukset ovat vuosilta 1969 ja 1979. Sirkka Hämäläisen tutkimus vuodelta 1969 koski palkansaajatalouksia (Hämäläinen 1981). Tutkimuksessa tarkastellaan kotitalouksien kokonaissäästämisen määräytymistä ja siihen vaikuttavia tekijöitä. Tavoitteena oli testata elinkaarihypoteesia Suomen oloissa ja tutkia, miten yksittäisten talouksien subjektiiviset ominaisuudet säätelevät säästämistä. Tutkimus osoittaa asunostosäästämisen keskeisen merkityksen suomalaisten talouksien käyttäytymisessä. Asunnon epälikvidisyys ja sen suuri koko investointikohteena merkitsevät epätäydellisten markkinoiden olosuhteissa huomattavaa poikkeamaa puhtaan elinkaarihypoteesin olettamuksista ja sen tuottamasta käyttäytymisestä.

Katri Kososen tutkimus koski vuotta 1979 (Kosonen-Suoniemi 1982, Kosonen 1984). Siinä tarkastellaan sekä teoreettisesti että empiirisesti kotitalouksien kulutus-säästämisspäätöksiin vaikuttavia tekijöitä. Erityisesti kiinnostuksen kohteena on asunnon hankinnan vaikutus

optimaalisen kulutusprofiilin muotoutumiseen ja kulutus-säästämisspäätöksiin eri elinvaiheissa. Tuloksena oli, että eri asunostosäästämisvaiheessa olevat kotitaloudet säästivät tuloistaan suuremman osuuden kuin muut kotitaloudet, mutta säästäminen on suurimmaksi osaksi sidottu asunnon rahoitukseen.

Vuoden 1988 säästämis- ja velkaantumistutkimus on pääpiirteiltään vertailukelpoinen edellisiin tutkimuksiin, joskin joitakin menetelmällisiä eroja on. Vuoden 1988 otos on huomattavasti laajempi. Lisäksi tiedonkeruussa käytettiin panelimenetelmää, jolloin samat kotitaloudet haastateltiin kahtena vuonna peräkkäin, jolloin heidän ei tarvinnut muistella vuoden takaisia asioita. Aikaisemmissa tutkimuksissa oli yksi haastattelu, jolla kerättiin kahden ajankohdan tiedot.

Palkanssajatalouksien säästämisasteita voidaan pitää kuitenkin melko hyvin vertailtavina ja ne olivat eri vuosina:

	ilman kestok. hyödykehank.	ml. kestokul. hyödykehank.
1969	5,4	12,9
1979	5,5	13,4
1988	5,1	12,3

Varallisuuden jakautumiseen ja arviointimenetelmiin on keskittynyt Pekkarisen, Takalan, Tuomalan ja Kontulaisen tutkimus (1988). Varallisuuden jakauma on huomattavan vino tulojen jakaumaan verrattuna sekä velkojen jakautuminen vielä epätasaisempaa kuin varojen. Elinkaaritekijän vaikutus jää tutkimuksen mukaan suhteellisen pieneksi. Ikäluokkien sisäiset erot dominoivat erikseen tarkasteltuina sekä tulo- että varallisuuseroja. Perinnöt ovat ratkaiseva tekijä varallisuuserojen muodostumisessa.

3. Säästämisen mittaamisesta

Kotitalouksien säästämistä voidaan mitata seuraavilla tavoilla:

1. Säästäminen on käytettävissä olevan tulon ja kulutuksen erotus. Tämä on kansantalouden tilinpidon käyttämä käsite ja sen tarkoituksena on säästämisen kehityksen kuvaaminen.
2. Säästäminen mitataan nettoinvestointeina kiinteään ja rahoitusomaisuuteen.
3. Säästäminen mitataan nettovarallisuuden muutoksena.

Säästämisaste on säästämisen suhde käytettävissä olevaan tuloon.

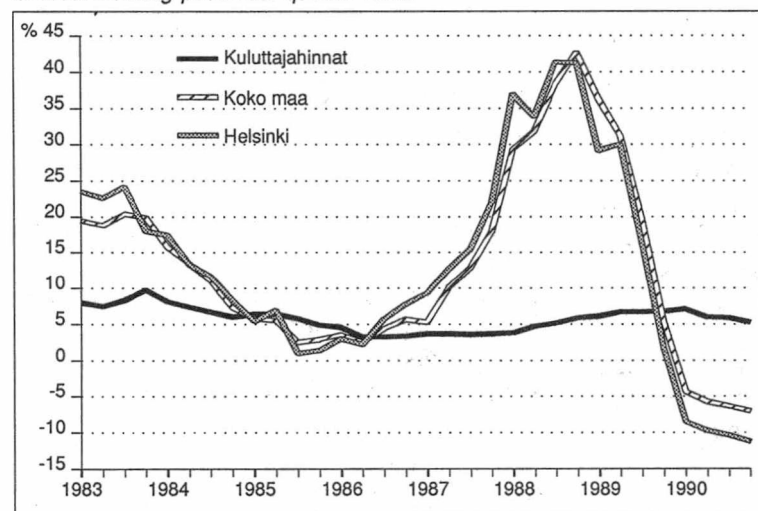
Säästämis- ja velkaantumistutkimuksessa säästäminen on määritelty nettovarallisuuden muutoksena vuoden 1988 aikana ja se on mitattu yhdistämällä 2. ja 3. tapaa.

KUVIO 3. Asuntojen hintaindeksin (1983 = 100) ja kuluttajaindeksin vuosimuutokset (kerrostalot).

FIG. 3. Housing price index (1983=100) and yearly changes in consumer price index.

Lähde: Asuntojen hintatilasto 3. neljännes 1990.

Source: Housing prices 3th quarter 1990.

Rahoitussäästäminen on mitattu nettovarallisuuden muutoksena ja säästäminen kiinteään omaisuuteen nettoinvestointeina.

Investoinnit sisältävät asunto-, vapaa-ajan asunto- ja muiden kiinteistöjen investoinnit sekä kulkuvälineiden hankinnat. Rahoitusvarallisuus sisältää talletukset, arvopaperit, saatavat, säästövakuutukset ja käteisvarat. (Kotitalouksien hallussa oleva yritysvarallisuus ei ole tässä raportissa mukana.)

Varallisuuden muutoksesta on vähennetty velkojen muutos. Velat sisältävät asunto- kulutus- ja muut velat (lukuunottamatta yritystoiminnan velkoja).

Säästäminen eli nettovarallisuuden muutos on laskettu seuraavasti:

Asuntoinvestoinnit + muut investoinnit + rahoitusvarallisuuden muutos - velkojen muutos (ks. liite 1).

Säästämisaste on nettovarallisuuden muutoksen suhde käytettävissä olevaan tuloon.

Nettovarallisuuden muutos sisältää varallisuudessa (lähinnä pörs-siosakkeissa) tapahtuneet arvonmuutokset, mutta käytettävissä olevaan tuloon niitä ei ole lisätty, joten tulo on tältä osin liian alhainen.

Tässä käytetty säästämiskäsite (nettovarallisuuden muutos) poikkeaa oleellisesti kansantalouden tilinpidon säästämiskäsitteestä, joka on tulojen ja kulutuksen jäännöstermi.

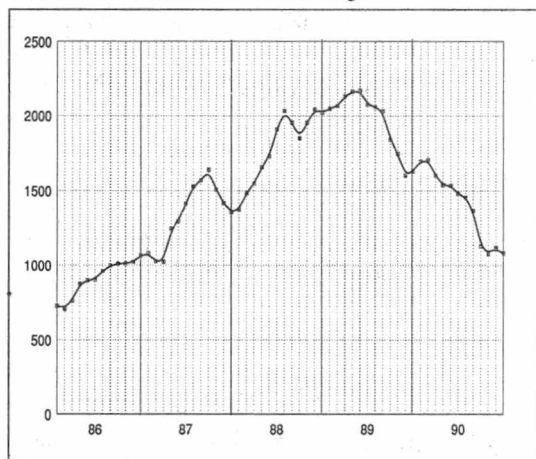
Kansantalouden tilinpidossa kestokulutustavaroiden hankinnat luetaan kulutukseen siitä huolimatta, että niitä ei kokonaan kuluteta hankintahetkellä. Säästämis- ja velkaantumistutkimuksen säästämiskäsitteeseen sisältyvät suurimmat kestokulutushyödykkeet nimittäin kuluvälineet.

KUVIO 4. Pörssiosakeindeksi 1986 - 1990.

FIG. 4. Share Index 1986 - 1990.

Lähde: Helsingin Arvopaperipörssi

Source: The Helsinki Stock Exchange

Kansantalouden tilinpito ei ota inflaatiosta johtuvia pääomavoittoja tai -tappioita huomioon. Jos hyödyke- ja varallisuushinnat kehittyvät samalla lailla, on säästäminen yhtä kuin nettovarallisuuden muutos. Sellaisina kausina, jolloin hintakehitys on erilainen, syntyy realisoimattomia pääomavoittoja tai -tappioita, josta on seurauksena, että kansantalouden tilinpidon säästäminen poikkeaa nettovarallisuuden muutoksesta.

Vuoden 1988 aikana asuntojen hinnat ja pörssikurssit nousivat merkittävästi enemmän kuin kuluttajahinnat. Näiden kehitys on esitetty **kuvioissa 3 ja 4**.

Paitsi säästön mittaaminen myös tulojen mittaaminen poikkeaa jonkin verran kansantalouden tilinpidon vastaavasta käsitteestä ja on sitä alhaisempi (ks. liite 1).

4. Kotitalouksien säästäminen 1988

4.1. Säästämismahdollisuudet ja tulot

Säästämisaineiston tulojen tietolähteenä olivat rekisterit ja haastattelut. Käytännössä lähes kaikki palkkatulot saadaan rekistereistä. Yrittäjä- ja omaisuustuloista sensijaan vain kolmannes saadaan rekistereistä. Loput saadaan yhdistelemällä rekisteri- ja haastattelutietoja. Pelkästään haastattelutietojen varaan jää kuitenkin viidennes näistä tuloista. Palkkatuloista osuus on vain vajaa prosentti.

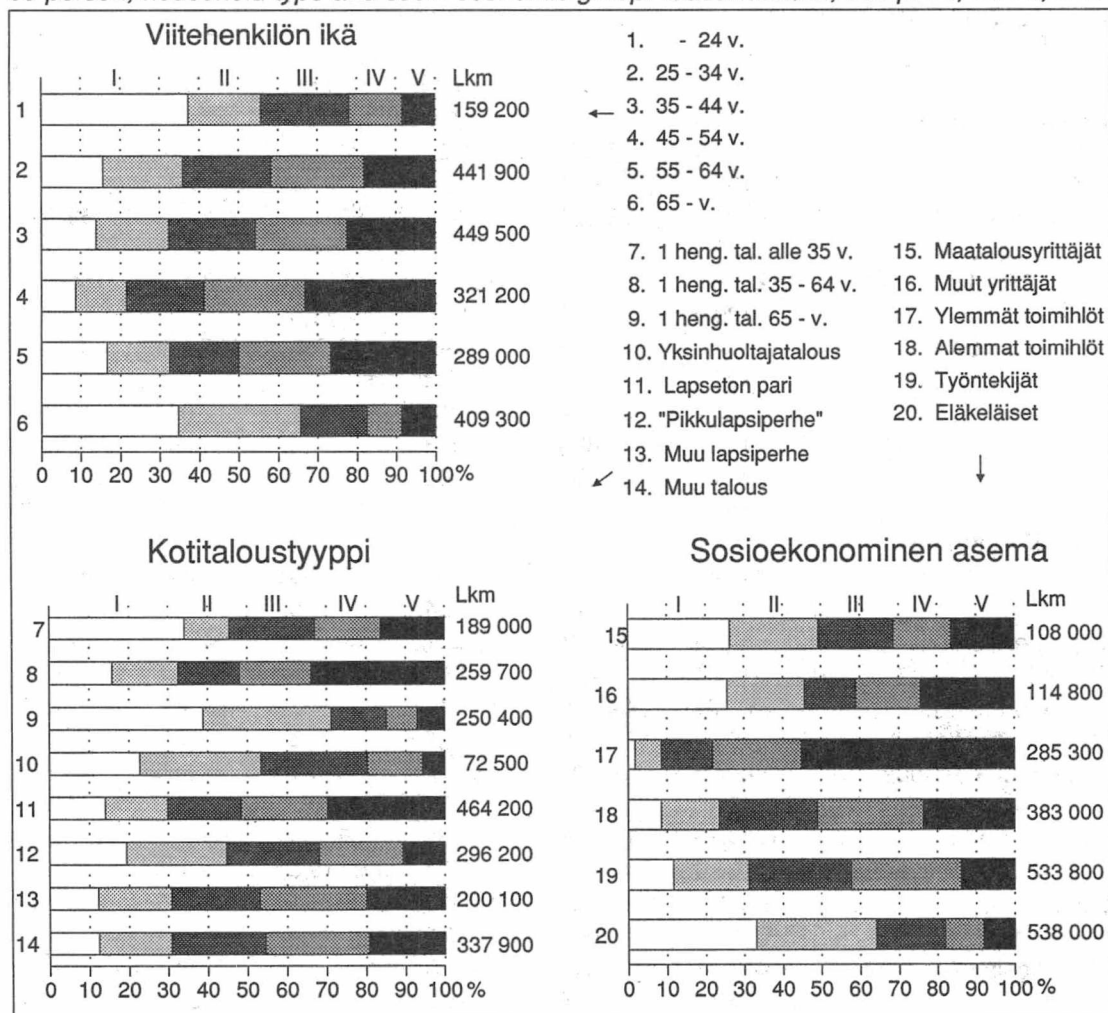
Varsin luonnollista on, että tulojen suuruus on olennainen sekä säästämis- että kulutusmahdollisuuksiin vaikuttava seikka. Mitä suuremmat tulot, sitä paremmat mahdollisuudet on kasvattaa säästöjä. Tulojen merkitystä on syytä korostaa vaikkakin myös varallisuudella on tärkeä merkitys. Varallisuushan on myös tulojen lähde. Tulojen ja varallisuuden samansuuntainen vaikutus vahvistuu, jos varallisuutta on paljon.

Varallisuuden vaikutusta säästämiseen käsitellään tarkemmin tuonnempana. Ensiksi kuvataan tulojen ja säästämisasteen välistä yhteyttä ja havainnollistetaan sitä taulukoiden ja kuvioiden avulla. Koska tulojen suuruus sekä varallisuuden määrä ja rakenne vaihtelevat eri elämänvaiheissa, säästämisen suuruutta tarkastellaan aluksi iän, kotitaloustyyppin ja sosioekonomisen aseman mukaan.

Tulot ja tarpeet muuttuvat iän mukana. Ikä on elinvaiheen tärkeä osatekijä. Sosioekonominen asema vaikuttaa sekä välittömästi että välillisesti säästämiseen

KUVIO 5. Kotitalouksien lukumääräosuudet eri tuloluokissa (I - V).

FIG. 5. Households by income brackets (I - V): numbers and proportions by age of reference person, household type and socio-economic group. Classifications, see p. 76, 68-75, 64.

tuloyhteyden välityksellä. Myös samassa elinvaiheessa olevilla tai samanaikaisilla voi olla hyvinkin erilaiset taloudelliset lähtökohdat. Niiden vaikutusta pyritään kuvaamaan ottamalla myös tulojen suuruus samanaikaisesti huomioon.

Tuloksia ei ole tässä raportissa kehitetty niin hienojakoisiksi, että kaikkien muut-
tujen yhteisvaikutuksia voitaisiin eritel-
lä. Tämä vaatisi, että kahden samanai-
kaisesti toisistaan riippuvan taustamuut-
tajan kuten esimerkiksi iän ja so-

sioekonomisen aseman vaikutus selvitet-
tään.

Tämäntyyppisissä selvityksissä käyte-
tään erilaisia tuloluokituksia ja muun
muassa säästämisen ja tulotason riippu-
vuutta koskevaan kuvaan saattaa vaikut-
taa käytetty tuloluokitus.

Tuloluokituksia muodostettaessa kotita-
loudet on tapana järjestää ensin tulojen
mukaiseen suuruusjärjestykseen ja jakaa
sitten yhtä suuriin ryhmiin. Näitä ryhmiä
kutsutaan desiileiksi tai kvintiileiksi riip-

TAULUKKO 1. Kotitalouksien keskimääräiset tulot (mk) eri tuloluokissa ja kotitalouksien lukumääräosuudet (%) 1988

TABLE 1. Income level of households in income brackets and percentage distribution of households (%) 1988. Classifications, see p. 76, 68-75 and 64.

	Tuloluokka					
	Kaikki	I	II	III	IV	V
Viitehenkilön ikä	101 038	57 654	80 729	99 227	118 810	148 193
- 24	75 419	47 377	79 489	84 294	102 278	124 591
	100,0	37,4	18,4	22,4	13,5	8,4
25 - 34	102 154	66 837	91 994	96 024	114 253	135 985
	100,0	15,8	20,0	22,6	23,5	18,2
35 - 44	127 097	91 434	110 673	123 783	136 127	156 419
	100,0	13,9	18,4	21,9	23,3	22,5
45 - 54	126 509	66 883	91 346	112 358	126 216	164 142
	100,0	8,7	12,8	19,7	25,5	33,3
55 - 64	98 809	51 572	68 914	88 615	112 377	140 714
	100,0	16,6	15,8	17,5	23,2	26,8
65 -	62 761	42 807	54 468	72 380	86 477	129 428
	100,0	34,7	31,0	16,9	8,8	8,7
Kotitaloustyyppi						
1 hengen talous	54 543	37 373	48 690	51 995	64 819	87 721
alle 35 v.	100,0	34,1	11,4	21,5	16,8	16,1
1 hengen talous	63 546	32 381	44 601	54 276	64 872	91 143
35 - 64 v.	100,0	15,9	16,6	15,5	18,1	33,8
1 hengen talous	46 101	34 146	42 416	51 423	63 462	99 618
65 v. täyttäneet	100,0	38,9	32,2	14,2	7,7	7,0
Yksinhuoltajatalous	82 309	66 129	78 777	82 921	93 355	135 998
	100,0	22,8	30,7	26,9	13,9	5,7
Lapseton pari	105 398	60 306	74 531	88 166	107 776	151 868
	100,0	14,0	15,7	18,6	21,8	29,8
Lapsiperhe,	133341	96 626	114 406	134 821	153 255	202 162
nuorin alle 7 v.	100,0	19,5	25,2	23,4	21,1	10,7
Muu lapsiperhe	141 231	88 698	115 005	128 384	147 925	203 456
	100,0	12,4	18,3	22,5	26,9	19,9
Muu talous	142 491	88 888	114 156	135 627	152 181	199 605
	100,0	12,4	18,4	23,8	26,3	19,2
Sosioekonominen asema						
Maatalousyrittäjät	121 572	85 347	106 141	136 706	142 951	164 246
	100,0	26,3	23,1	19,4	14,9	16,3
Muut yrittäjät	122 639	69 252	107 138	122 998	141 709	178 556
	100,0	25,7	20,0	13,5	16,6	24,3
Ylemmät toimihenkilöt	146 391	81 714	118 568	121 738	139 421	160 798
	100,0	1,8	6,8	13,3	22,9	55,2
Alemmat toimihenkilöt	110 352	79 602	90 562	100 060	119 181	134 908
	100,0	8,6	14,9	25,5	27,3	23,7
Työntekijät	107 550	83 308	97 784	103 378	114 744	135 031
	100,0	11,7	19,5	26,4	28,5	13,8
Eläkeläiset	64 656	44 569	56 529	73 150	89 789	128 501
	100,0	33,2	31,0	17,8	9,9	8,1

puen siitä onko joukko jaettu kymme-
neen tai viiteen osaan. Käytettävissä ole-
va tulo voidaan suhteuttaa esimerkiksi
perheen kokoon tai mieluummin ns. ku-
lutusyksiköihin niinkuin tässä olevat tu-
loluokitukset on tehty. Kulutusyksiköitä
laskettaessa aikuisille ja lapsille annea-
taan eri painoarvo (ks. sivu 48).

Taulukkoon 1 on kerätty säästämisa-
steen laskennan pohjana olevat keskimää-
räiset tulot erityyppisissä kotitalouksissa
ja eri tulotasoilla. Samasta taulukosta (ja
kuviosta 5) näkee myös kuinka suuri
osuus kotitalouksista kuuluu kuhunkin
tulokvintiiliin eli tuloviidenneksen perus-
teella muodostettuun tuloluokkaan.

Ensimmäisessä tuloluokassa olevat ta-
loudet ovat pienituloisimpia ja viiden-
nessä suurituloisimpia. Toisessa ja kol-
mannessa olevia nimitetään keskituloi-
siksi. Neljännen ja viimeisen tuloluokan
taloudet ovat hyvätuloisia.

Pieni- tai suurituloisuuden merkitys on
puhtaasti tilastollinen. Esimerkiksi ylim-
mässä tuloryhmässä olevien keskitulot
olivat 148 000 markkaa. Yhtä lailla tu-
lonsaajaa, jolla on
tämän suuruiset tu-
lot voitaisiin pitää
keskituloisena.

Tulojen suuruutta
tarkasteltaessa on
hyvä muistaa, että
kotitalouden keski-
määräinen henkilö-
luku vaihtelee eri-
tyyppisissä kotita-
louksissa. Vaihtelua
on myös tulotason
mukaan, yleensä
niin että keskimää-
räinen henkilöluku
pienenee mitä
ylemmäksi tulopor-
taikolla mennään.
Kotitalouden jäsen-

ten lukumäärätiedot on liitetaulukossa 6.

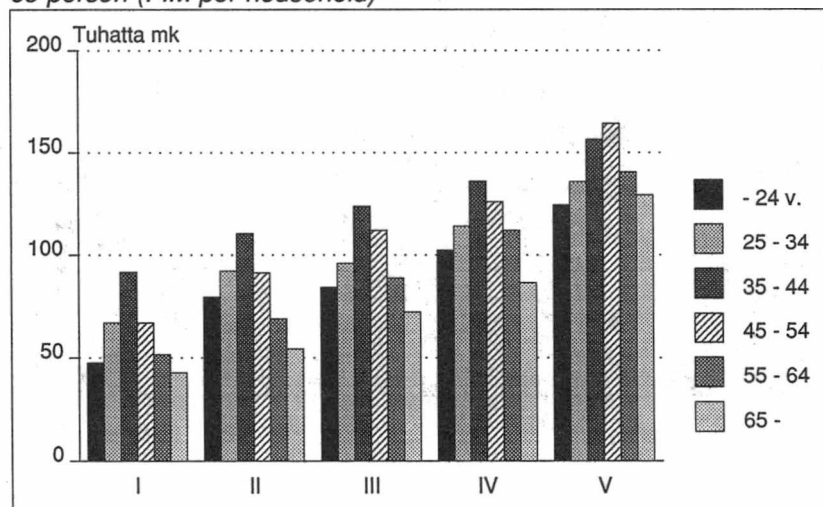
Kotitalouksien tuloprofiilileissa on mer-
kittäviä muun muassa elinvaiheesta joh-
tuvien eroja. Pienituloisimmat ovat
useimmiten nuoria tai jo eläkeiässä ole-
via (yli kolmannes oli pienituloisia).
Vain vajaa kymmenes alle 25-vuotiaista
tai eläkeiässä olevista ylsi tulotasoltaan
ylimpään luokkaan.

Pikkulapsiperheistäkin (nuorin lapsi alle
seitsenvuotias) vain kymmenesosa oli
ylimmässä tuloryhmässä. Valtaosa, kaksi
kolmasosaa kuului pieni- tai keskituloi-
siin. Muut lapsiperheet ja "muut ta-
loudet" muistuttivat tuloiltaan toisiaan.
Tämä pitää hyvin yhtä senkin takia, että
monia "muihin talouksiin" kuuluvia voi-
daan syystä pitää lapsiperheinä. Tällöin
joku lapsista on aikuisiässä, 18-vuotta
täyttänyt. Joka viides muista lapsiper-
heistä ja muista talouksista kuului suuri-
tuloisimpiin.

Ylemmistä toimihenkilöistä vain vähäi-
nen osa oli pienituloisia. Suurin osa oli
hyvätuloisia. Niinpä reilusti yli puolet
oli ylimmässä tuloluokassa ja lähes joka

KUVIO 6. Tulot talouden viitehenkilön iän ja tuloluokan mukaan (mk/talous).

*FIG. 6. Income of households by income bracket and age of referen-
ce person (FIM per household)*

neljäs toiseksi ylimmässä. Alempien toimihenkilöiden ja työntekijöiden tulot olivat muuten aika samansuuruisia, joskin alempien toimihenkilöiden talouksien joukossa oli enemmän hyvätuloisiksi luokiteltuja.

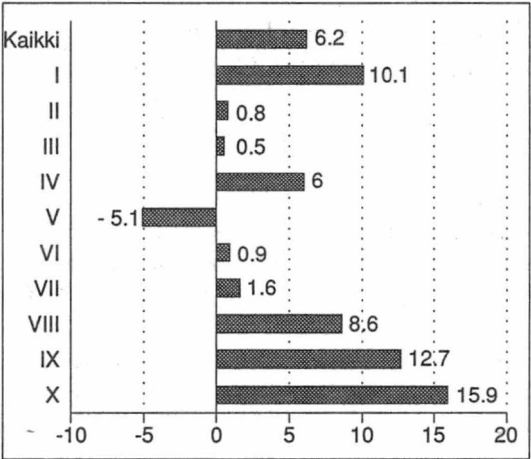
Taulukon 1 tulokeskiarvoja on esitetty myös **kuviossa 6**. Tulot kasvavat aika ripeästi iän karttuessa ja saavuttavat huipun yleensä 35 - 44-vuoden iässä. Tämän jälkeen ne alkavat laskea.

Säästäminen ja tulot

Vaikka säästämisasteen suuruuteen vaikuttaa hyvin paljon kotitalouden tulot, säästämisasteen keskiarvo ei kuitenkaan kasva suoraviivaisesti tulojen noustessa. Yleiskuvan säästämisasteen vaihtelusta saa tulojen *desiililuokituksen* avulla (**kuvio 7**).

Tuloportaikon alimmalla tasolla säästämisaste oli reilusti keskiarvon yläpuolel-

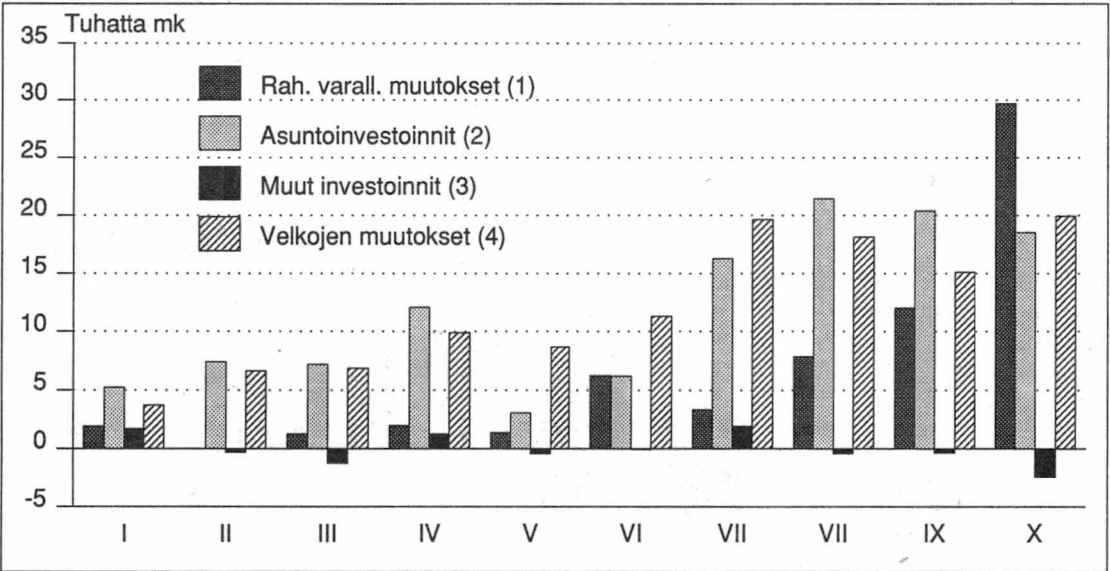
KUVIO 7. Kotitalouksien säästämisaste tulodesiileittäin (%).
FIG. 7. Saving ratio of households by income deciles (%).

la. Pieni- ja keskituloisilla säästämisaste oli melko alhainen, viidennessä desiilissä jopa miinuksella. Vasta tuloportaikon yläpäässä säästämisaste kasvoi huomattavasti.

KUVIO 8. Kotitalouksien varallisuuden ja velkojen muutokset tulodesiileittäin (mk/talous).

FIG. 8. Assets and liabilities of households: Changes by income deciles (FIM per household). Change in financial assets (1), housing investments (2), other investments (3), change in liabilities (4).

Säästämisasteen vaihtelun syitä ymmärretään vähän paremmin, jos tarkastellaan säästämisasteeseen vaikuttavia osatekijöitä: tuloja, asuntoinvestointeja, muita investointeja, ja rahoitusvarallisuuden muutosta eri tuloryhmissä.

Melkein kaikilla tulotasolla asuntoinvestoinneilla oli merkittävä vaikutus säästämisasteeseen. Asuntoinvestointeja oli rahoitettu pääasiassa lainoilla. Se miten paljon asuntoinvestoinnit rasittivat kotitalouksia riippui tuloista.

Tulot kasvoivat aika tasaisesti alimmasta ylimpään desiiliin. Alimman ja ylimmän desiililuokan välinen ero tulokeskiarvoissa oli yli kolminkertainen. **Kuviossa 8** ovat ne varallisuuden ja velkojen muutoserien keskiarvot, jotka vaikuttavat säästämisasteen laskennassa osoittajan puolella olevina tekijöinä. Näitä ovat rahoitusvarallisuuden muutos, asuntovarallisuuden muutos, muiden investointien muutos sekä velkojen muutos.

TAULUKKO 2. Kotitalouksien säästämisasteet väestöryhmittäin ja tuloluokittain 1988 (%)

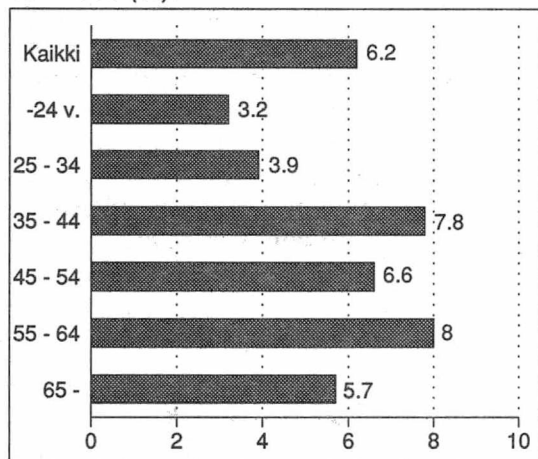
TABLE 2. Household saving ratios by household type and income bracket 1988 (%).

	Tuloluokka					
	Kaikki	I	II	III	IV	V
Viitehenkilön ikä	6,2	4,8	3,5	- 1,9	5,3	14,5
- 24	3,2	11,6	- 9,7	- 20,8	20,2	28,0
25 - 34	3,9	- 7,4	7,5	- 11,0	0,5	22,6
35 - 44	7,8	17,1	7,3	4,2	8,8	6,8
45 - 54	6,6	0,7	5,1	1,0	2,9	11,9
55 - 64	8,0	- 0,9	0,9	1,0	7,8	15,0
65 -	5,7	3,0	- 1,5	5,3	- 1,3	25,2
Kotitaloustyyppi						
1 hengen talous, alle 35 v.	6,4	23,7	5,4	- 17,5	11,5	6,3
1 hengen talous, 35 - 64 v.	8,4	5,0	8,4	1,8	7,6	11,1
1 hengen talous, 65 v. täyttäneet	- 3,8	4,2	- 8,2	- 13,7	- 16,8	8,8
Yksinhuoltajatalous	2,4	- 23,1	- 1,0	- 0,3	25,6	31,4
Lapseton pari	5,2	- 3,2	- 1,4	- 5,3	- 6,5	18,3
Lapsiperhe, nuorin alle 7 v.	10,0	7,3	10,1	- 1,0	13,5	22,9
Muu lapsiperhe	3,7	19,7	8,3	2,5	2,8	- 1,4
Muu talous	7,8	- 2,7	1,5	1,3	9,5	17,9
Sosioekonominen asema						
Maatalousyrittäjät	10,1	10,7	8,6	- 3,3	21,0	15,6
Muut yrittäjät	9,6	0,4	27,8	- 3,8	21,3	3,1
Ylemmät toimihenkilöt	12,5	29,8	9,1	6,7	14,3	13,0
Alemmat toimihenkilöt	7,4	11,7	- 2,4	1,5	2,7	20,1
Työntekijät	- 1,0	- 2,4	- 2,3	- 8,2	- 0,6	10,8
Eläkeläiset	3,2	- 0,4	- 0,3	2,2	- 2,3	20,1

Classifications, see p. 76, 68-75 and 64.

KUVIO 9. Säästämisaste kotitalouden viitehenkilön iän mukaan 1988 (%).
FIG. 9. Saving ratio by age of reference person 1988 (%).

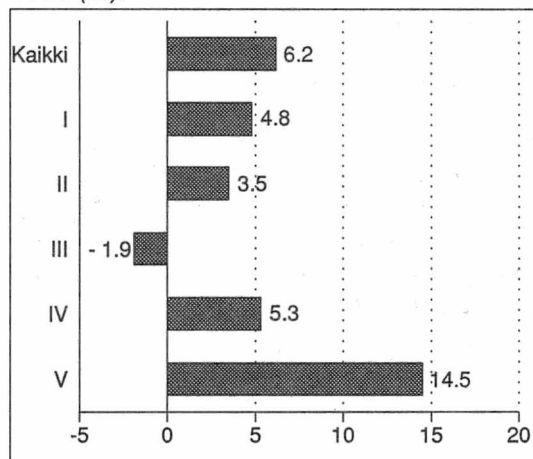
Eri tulotasoilla velkojen kasvu myötäili aika pitkälle asuntoinvestointeja. Velk-rahoituksella tehtyt asuntoinvestoinnit vetivät erityisesti pieni- ja keskituloisten säästämisastetta alaspäin. Suurempituloisimmilla asuntoinvestoinnit, vaikka ne olivat markkamääräisesti suuria, eivät kasvattaneet velkaantumista kovin paljon. Näissä tuloryhmissä myös rahoitusvarallisuutta oli onnistuttu kasvattamaan, mikä osaltaan vaikutti säästämisastetta nostavasti.

Tuloportaikon alimmalla tasolla asuntoinvestointeja oli paljon vähemmän ja velkojen kasvu oli vaatimatonta. Keskituloisten joukossa oli nähtävästi myös kulutusvelkaantumista, minkä vaikutuksesta säästämisaste laski.

4.2. Säästäminen eri ikäkausina

Säästämisaste nousi melkein pä poikkeuksetta viitehenkilön iän kasvaessa (kuvio 9 ja taulukko 2). Kotitalouksien tulot olivat huipussaan keski-ikäisissä talouksissa, eli silloin kun talouden viitehenkilö on 35 - 54-vuotias. Vanhemmissa ikäryhmissä tulot alkoivat pudota.

KUVIO 10. Säästämisaste eri tuloluokissa 1988 (%).
FIG. 10. Saving ratio by income brackets 1988 (%).

Vanhimman ryhmän, 65-vuotta täyttäneiden tulot olivat enää puolet huippuvuosien tuloista.

Suurimmat asuntoinvestoinnit ja velat ajoittuivat 25 - 35-vuotiaiden ikäryhmään, mikä laski tämän ryhmän säästämisasteen selvästi keskiarvon alapuolelle (4 %). Tämän jälkeen säästämisasteeseen alkoivat vaikuttaa rahoitusvarallisuuden lisääntyminen ja velkojen väheneminen. Eläkeiässä säästäminen oli keskitasoa ja se muodostui lähes pelkästään siitä, että rahoitusvaroja jäi säästöön.

Seuraavassa kuvataan lähemmin säästämisen sekä tulotason ja iän välistä yhteyttä viisiluokkaisen, tulokvintiililuokituksen avulla.

Kuviosta 10 näkyy selvä ero ylimmän ja muiden tuloryhmien välillä. Tämä johtuu siitä, että korkein tuloryhmä oli ylivoimainen sekä tulojen määrän että rahoitusvarallisuuden kasvun suhteen.

Tietyillä tulotasoilla ja tietyissä ikäryhmissä säästämisaste vaihteli - 20 ja +28 välillä. Myös ikäryhmien sisällä säästä-

misasteissa oli varsin suuria eroja. Vaihdelun syiden jäljittämiseksi on palattava jo mainittuihin säästämisasteen komponentteihin: tuloihin, asuntoinvestointien ja rahoitusvarallisuuden muutoksiin sekä velkojen muutoksiin.

Karkeasti kotitaloudet voitaisiin luokitella

- asuntovelkaksiin suurituloisiin, joilla myös rahoitusvaroja jäi säästöön, "korkea säästämisaste"

- asuntovelkaksiin pieni- ja keskituloisiin, joilla jäi suhteellisen vähän rahoitussäästöjä, "keskimääräinen tai alhainen säästämisaste"

- vähän velkaantuneisiin, joiden rahoitusvarat lisääntyivät, "korkea säästämisaste"

Asuntovelallisia oli kaikissa ikäryhmissä. Asuntovelkaantuminen oli sitä yleisempää mitä korkeammat tulot olivat. Poikkeus oli keskimäinen tuloryhmä, missä oli huomattavan paljon kulutusvelkaantumista.

Kuviossa 11 on esitetty ikäryhmittäin ja tuloluokittain säästämisasteeseen vaikuttavat osatekijät, muutostekijät. Liitetaulukkoissa 1 - 3 ovat vastaavat osatekijöitä kuvaavat luvut. Lukujen perusteella voi arvioida kunkin tekijän suhteellista vaikutusta säästämisasteeseen. **Kuvioissa 11, 13 ja 15** olevien laatikoiden sisään on merkitty kunkin tuloluokan keskimääräinen säästämisaste. Samat säästämisasteet ovat taulukossa 2.

Nuorillakin (alle 25-vuotiailla) velkojen lisäys ja asuntoinvestoinnit olivat suurimmat tulojen yläpäässä (**kuvio 11.A**). Suurituloisimmat hankkivat asuntonsa jo nuorena, minkä takia näiden talouksien säästämisasteet nousivat korkealle (20 ja 28 %). Tällaisia talouksia oli vähän yli viidennes nuorista. Suurituloisimpien

nuorten säästämisastetta nosti lisäksi rahoitusvarojen karttuminen.

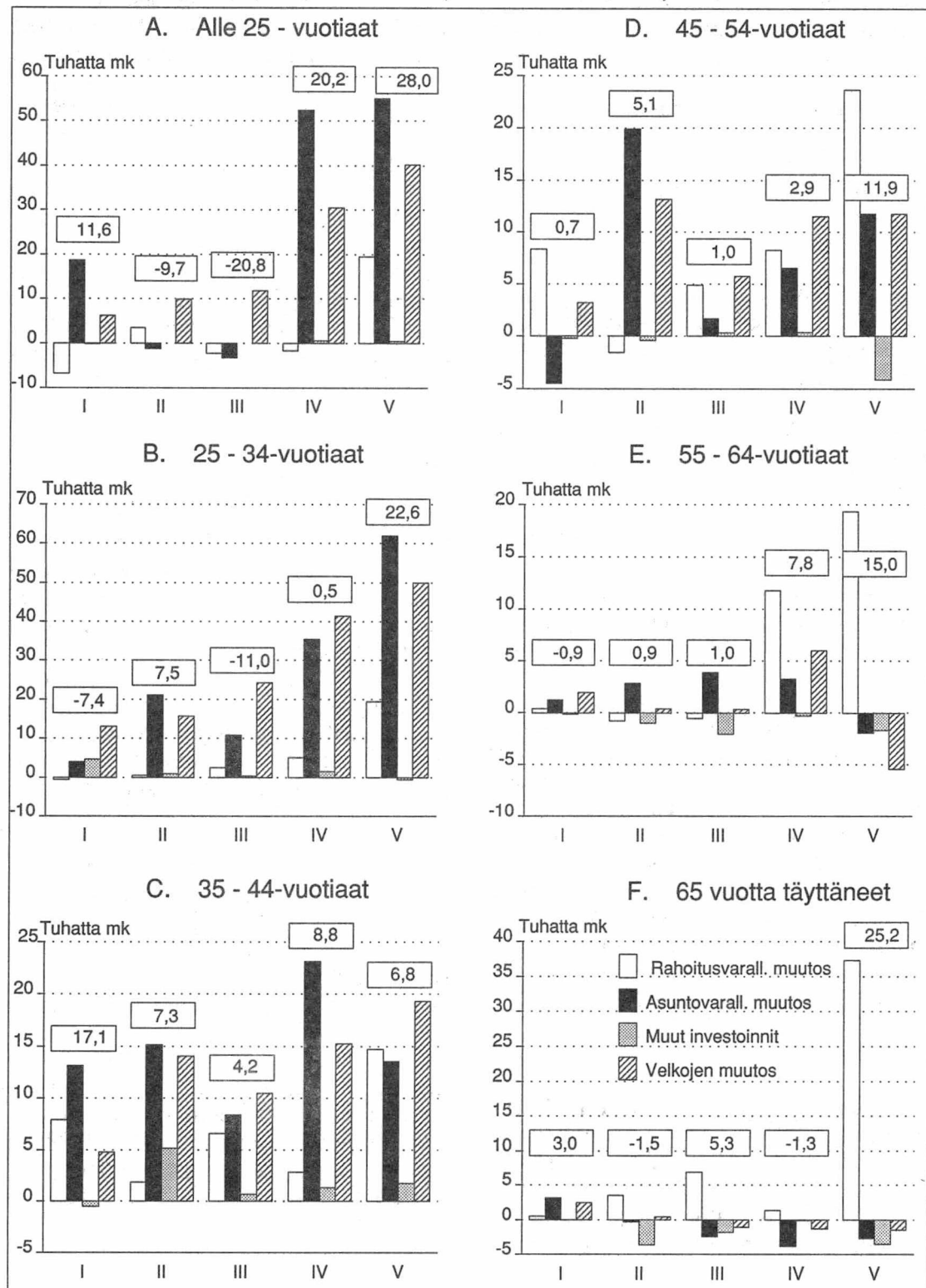
Velkaantuminen ei kuitenkaan kasvanut näissä kahdessa ylimmässä tuloluokassa samassa määrin kuin asuntoinvestoinnit. Tämä johtui kaikenkin etukäteissäästämisestä (esim. Asp-tilit) tai perinnöistä. Nuorten asuntoinvestointien keskiarvo ylimmässä tuloluokassa oli 55 000 (341 000) markkaa, ja velat kasvoivat keskimäärin 40 000 (295 000) markalla. Suluissa olevat keskiarvoluvut on laskettu asuntoinvestointeja tehneitä kotitalouksia kohti. Pieni- ja keskituloisilla nuorilla oli kulutusvelkaantuminen yleistä. Velkojen kasvu ei näkynyt asuntoinvestointeina ja säästämisaste jäi alhaiseksi.

Asuntoinvestoinnit ja velkaantuminen painottuivat seuraavassakin ikäryhmässä (25 - 34-vuotiailla) tulojen yläpäähän (**kuvio 11.B**). Ylimmän tuloluokan asuntoinvestoinnit olivat 62 000 (226 000) markkaa ja velkoja kasvatettiin 50 000 (166 000) markalla. Myös asuntoinvestointeja tehneillä pienituloisilla investoinnit ja velat olivat suuria. Rahoitusvarat lisääntyivät tulojen kasvaessa. Suurituloisimmilla kasvua oli lähes parikymmentätuhatta markkaa. Tässäkin ikäryhmässä kulutusvelkaantuminen oli yhteydessä alhaisiin säästämisasteisiin.

Keski-ikäisissä (35 - 44-vuotiaissa) talouksissa säästämisaste liikkui neljän ja 17 prosentin välillä. Kaikissa tuloluokissa asuntoinvestointeja oli tehty aktiivisesti (**kuvio 11.C**). Asuntoinvestointien ja velkojen kasvu oli nelissäkymmenissä olevien joukossa tasaisempaa kuin muissa ikäryhmissä. Markkamääräiset keskiarvoluvut eivät enää, alempia tuloluokkia lukuunottamatta, olleet niin suuria kuin edellisessä ikäryhmässä. Myös rahoitusvarallisuuden lisääntyminen nosti säästämisasteen usein keskimääräistä korkeammalle.

KUVIO 11. Varojen ja velkojen muutokset kotitalouden viitehenkilön iän ja tuloluokan (I - V) mukaan 1988 (mk/talous).

FIG. 11. Assets and liabilities of households: Changes by age of reference person and income bracket (I - V) 1988 (FIM per household). Classifications, see p. 76.

Myöhemmässä keski-ikässä (45 - 54-vuotiailla) isommat asuntoinvestoinnit ovat enimmäkseen jo takanapäin. Velkamäärän lisäys pysyi aika kohtuullisena (**kuvio 11.D**). Pienituloisemmat panostivat kuitenkin vielä asuntoon tässäkin ikäryhmässä. Rahoitusvarallisuus lisääntyi keski-ikäisillä huomattavasti eritoten suurituloisimmilla. Suurituloisimpien säästämisaste oli 12 prosentin paikkeilla. Muilla tulotasoilla säästämisasteet jäivät kuitenkin verraten alhaisiksi.

Vanhemmissa ikäryhmissä (55 - 64-vuotiaat) ei enää sijoiteta suuria summia asuntoihin (**kuvio 11.E**). Tämän ikäryhmän suurituloisimmilla säästämisaste pysyi korkealla rahoitusvarallisuuden lisääntymisen ansiosta. Osaltaan siihen oli syynä velkojen vähentyminen.

Eläkeiässä olevien säästämisasteisiin vaikutti lähes yksinomaan rahoitusvarojen kasvu (**kuvio 11.F**). Asuntojen merkitys säästämisikohteena oli jo mitätön. Päinvastoin eläkeikään tultaessa asunovarallisuuden keskimääräinen arvo väheni.

Suurituloisimmilla eläkeläisillä rahoitusvarat lisääntyivät 37 000 markkaa. Tässä ryhmässä säästämisaste kipusi 25 prosenttiin, mikä oli aivan toista luokkaa kuin muilla tulotasoilla. Talouksia, joiden tulot ylsivät ylimpään tuloluokkaan oli 65-vuotta täyttäneistä kuitenkin vain kymmenkunta prosenttia. Kaksi kolmasosaa kuului kahteen alimpaan tuloluokkaan.

4.3. Säästäminen eri elinvaiheissa

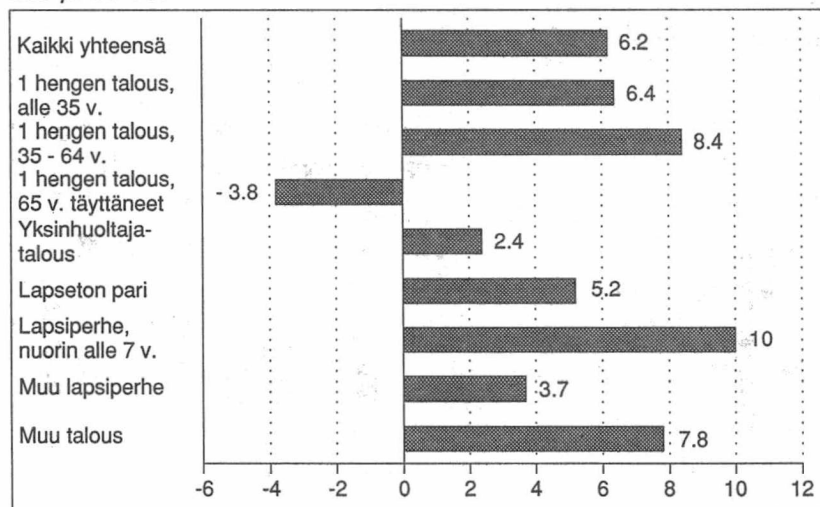
Kotitaloustyyppi-luokittelu kuvaa kotitalouden elämäntilannetta. Siinä tyyppitelevänä ulottuvuutena on talouden jäsenten ikä ja perhesuhteet (ks. sivu 49).

Tämän luokittelun mukaan säästämisasteiden kärjessä olivat pikkulapsiperheet, työikäiset yksinasuvat (35 - 64-vuotiaat) ja "muut taloudet". Säästämisasteet olivat 8 - 10 prosentin paikkeilla. Nuorten (alle 35-vuotiaiden) yksinelävien säästämisaste oli alhaisempi, samaa tasoa kuin kaikilla kotitalouksilla keskimäärin. Muun tyyppisten kotitalouksien, miinus neljän ja plus viiden prosentin välillä liikkuva säästämisaste jäi selvästi jäl-

keen kolmen ensin mainitun väestöryhmän säästämisasteista. Miinuksen puolella oli vanhat yksinäistaloudet (**kuvio 12**).

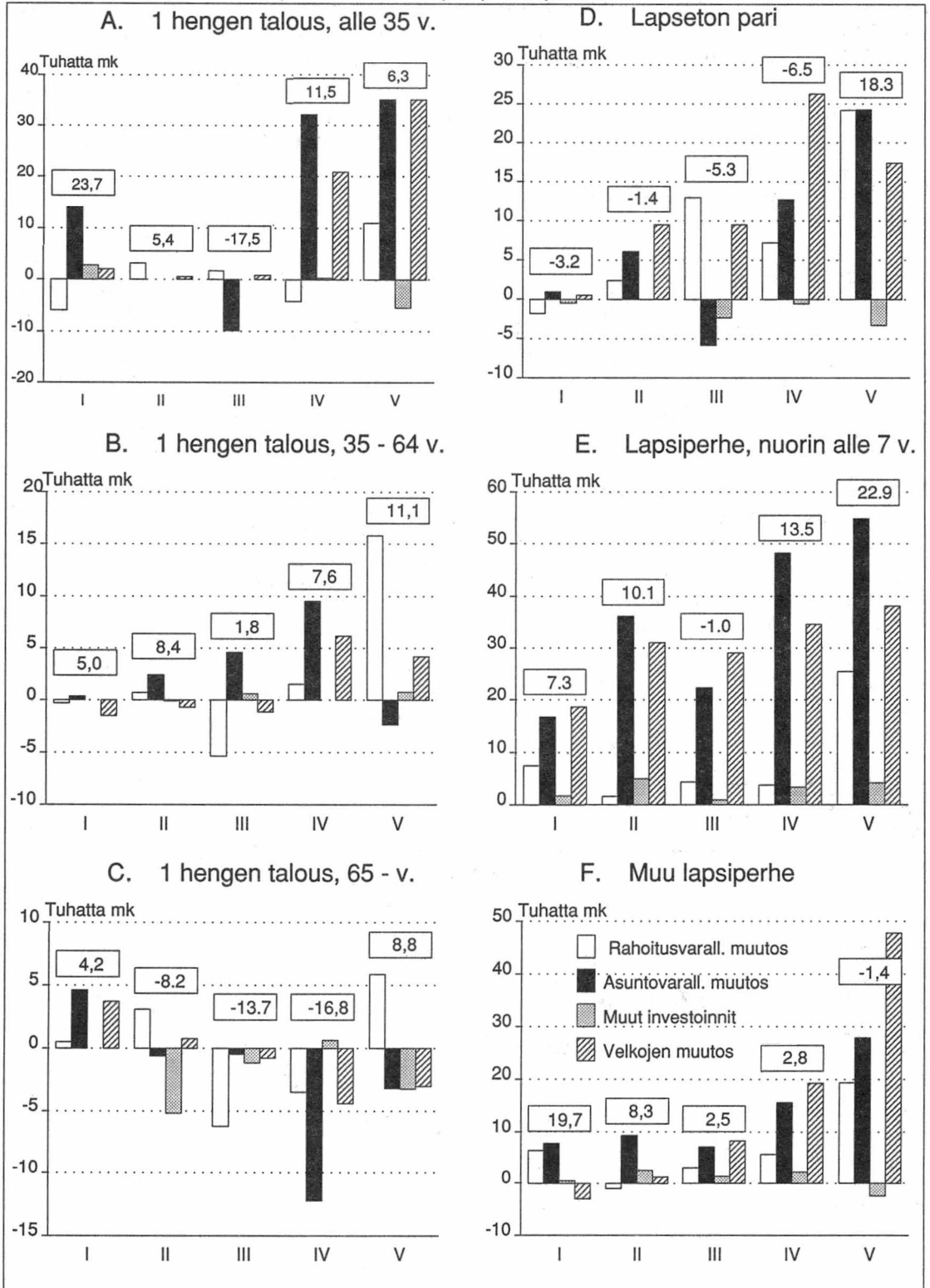
Ne syyt, jotka ylläpitivät pikkulapsiperheiden, työikäisten yksinäistalouksien ja "muiden talouksien" verrattain korkeaa säästämisastetta olivat erilaiset. Pikkulapsiperheitä voi luonnehtia tyyppillisiksi asuntosäästäjätalou-

KUVIO 12. Säästämisaste kotitaloustyyppin mukaan 1988 (%).
FIG. 12. Saving ratio by household type 1988 (%). Classification,
see p. 68-75.

KUVIO 13. Varojen ja velkojen muutokset kotitaloustyyppin ja tulotason mukaan (mk/talous).

FIG. 13. Assets and liabilities of households: Changes by household type and income bracket (FIM per household). Classification (A-F), see p. 68-75.

ksiksi. Muiden talouksien ja työikäisten yksinelävien säästämistä nosti ennen kaikkea rahoitus- ja sijoitusvarojen kertyminen.

Elinvaiheen mukainen tarkastelu sopii hyvin kuvaamaan sitä, miten kotitaloudet ovat edenneet asumisen urallaan. Tällä seikallahan oli oleellinen vaikutus säästämiseen.

Tietystä näkökulmasta on ilmeistä, että mitä yleisempää jonkin väestönosan omistusasuminen on sitä paremmin sillä on ollut mahdollista tyydyttää asumistarpeitaan.

Omistusasumisen yleisyydessä oli selväpiirteisiä eroja kotitaloustyyppien välillä. Kaikilla, nuoria yksinasuvia ja yksinhuoltajia lukuunottamatta omistusasuminen oli pääasiallinen asunnon hallintomuoto. Lapsiperheistä 74 - 87 prosenttia asui omassa asunnossa. Omistusasuminen oli myös sitä yleisempää mitä korkeampi tulotaso oli. Ylimmässä tuloluokassa se oli erittäin yleistä. Kaikkien lapsiperheiden omistusprosentti ylsi hyvätuloisilla reilusti yli 90.

Mikäli oletetaan, että kaikki kotitaloudet tavoittelevat omistusasumista, suurimassa liikkeessä asumisurallaan olisivat ne taloudet, jotka eivät vielä ole saavuttaneet tavoiteasumistasoaan. Näitä ovat nuorehkot taloudet. Tämä pätkin nuoriin olivatpa ne yhden hengen talouksia, lapsiperheitä tai lapsettomien parien nuoria talouksia, varsinkin jos asunnonhankintamahdollisuudet tulojen puolesta olivat hyvät.

Omistusasuntoihin säästäminen oli luonteenomaista pikkulapsiperheille tulotasosta riippumatta. Pienituloisilla asuntoinvestointien keskimääräinen arvo oli keskimäärin 17 000 markkaa. Suurituloisimmilla keskiarvo oli 55 000 markkaa. Asuntoon sijoittanutta taloutta kohti laskeutuneet keskiarvot olivat pienituloisilla

104 000 ja suurituloisilla 180 000 markkaa. Asuntoinvestointeja oli kaikenkaikkiaan 63 000 pikkulapsiperheellä.

Suurituloisilla pikkulapsiperheillä myös rahoitusvarat lisääntyivät melkoisesti, keskimäärin 25 000 markkaa. Säästämistä tuli 23 %. Joka kymmenes talous kuului tähän suurituloisten ryhmään (**kuvio 13.E**).

Joka viidennen pikkulapsiperheen tulot olivat niin suuret, että ne kuuluivat toiseksi ylimpään tuloluokkaan. Näidenkin säästämistä oli melko korkea, 14 prosenttia. Kahden alimmankin tuloryhmän luvut olivat reilusti keskimääräistä korkeammalla. Alimpien tuloryhmien talouksia oli lähes puolet pikkulapsiperheistä.

Muiden lapsiperheiden ja muiden talouksien tulojen jakautuminen oli samankaltainen. Puolet näistä talouksista kuului kahteen ylimpään tuloryhmään ja joka kolmas kahteen alimpaan. Muillakin lapsiperheillä meni edelleen jonkin verran varoja asuntoon. Esimerkiksi ylimmässä tuloluokassa rahoitusvarallisuuden kasvusta huolimatta säästämistä painui pohjalukemiin rajun velkaantumisen takia. Suuri osa tästä velkaantumisesta oli kuitenkin muuta kuin asunovelkojen kasvua (**kuvio 13.F**).

Lapsettomien parien kohdalla on syytä panna merkille se erityispiirre, että ryhmässä on hyvin eri-ikäisiä talouksia. Keskimääräiset säästämistä eivät siten anna selvää kuvaa elinvaihe-eroista (**kuvio 13.D**). Lapsettomista pareista neljäsosa oli alle 35-vuotiaita nuoria pareja. Lähes puolet oli 35 - 64-vuotiaita ja loput eläkeiässä (taulukko 2 s. 71).

Nuorten lapsettomien parien talouksien keskimääräinen säästämistä oli reilusti miinuksella (- 12 %). Korkea säästämistä oli vain kaikkein eniten ansaitsevilla nuorilla pareilla. Itseasiassa heillä

oli suuremmat asuntoinvestoinnit kuin millään muulla väestöryhmällä. Investointien markkamääräinen keskiarvo oli 85 000 (227 000) markkaa. Velkaakin oli otettu lähes samassa määrin. Asuntoon sijoitti 24 000 nuorta lapsetonta paria.

Alemmissa tuloryhmissäkin olevia nuoria pariskuntia rasitti raju velkojen kasvu. Velanotto painoi säästämisasteet alas. Vanhemmilla lapsettomilla pareilla ei ollut paljoakaan asuntoinvestointeja. Säästämisasteet nousivat silti yleensä kohtalaisiksi tai korkeiksi, koska rahoitusvaroja jäi säästöön.

4.4. Säästäminen eri sosioekonomisissa ryhmissä

Ylempien toimihenkilöiden säästämisaste oli selvästi korkeampi kuin muilla sosioekonomisilla ryhmillä (kuvio 14). Yrittäjätalouksien säästämisaste oli alempi, mutta vain hieman. Maatalous- ja muiden yrittäjien välillä ei ollut mainittavaa eroa. Alhainen, noin kolmen prosentin säästämisaste oli eläkeläistä-

louksilla. Ainoa sosioekonominen ryhmä, jonka säästämisaste oli miinuksella, oli työntekijätaloudet.

Tulojen ottaminen toiseksi taustatekijäksi muuttaa edelläolevaa keskiarvovertailusta saatua kuvaa melkoisesti. Eri tuloryhmiin kuuluvilla sosioekonomisilla väestöryhmillä säästämisasteen vaihtelu oli parinkymmenen prosentin luokkaa, yrittäjillä vieläkin enemmän. Vaihtelu johtui suurelta osin asuntoinvestointien ja rahoitusvarallisuuden muutosten eroista.

Ylemmistä toimihenkilöistä valtaosa (78 %) sijoittui tuloasteikon yläpäähän. Reilut puolet oli suurituloisimpia. Ylemmistä toimihenkilöistä vain pari prosenttia kuului alimpaan tuloryhmään. Havaintomäärän vähäisyyden vuoksi tämän ryhmän luvuissa saattaa hyvinkin olla epätarkkuutta. (kuvio 15.C).

Hyvien säästämismahdollisuuksien ansiosta ylimpien toimihenkilöiden säästämisaste oli kaikilla tulotasoilla verraten korkea. Korkeisiin lukuihin vaikutti ennenkaikkea se, että rahoitusvarallisuus

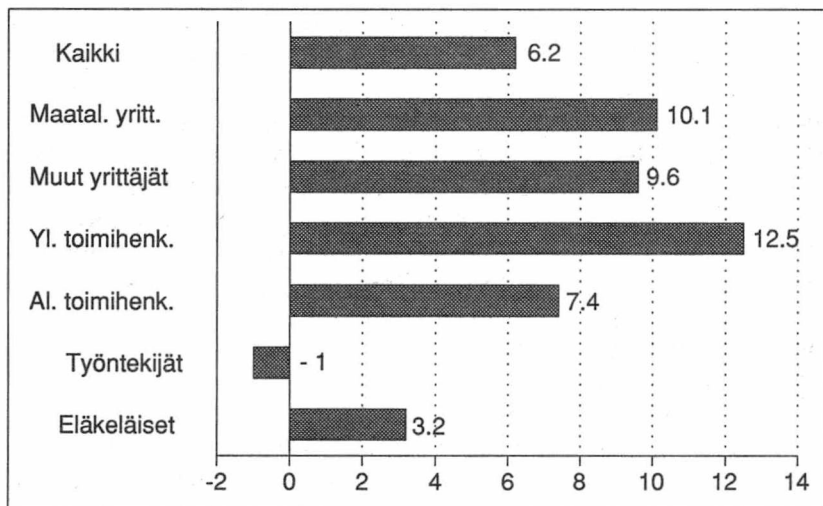
kehittyi suotuisasti. Velkaantuminenkin lisääntyi, mutta ei mitenkään kohtuuttomasti asuntovarallisuuden kasvuun verrattuna.

Ylempien toimihenkilöiden talouksista oli aika iso osa niitä, jotka sijoittivat varojaan asuntoon, 56 000 taloutta. Näistä puolet oli suurituloisia.

Yrittäjätalouksien säästämisaste on laskettu samoin perustein kuin mui-

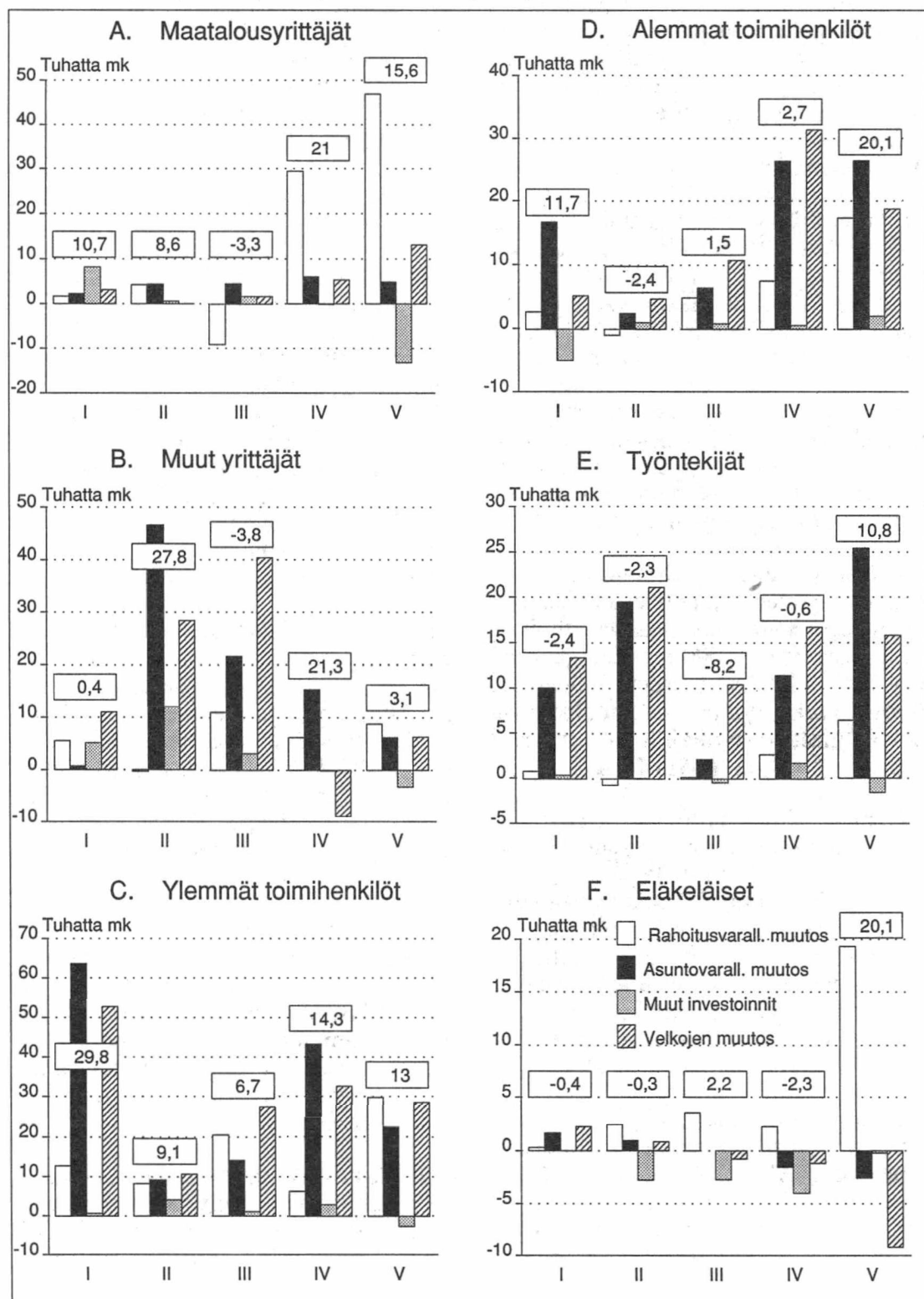
KUVIO 14. Säästämisaste eräissä sosioekonomisissa ryhmissä 1988 (%).

FIG. 14. Saving ratio in selected socio-economic groups 1988 (%)
Classification, see p. 64.

KUVIO 15. Varojen ja velkojen muutokset sosioekonomisen ryhmän ja tulotason mukaan (mk/talous).

FIG. 15. Assets and liabilities of households: Changes by socio-economic group and income bracket (FIM per household). Classification, see p. 64.

denkin kotitalouksien eli yritysvarallisuutta ei ole otettu huomioon.

Yrittäjien joukossa oli aika paljon pientuloisia. Puolet maatalousyrittäjistä ja lähes yhtä paljon muista yrittäjistä on tuloiltaan kahdessa alimmassa tuloluokassa. Yrittäjien tuloista ei tosin saa oikeaa kuvaa vuosikeskiarvoista. Tulot pitäisi mitata pitemmältä aikaväliltä.

Maatalousyrittäjien säästämisaste oli keskimmäistä tuloluokkaa lukuunottamatta korkea. Maatalousyrittäjien asuinolot ovat siinä määrin vakiintuneet, että asuntoon sijoittaminen oli vähäistä. Tehdyt investoinnit painoutuivat asuntojen peruskorjauksiin. Asuntovarallisuuden muutokset olivat keskimäärin pienemmät kuin muilla sosioekonomisilla ryhmillä tulojen suuruudesta riippumatta. Investointien vähäisyyden takia myös velkojen kasvu oli vaatimatonta.

Maatalousyrittäjien säästämisasteeseen vaikutti eniten rahoitusvarallisuuden muutokset. Suurituloisimmalla rahoitusvarat kasvoivat 47 000 markkaa ja säästämisaste oli 16 prosentin tienoilla. Myös toiseksi ylimmässä tuloluokassa olevilla maatalousyrittäjillä rahoitusvarat lisääntyivät paljon (**kuvio 15.A**).

Alempien toimihenkilöiden ja työntekijöiden talouksien tulojen jakautumisessa oli paljon samoja piirteitä kuten jo kuvioista 5 kävi ilmi. Säästämissämahdollisuudet ovat siten kuta kuinkin samat sillä erotuksella, että alempien toimihenkilöiden joukossa oli suhteellisesti enemmän korkeimpiin tuloluokkiin kuuluvia. Säästämisasteet poikkeavat kuitenkin toisistaan. (**kuviot 15.D ja 15.E**).

Asunto oli alempien toimihenkilöiden säästämiskohteena etenkin hyvätuloisilla talouksilla. Alempien toimihenkilöiden talouksista 55 000 teki asuntoinvestointeja. Työntekijät investoivat asuntoon lähes kaikilla tulotasoilla. Lähes 68 000

työntekijätaloutta investoi asuntoon. Näihin investointeihin liittyvä velkaantuminen oli työntekijöillä runsaampaa kuin alemmilla toimihenkilöillä. Vain parhaiten ansaitsevien työntekijöiden rahoitusasema oli sen verran vahva, että säästämisaste nousi yli kymmenen prosentin. Muissa tuloryhmissä säästämisaste jäi miinukselle. Myös alempien toimihenkilöidenkin säästämisaste oli kolmessa keskimmäisessä tuloluokassa alhainen.

Yksi syy erilaisiin investointeihin ja säästämisasteisiin oli muun muassa se, että omistusasuminen oli alemmilla toimihenkilöillä jonkin verran yleisempää kuin työntekijöillä. Työntekijätalouksilla oli siten suurempi tarve tehdä asuntoinvestointeja. Rahamarkkinoilta sai investointeihin helposti rahaa. Esimerkiksi asuntolainojen keskimääräinen velkamäärä kasvoi työntekijöillä 36 prosenttia vuonna 1988, kun se alemmilla toimihenkilöillä kasvoi 15 prosenttia.

Eläkeläisten säästämisasteita tarkasteltaessa on päähuomio kiinnitettävä rahoitusvarallisuuden muutoksiin. Asuntosäästämisellä ja velkaantumisella on merkitystä säästämisasteisiin vaikuttavana tekijänä koko eläkeläisryhmässä vain vähän. Suurimmalla osalla ei ole enää velkoja asunnoistaan. Asuntovarallisuuden keskimääräinen arvo alkoi eläkeläisvuosina vähetä (**kuvio 15.F**).

Jonkinlaista asuntoinvestointien tarvetta oli silti pienituloisimmilla eläkeläisillä. Asuntonsa omistavien prosenttiosuus oli esimerkiksi alimmassa tuloryhmässä 57, kun se ylimmässä oli 96. Alimpiin tuloryhmiin kuuluvat eläkeläiset tekivätkin jonkin verran asuntoinvestointeja ja velkaantuivat edelleen.

Eläkeläistalouksien kohdalla näkyi selvä kahtiajako: kaikkein hyvätuloisimmat ja muut eläkeläiset. Ensinmainittuja oli vain vajaa joka kymmenes (8 %) eläke-

läistalouksista. Näillä säästämistä oli suurenpuoleinen, muilla se jäi joko alle nollan tai vain parisen prosenttia nollan yläpuolelle (**kuvio 15.F**).

Eläkeläisille kertyi rahoitussäästöjä kaikilla tulotasoilla, melko suuriksi ne kasvoivat vain ylimmässä tuloryhmässä. Vaikka investoinnit ja velat eivät enää rasita eläkeläisiä, tavallisinta on että, tulojen pienuus pitää säästämistä alhaalla.

Vanhassa väitteessä, että eläkeläiset ovat kovia säästämään, on jonkin verran perää tämänkin aineiston valossa, mikäli katsotaan juuri rahoitusvarojen karttumista. Niiden eläkeläisten osuus, joille kertyi isompia säästövaroja, oli kuitenkin melko pieni.

Yleistuloksena voidaan pitää sitä, että sosioekonomisten ryhmien säästämistä

teet vaihtelevat paljon, ennen muuta jos niitä tarkastellaan tulotason mukaan. Vähäisempiä erot olivat ylimmällä tulotasolla, missä lähes kaikkien ryhmien säästämistä olivat korkeita. Asuntoinvestoinnit vaikuttivat keskeisesti säästämistäsiin. Alemmilla tulotasoilla näytti olevan eniten tarpeita asuintoivointeihin. Niissä ryhmissä, missä oli panostettu asuntoon säästämistä saattoivat kohota korkeiksikin myös melko pienituloisilla, mikäli paljolta velanotolta oli välttytty.

4.5 Säästämisen alueelliset erot

Säästämistä vaihtelee maan eri osien välillä ja nousee mentäessä etelästä pohjoiseen päin. Korkein säästämistä on Pohjois-Suomen kaupungeissa asuvilla kotitalouksilla ja matalin Väli-Suomen kaupungeissa ja Pääkaupunkiseudulla

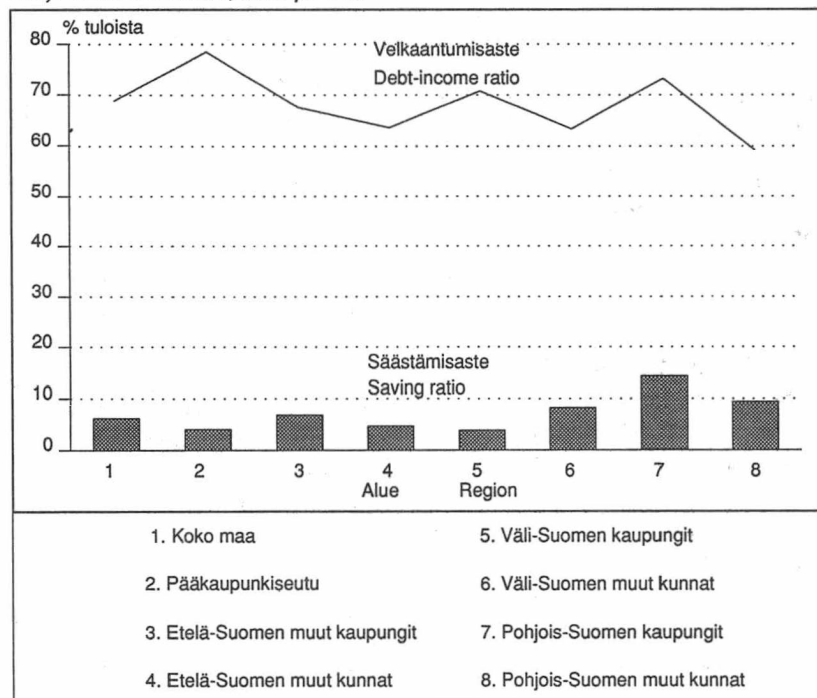
(**taulukko-osa, taulukko 4 ja kuvio 16**). Pääkaupunkiseudun ja Väli-Suomen kaupunkien alhainen säästämistä liittyy runsaasiin asuintoivointeihin ja sitä kautta velkaantumiseen, joka alentaa säästämistä.

Väli-Suomen kaupunkien kotitalouksien tulotaso on lisäksi jonkin verran alhaisempi kuin muissa kaupungeissa.

Velkaantuminen vaihtelee enemmän kuntamuodon kuin alueen mukaan. Kaupungeissa kotitalouksien velkaantumistä on kor-

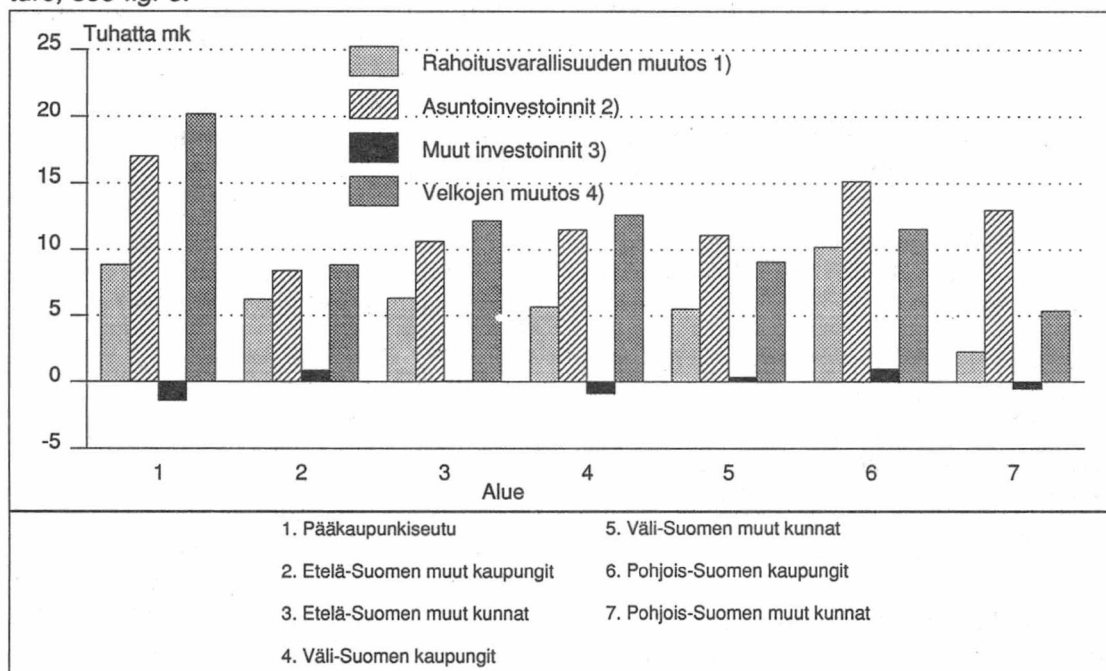
KUVIO 16. Säästämistä- ja velkaantumistäaste aluettain 1988 (% tuloista).

FIG. 16. Saving and debt-income ratios by region 1988 (% of income). Classification, see p. 80.

KUVIO 17. Varallisuuden ja velkojen muutokset aluettain 1988.

FIG. 17. Assets and liabilities: Changes by region 1988. Classification, see p. 80. Nomenclature, see fig. 8.

keampi kuin maaseudulla. Pääkaupunkiseudulla ja Pohjois-Suomen kaupungeissa asuvat velkaisimmat taloudet.

Säästämisen alueelliset erot ovat pääpiirteissään pysyneet ennallaan vuoteen 1979 verrattuna. Kaupungeissa asuvien säästämisaste oli silloinkin Pohjois-Suomessa korkein ja Pääkaupunkiseudulla matalin. (Muissa kunnissa asuvien säästämisasteita ei voi verrata, koska vuoden 1979 lukuihin sisältyvät myös maatalouden investoinnit ja säästöt.)

Pohjois-Suomen toisaalta korkeaan säästämisasteeseen ja toisaalta korkeaan velkaantumisasteeseen voi etsiä syitä väestörakenteesta ja asuntojen hinnoista.

Pohjois-Suomen kaupunkien väestörakenne muistuttaa Pääkaupunkiseudun väestörakennetta. Molemmissa asuu runsaasti nuoria, koulutettuja ihmisiä. Nämä samankaltaisuudet selittävät molemmilla

alueilla asuvien korkeaa velkaantumista. Eron alueiden välillä muodostaa kuitenkin säästämisen ja velkaantumisen kanalta merkittävä tekijä, asuntojen hinnat. Kun vuoden 1988 viimeisellä neljänneksellä vanhan osakehuoneiston neliöhinta oli Pääkaupunkiseudulla runsaat 11 000 mk, niin Oulussa ja Rovaniemellä se oli vajaa 6 000 mk (SVT Asuminen 1989:7).

Pääkaupunkiseudun kotitalouksien velkojen lisäyksestä 80 prosenttia oli asuntolainojen lisäyksiä, kun taas Pohjois-Suomen kaupunkilaiset lisäsivät suunnilleen yhtä paljon sekä asunto- että muita lainojaan (**taulukko-osa, taulukko 4**). Vapaa-ajanasuntoon otetut lainat kaksinkertaistuivat ja autolainat lisääntyivät yli 60 prosenttia.

Kuviossa 17 on varallisuuden ja velkojen muutokset eri alueilla. Pohjois-Suomen kaupungeissa asuvien rahoitusvaral-

lisuusmuutokset ovat paitsi talletusten kasvua myös arvopaperisäästöjä. Arvopapereiden arvo lisääntyi peräti 70 prosenttia, mikä on enemmän kuin millään muulla alueella.

5. Asuntosäästäminen

Asuntosäästäminen on ollut suomalaisille kotitalouksille tärkeää ja se on hallinnut koko kotitaloussektorin säästämis-käyttäytymistä, mikä on johtunut siitä, että asuntorahoitusjärjestelmä on perustunut etukäteissäästämiseen ja lyhyisiin laina-aikoihin. Ensin on säästetty omara-hoitusosuutta varten ja asunnon hankinnan jälkeen on säästetty lainan lyhennyksiin.

Lisäksi Suomi on varsin omistusasuntovaltainen maa, jossa kotitalouksista noin 70 prosenttia asuu omistamassaan asunnossa. Vuokra-asuntopula ja välillinen omistusasumisen tukeminen verotuksen kautta on edistänyt tätä kehitystä. Asuntolainojen korkovähennysoikeus alentaa asuntoinvestointien reaalisia kustannuksia, asuntotulon verotus on varsin lievää ja myyntivoitto on kahden omistusvuoden jälkeen verotonta. Nykyisellään korkotason ollessa korkea korkovähennys on menettänyt merkitystään varsinkin pääkaupunkiseudulla, jossa on jouduttu ottamaan varsin suuria asuntolainoja korkean hintatason vuoksi.

Tämä on johtanut erityiseen suomalaiseen asumisuraan. Ensin asutaan vuokralalla ja säästetään omaa asuntoa. Sitten hankitaan pieni asunto ja asuntokokoa kasvatetaan huone kerrallaan muuttojen kautta. Alunperin perheen rakennetta vastaava asunto saavutetaan usein vasta lasten lähtiessä kotoa. (Loikkanen 1988)

Asuntovarallisuus muodostaa kotitalouksien kokonaisvarallisuudesta keskeisen osan, noin 70 prosenttia. Investoinneista pääosa on myös asuntoinvestointeja. Kotitalouksien rahoitustasapaino riippuu se-

kä säästämisen tasosta että siitä, miten kotitalouksien sijoitukset jakautuvat reaali- ja rahoitussijoituksiin. Rahoitussijoitusten osuutta lisäämällä voidaan parantaa kotitalouksien rahoitustasapainoa.

Kotitalouksien säästämisen kääntyessä laskuun 1970-luvun loppupuolelta lähtien myös investoinnit kääntyivät laskuun ja erityisesti asuntoinvestointien tasainen väheneminen supisti kotitalouksien säästämistarvetta. Ulkoisen tasapainon ja vaihtotaseen vajauksen kannalta merkityksellinen nettolainanottotarve pieneni, kunnes 1988 asuntoinvestoinnit lisääntyivät räjähdysmäisesti samalla kun säästäminen väheni. (Hämäläinen 1987, VM 5, 1990)

Luotonsaantimahdollisuuksien parannuttua kotitalouksien patoutuneet tarpeet alkoivat purkautua ja seurauksena oli yhdessä vilkkaan muuttoliikkeen kanssa voimakas asuntojen kysynnän kasvu. Tämä puolestaan aiheutti rajun asuntojen hintojen nousun, joka saavutti huippunsa vuonna 1988, jolloin hinnat nousivat 35 prosenttia (SVT Asuminen 1990:9). Kotitalouksien velkaantuminen lisääntyi voimakkaasti.

Kotitalouksien asuntojen nettoinvestointien (ostot-myyntit) osuus käytettävissä olevasta tulosta oli vuonna 1988 erittäin korkea, lähes 12 prosenttia. Asunnon osti tai omakotitaloa rakensi noin 160 000 kotitaloutta. Peruskorjauksia teki runsaat 120 000 taloutta.

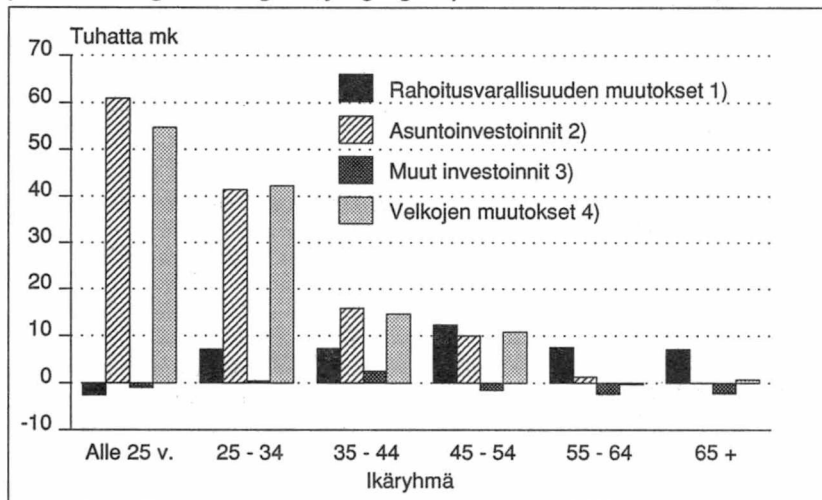
Asuntojen hankinnan ja peruskorjausten arvo oli yhteensä 55 mrd. markkaa ja lainaa näihin tarvittiin 25 mrd. markkaa. Asuntojen myynneistä kotitaloudet saivat 30 mrd. markkaa.

Kuten saattaa olettaa asuntojen hankinta keskittyi nuorille. Asunnon ostaneista runsas 70 prosenttia oli alle 45-vuotiaita. Peruskorjauksia sen sijaan tekivät kaiken

KUVIO 18. Varallisuuden ja velkojen muutokset omistusasunnossa asuvilla iän mukaan 1988.

FIG. 18. Assets and liabilities of households living in owner-occupied dwellings: Changes by age group 1988. Nomenclature, see f. 8.

ikäiset, hieman enemmän kuitenkin yli 45-vuotiaat.

Vuosien 1969 ja 1979 säästämis- ja velkaantumistutkimuksissa selvitettiin kotitalouksien säästämismotiiveja. Tutkimusten perusteella asuntosäästäjien (joko etukäteissäästäjien tai asuntolainan lyhentäjien) säästämisasteet olivat korkeammat kuin muilla. Myös sillä, asuuko omistusasunnossa vai vuokra-asunnossa on merkitystä säästämiseen. Suomalaisista asumisuraa kuvaa hyvin vuoden 1979 säästämis- ja velkaantumistutkimuksen tulos, jonka mukaan asunnon omistavista kotitalouksista runsas 30 prosenttia säästi asuntoa varten. Niistä kotitalouksista, jotka eivät omistaneet asuntoa, vain 18 prosenttia il-

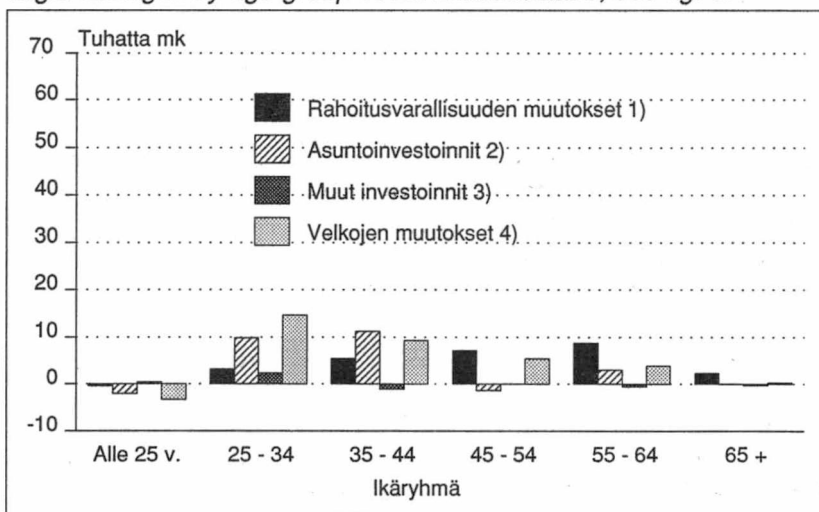
moitti säästävänsä asuntoa varten (Kosonen-Suoniemi 1982).

Vuoden 1988 säästämis- ja velkaantumistutkimuksessa ei kysytty säästämismotiiveja, mutta asuntosäästäjiä voidaan jäljittää asuntovelallisten joukosta. Samoin voidaan tarkastella säästämistä sen mukaan, asuuko kotitalous vuokra- vai omistusasunnossa.

Vuokra-asunnossa asuvien säästämisaste on pienempi kuin omistusasunnossa asuvilla: Omassa talossa 7,8, omassa osakehuoneistossa 6,0 ja vuokra-asunnossa 3,5 prosenttia (**taulukko 9, s. 118**). Samankaltaiset tulokset saatiin vuoden 1979 säästämis- ja velkaantumistutkimuksessa: omassa asunnossa asuvien säästämisaste oli 6,5 prosenttia ja vuok-

KUVIO 19. Varallisuuden ja velkojen muutokset vuokra-asunnoissa asuvilla iän mukaan 1988.

FIG. 19. Assets and liabilities of households living in rental dwellings: Changes by age group 1988. Nomenclature, see fig. 8.

ra-asunnoissa 3,8 prosenttia. Omistusasuminen yleistyi 1980-luvulla 62 prosentista 70 prosenttiin.

Vuokralla asijat ovat pääasiassa nuoria tai eläkeläisiä. Alle 25-vuotiaiden talouksista yli 70 prosenttia ja 25 - 34-vuotiaiden talouksista lähes puolet asuu vuokralla. 65-vuotta täyttäneiden talouksista vuokralla asuu neljännes. Keskiikäisten talouksilla omistusasunto on hallitseva ja vain viidennes asuu vuokralla.

Mahdollisia asuntosäästäjiä on nuorissa vuokralla asujissa, mutta myös heidän säästönsä ovat varsin pienet verrattuna vastaavan ikäisiin omistusasujiin (**kuviot 18 ja 19**). Ainoastaan 55 - 64-vuotiaiden vuokralaisten rahoitussäästäminen, joka koostuu pääasiassa talletuksista, on suurempaa kuin vastaavanikäisten omassa asunnossa asuvien.

Tulot ovat vuokra-asunnossa asuvilla kaikissa ikäryhmissä pienemmät kuin omassa asunnossa asuvilla. Vuokra-asunnossa asuva nuori onkin usein opiskelija kun taas omistusasunnossa asuvat nuoret käyvät enimmäkseen työssä.

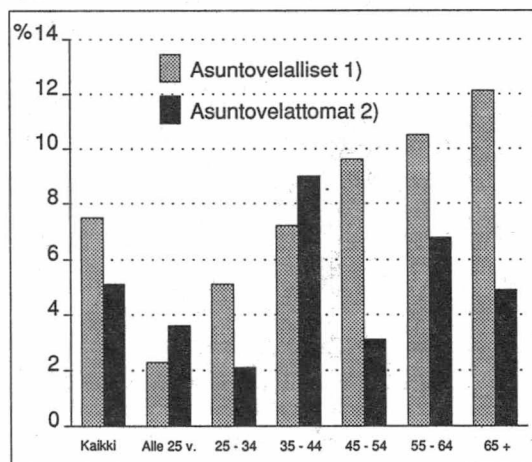
Asuntovelalliset säästävät enemmän

Asuntovelallisten kotitalouksien säästämisaste on korkeampi kuin asuntovelattomilla talouksilla lähes kaikissa ikäryhmissä (**kuvio 20**). Asuntovelallisten säästämisaste kasvaa iän myötä, kun taas asuntovelattomien säästämisaste on korkeimmillaan jo 35 - 44-vuotiailla. Tässä ikäryhmässä vapaa-ajan asunnon hankinnat kasvattavat säästämistä samoin kuin asuntovelallisillakin talouksilla (**liitetaulukko 4, s. 60**).

Asuntovelalliset taloudet säästävät tuloistaan suuremman osan kuin asuntovelattomat ja myös heidän rahoitusvarallisuutensa on suurempi kuin asuntovelat-

KUVIO 20. Asuntovelallisten ja asuntovelattomien säästämisaste iän mukaan 1988 (% tuloista).

FIG. 20. Saving ratio of households by housing loan and age group 1988 (% of income). 1) With housing loan 2) No housing loan.

tomilla kaikissa ikäryhmissä (**kuvio 21**). Rahoitusvarallisuuden tekee suuremmaksi arvopapereiden omistus, joka on yleisempää asuntovelallisilla.

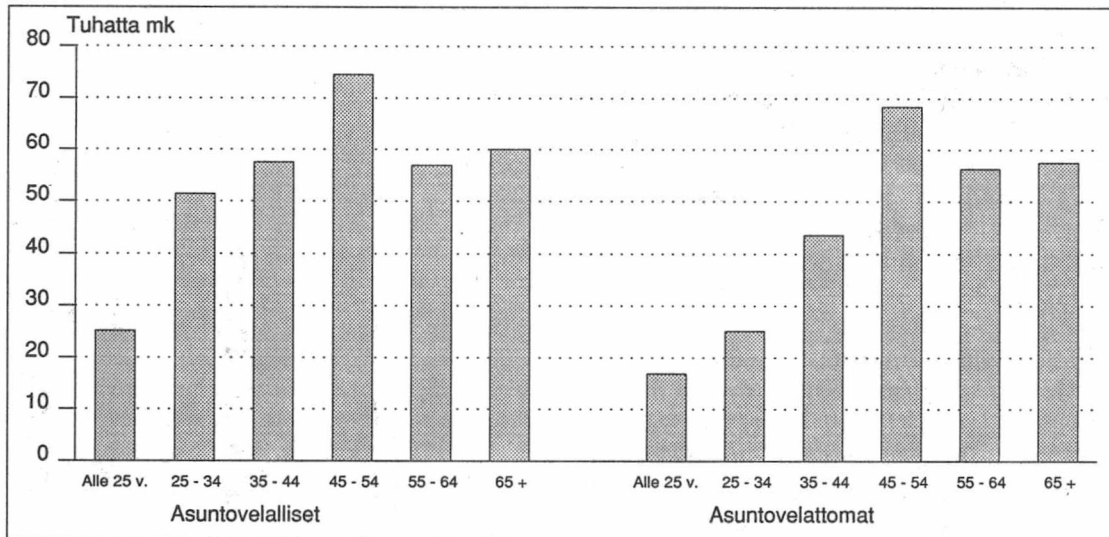
Asuntovelkaa oli vuonna 1988 vajaalla 800 000 kotitaloudella eli noin 40 prosentilla kaikista talouksista. Asuntolainat käyvät harvinaisemmiksi mitä vanhemmista talouksista on kyse. Kun 24 - 34-vuotiaiden omassa asunnossa asuvista talouksista vain 15 prosenttia on asuntovelattomia, on velattomia vanhimmassa ikäryhmässä jo lähes 90 prosenttia.

Seuraavassa tarkastellaan kotitalouksia sen mukaan, missä asunnonhankinta- tai lainanlyhennysvaiheessa he olivat vuonna 1988. Vastaavanlainen, mutta kattavampi tarkastelu on myös Kososella vuodelta 1979 (Kosonen 1984).

Ensimmäinen ryhmä koostuu talouksista, jotka asuvat omistusasunnossa ja joilla ei ole ollut muutoksia asuntolainoissa eli he eivät ole ottaneet lisää lainaa eivätkä lyhentäneet sitä. Tätä ryhmää kutsutaan asuntosäästövaiheen ohittaneiksi.

KUVIO 21. Asuntovelallisten ja asuntovelattomien rahoitusvarallisuus iän mukaan 1988 (mk).

FIG. 21. Financial assets of households with housing loan and without housing loan by age group 1988 (FIM).

Ryhmään kuuluu noin 650 000 taloutta (32 % kaikista talouksista).

Toinen ryhmä asuu omistusasunnossa ja on lyhentänyt asuntolainojaan eli asuntolainat ovat vähentyneet vuoden aikana (asuntolainanlyhentäjät). Tähän ryhmään kuuluu runsas puoli miljoonaa taloutta (25 %).

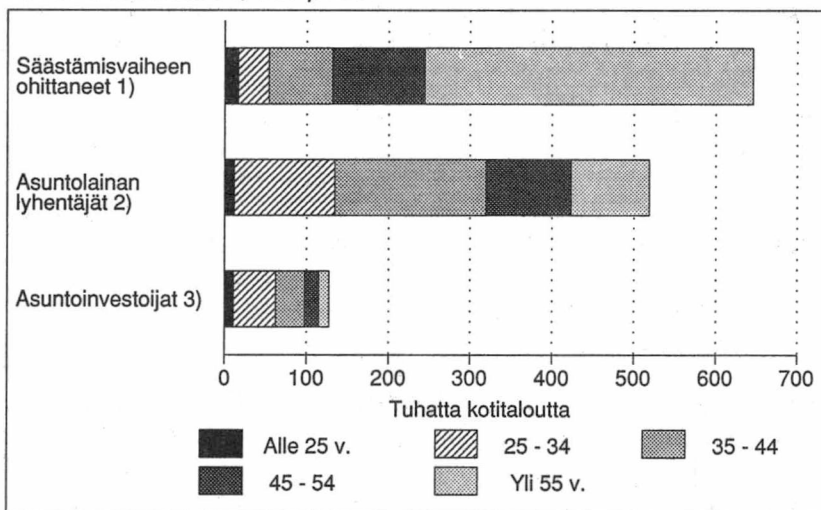
Kolmas ryhmä on hankkinut asunnon ja ottanut sitä varten lainaa (asuntoinvestoijat). Ryhmään kuuluu noin 130 000 taloutta (6 %) (kuvio 22). Loput noin 700 000 kotitaloutta ovat pääasiassa vuokralla asuvia.

Ensimmäisessä ryhmässä yli 45-vuotiaiden talouksien osuus on noin 80

prosenttia. Tämän ryhmän nuorten talouksien joukossa on sellaisia, joilla on asuntolainaa, mutta he eivät ole sitä vielä lyhentäneet. Alle 25-vuotiaiden omistusasujien joukossa on myös jonkin verran velattomia talouksia, jotka ilmeisesti

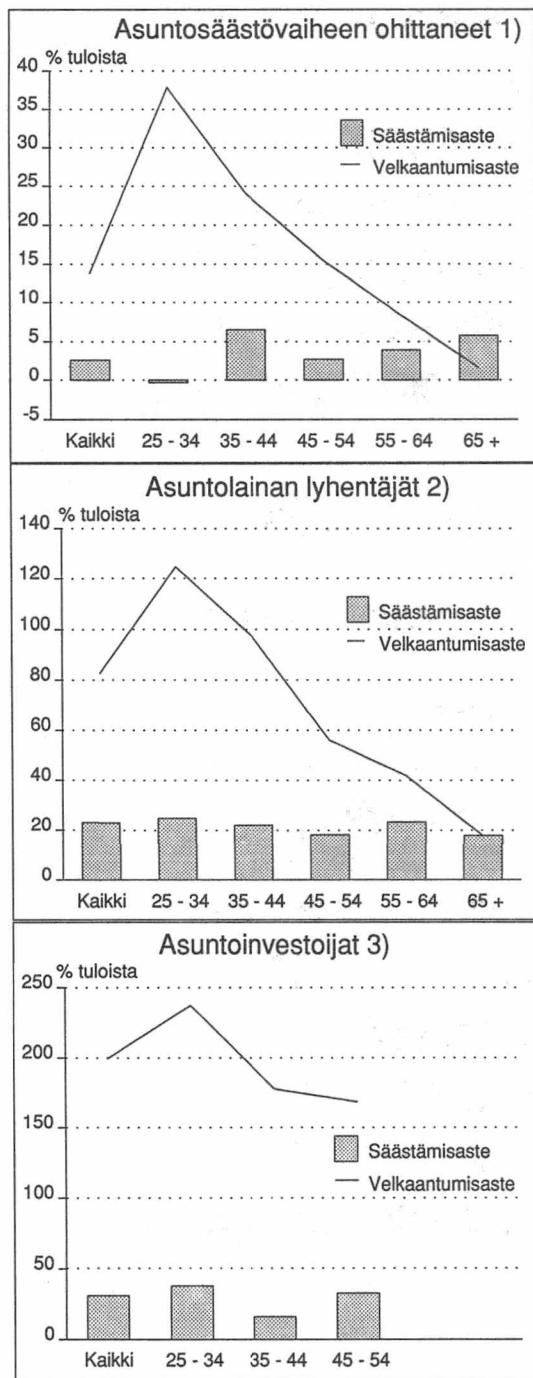
KUVIO 22. Eri asuntosäästäjäryhmät iän mukaan 1988.

FIG. 22. Households by status of financing of dwelling by age group 1988. Classification, see p. 33.

KUVIO 23. Säästämis- ja velkaantumisas- te eri asuntosäästämisryhmissä iän mu- kaan 1988.

FIG. 23. Saving and debt income ratios of household by status of financing of dwelling and by age group 1988

- 1) Households with no housing loans outstanding.
- 2) Households with housing loans outstanding.
- 3) Households investing in housing.

asuvat vanhempiensa hankkimassa asunossa.

Asuntolainanlyhentäjät ovat lähinnä nuorten talouksia, joskin lähes 40 prosenttia tästä ryhmästä on yli 45-vuotiaita. Investoijien ryhmä sen sijaan on selvästi nuorten ryhmä, noin 80 prosenttia on alle 45-vuotiaita.

Säästämis- ja velkaantumisasasteet eri ryhmillä ovat:

	Sääst. aste	Velk. aste
Sääst.vaih.ohittaneet	2,8	13,8
As.lainanlyhentäjät	23,1	82,6
As.investoijat	30,9	199,6

Säästämis- ja velkaantumisasasteet vaihtelevat eri ryhmissä sen mukaan, minkä ikäisten talouksista on kyse (kuvio 23). Velkojen osuus tuloista on korkeimmillaan 25 - 34-vuotiaiden talouksilla riippumatta siitä, missä asunnonhankintavaiheessa he ovat. Kuviosta 23 ja liitetaulukosta 5 sivulta 61 voi myös nähdä, miten asuntoon sidottua säästäminen ja velkaantuminen on varsinkin nuorten talouksilla. Esimerkiksi asuntolainanlyhentäjien nettosäästöistä runsas 60 prosenttia on lainanlyhennyksiä.

6. Rahoitussäästäminen

Säästämisasteen laskennassa käytettyä yhtä osatekijää, rahoitusvarallisuuden muutosta voidaan tarkastella myös erikseen. Puhuttaessa edellä säästämisasteesta tarkoitetaan säästämisastetta, jonka laskennassa on otettu huomioon myös investoinnit ja velat. Aineistosta selvitettiin lisäksi miten kotitalouksien rahassäästöt muuttuivat. Näitä rahassäästöjä ovat talletukset, arvopaperit, vakuutus-säästöt, saatavat ja käteisraha.

Rahoitussäästämisaste on luku, joka kertoo kuinka suuri prosentuaalinen osuus säästyneillä rahavaroilla on käytettävissä olevista tuloista. Tämä säästämiskäsite vastaa tavallista mielikuvaa säästämisestä. Se kertoo miten erityyppisten rahoitusvarojen määrä on kehittynyt vuoden aikana.

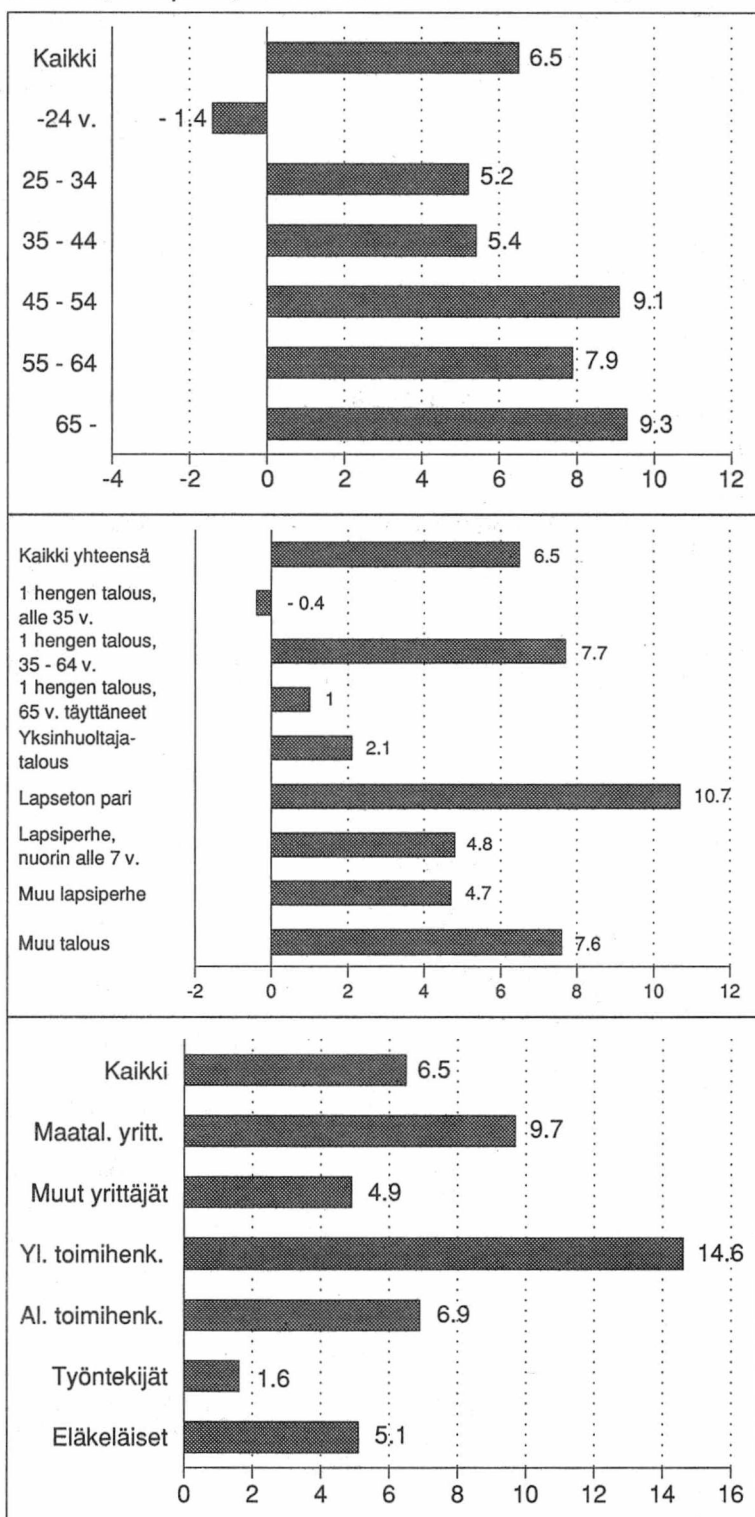
Rahoitussäästämisasteen positiivisuus merkitsee sitä, että kotitalouden varat talletustileillä ovat kasvaneet, on ostettu osakkeita, obligaatioita tai arvopapereiden markkina-arvo on noussut jne. Jos rahoitussäästäminen on miinusmerkinen, kotitalous on turvautunut velanottoon, käyttänyt aikaisemmin kertyneitä säästöjä tai myynyt omaisuuttaan.

Rahoitussäästämisasteet jakaantuivat melko paljon samaan tapaan kuin edellä puheena olleet säästämisasteet. Tiettyssä rajatapauksessa ne saataisivat olla täysin samat. Esimerkiksi jos asuntovarallisuus kasvaisi tietyn markkamäärän ja velat lisääntyisivät vastaavalla markkamäärällä (eikä muita investointeja olisi).

Velkojen, asuntovarallisuuden ja muiden investointien poikkeuksellisen suuret muutokset voivat siis muuttaa huomatta-

KUVIO 24. Rahoitussäästämisaste viitehenkilön iän, kotitaloustyyppin ja sosioekonomisen aseman mukaan (%).

FIG. 24. Saving ratio for financial assets by age of reference person, household type and socio-economic group (%). Classifications, see p. 76, 68-75 and 64.

vastikin säästämisasteen ja rahoitussäästämisasteen suhdetta. Tässäkin aineistossa oli väestöryhmiä, joilla rahoitussäästämisaste oli ihan eri suuruusluokkaa kuin säästämisaste. Se oli jopa vastakaismerkkinen. Huomattavia eroja oli etenkin raskaimmin velkaantuneilla ryhmillä tai niillä, joiden varallisuuden arvo pieneni.

Suurimmat erot säästämisasteissa oli yhtäältä nuorilla ja toisaalta vanhimmissa ikäryhmillä. Myös yrittäjätalouksien ja lapsettomien parien talouksien kohdalla eri säästämisasteet poikkesivat paljon toisistaan.

Sekä yksinelävien että lapsiperheiden nuorissa talouksissa rahoitussäästämisaste oli paljon alhaisempi kuin säästämisaste. Näiden talouksien säästäminen tukeutui paljolti asuntosäästämiseen. Myös yrittäjätalouksilla oli samansuuntainen ero. Syy tosin oli toinen. Yrittäjien varsinaista säästämisastetta nosti muun omaisuuden (muun kuin asuntovarallisuuden) lisääntyminen.

Vanhimmissa ikäryhmissä rahoitussäästämisaste oli puolestaan paljon korkeampi kuin säästämisaste. Eläkeläisikäisten talouksissa muun omaisuuden väheneminen vaikutti säästämisasteeseen. Vanhemmilta talouksilta siirtyy omaisuutta perintönä toisille kotitalouksille. Lapsettomien parien talouksissa niinkään rahoitussäästämisaste oli paljon korkeampi kuin säästämisaste. Tässä ryhmässä olevien nuorten velkaantuminenhan laski kaikkien lapsettomien parien keskimääräistä säästämisastetta.

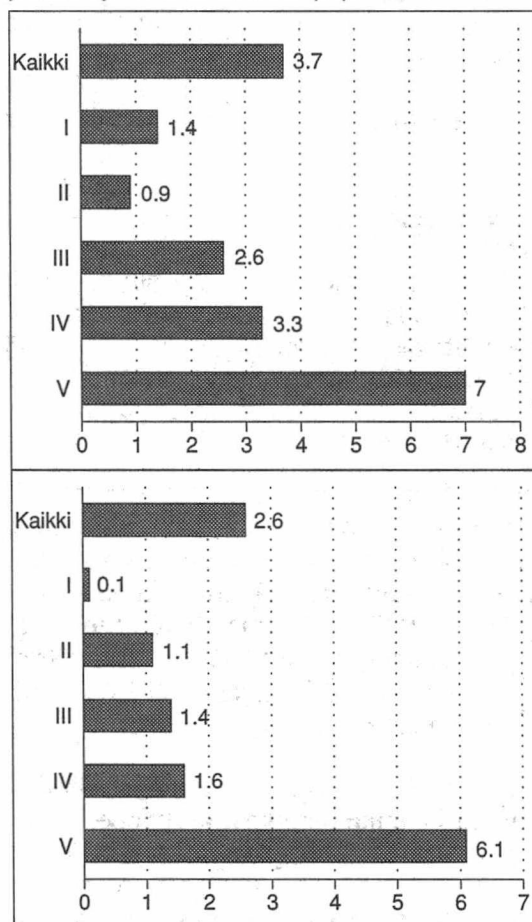
Entäpä sitten rahoitussäästämisen suuruus? Se oli keskimäärin 6,5 prosenttia käytettävissä olevista tuloista. Rahoitussäästäminen ylitti näin ollen juuri ja juuri säästämisasteen keskiarvon. Rahoitussäästäminen oli vähän tasaisemmin jakautunut kuin säästämisaste. Suuret erot

investoinneissa ja velkaantumisessa eivät näy välittömästi tässä suhdeluvussa.

Rahoitussäästämisen kärkipaikoilla olivat ylemmät toimihenkilöt ja lapsettomat parit (**kuvio 24**). Toisessa ääripäässä olivat nuorimmat kotitaloudet, joiden rahoitussäästäminen oli miinuksella. Heillä keskimääräiset rahavarat vähenivät vuoden 1988 aikana. Rahoitussäästöjen jakautuminen eri tuloluokkien kesken oli erittäin vino kuten **taulukosta 3** käy ilmi. Selvemmin tämä on nähtävissä **kuviosta 25**, jossa on arvopaperi- ja talletussäästämisasteen keskiarvot tuloluokkien mukaan.

KUVIO 25. Arvopaperi- ja talletussäästäminen tulotason mukaan (%).

FIG. 25. Saving ratios for securities and deposits by level of income (%).

TAULUKKO 3. Rahoitussäästämisasteet väestöryhmittäin ja tuloluokittain 1988 (%).
TABLE 3. Saving ratios for financial assets by household type and income brackets 1988
 (%). Classifications, see p. 76, 68-75 and 64.

	Tuloluokka					
	Kaikki	I	II	III	IV	V
	6,5	1,6	2,0	3,8	4,7	14,1
Viitehenkilön ikä						
- 24	- 1,4	- 14,3	4,3	- 2,8	- 1,7	15,6
25 - 34	5,2	- 0,9	0,7	2,6	4,5	14,2
35 - 44	5,4	8,6	1,7	5,3	2,0	9,4
45 - 54	9,1	12,6	- 1,7	4,4	6,6	14,4
55 - 64	7,9	- 0,8	- 1,1	- 0,6	10,5	13,8
65 -	9,3	1,3	6,5	6,9	1,6	28,8
Kotitaloustyyppi						
1 hengen talous, alle 35 v.	- 0,4	- 15,9	6,4	3,3	- 6,4	12,6
1 hengen talous, 35 - 64 v.	7,7	- 0,9	1,7	- 9,9	2,4	17,4
1 hengen talous, 65 v. täyttäneet	1,0	1,5	7,3	- 12,0	- 5,5	5,9
Yksinhuoltajatalous	2,1	- 3,5	- 1,8	5,5	- 0,2	18,7
Lapseton pari	10,7	- 3,0	3,2	14,7	6,7	15,7
Lapsiperhe, nuorin alle 7 v.	4,8	7,7	1,4	3,2	2,5	12,6
Muu lapsiperhe	4,7	7,2	- 0,8	2,3	3,8	9,5
Muu talous	7,6	7,9	1,1	2,7	8,7	13,9
Sosioekonominen asema						
Maatalousyrittäjät	9,7	2,0	4,0	- 6,5	20,6	28,6
Muut yrittäjät	4,9	8,0	- 0,4	9,0	4,4	4,9
Ylemmät toimihenkilöt	14,6	15,5	6,9	16,9	4,5	18,6
Alemmat toimihenkilöt	6,9	3,4	- 1,1	5,0	6,4	12,9
Työntekijät	1,6	1,0	- 0,7	0,2	2,4	4,8
Eläkeläiset	5,1	0,8	4,3	4,8	2,5	15,1

Tasoero ylimmän tuloluokan ja muiden tuloluokkien välillä oli huikea. Vain parhaiten ansaitsevilla rahavaroja jäi kunnon säästöön. Alimmassa tuloluokassa rahoitusvarat lisääntyivät keskimäärin 930 markalla. Ylimmässä lisäystä oli 20 880 markkaa.

Rahoitussäästämisaste pysyi näinkin korkealla ennenkaikkea arvopaperisäästämisen hyvän kehityksen ansiosta. Vuosi 1988 oli poikkeuksellisen toimelias arvopaperimarkkinoilla. Kasvu oli ripeää

ja kotitalouksienkin sijoitusten arvo nousi kolmanneksella. Pörssiosakkeissa kasvua oli lähestulkoon 50 prosenttia. Suuri osa kasvusta oli kurssinousua.

Niinä vuosina, jolloin arvopaperikurssien nousu on voimakasta tulee säästämisaste tältä osin yliarvioituksi. Päinvastainen vaikutus syntyy, jos kurssit laskevat niinkuin vuoden 1988 jälkeen on tapahtunut.

Myös rahavirrat pankkitileille, erityisesti määräaikais- ja sijoitustileille kasvoivat. Tämä näkyi ylimpien tuloluokkien rahoitussäästämisasteissa.

Eri rahoitussäästämismuotojen suosion välillä on eroja. Tämän takia rahasijoitusten koostumus vaihtelee sen mukaan, miten kotitaloudet ovat jakaneet säästövaransa eri sijoituskohteisiin.

Tässä esitetyistä rahasummista ei pidä heti päätellä, että ne olisivat välittömästi kotitalouden käytettävissä. Suuri osa rahavaroistakin on käytännössä suhteellisen epälikvidejä omaisuuseriä.

Kotitalous tekee vuoden mittaan lukemattoman joukon taloudenpitoonsa liittyviä päätöksiä. Varallisuutta voidaan siirrellä eri sijoituskohteiden välillä. Sijoitukset sopeutetaan kulloisinkin tarpeisiin. Eri omaisuuseriin tehtäviin sijoituksiin vaikuttavat ainakin seuraavat tekijät:

- rahoituksen lähteet (tulot ja velkarahoitus)
- varallisuustilanne (varantojen taso)
- eri varallisuuslajien tuotto

Joitakin poikkeuksia lukuunottamatta rahoitussäästämisasteen suuruus on vahvasti sidoksissa rahoitusvarantojen määrään. Niillä kotitalouksilla, joilla on suurimmat rahoitusvarat, oli myös varantojen lisäys nopeinta ja rahoitussäästämisasteet korkeimmat.

Arvopaperi- ja talletussäästäminen

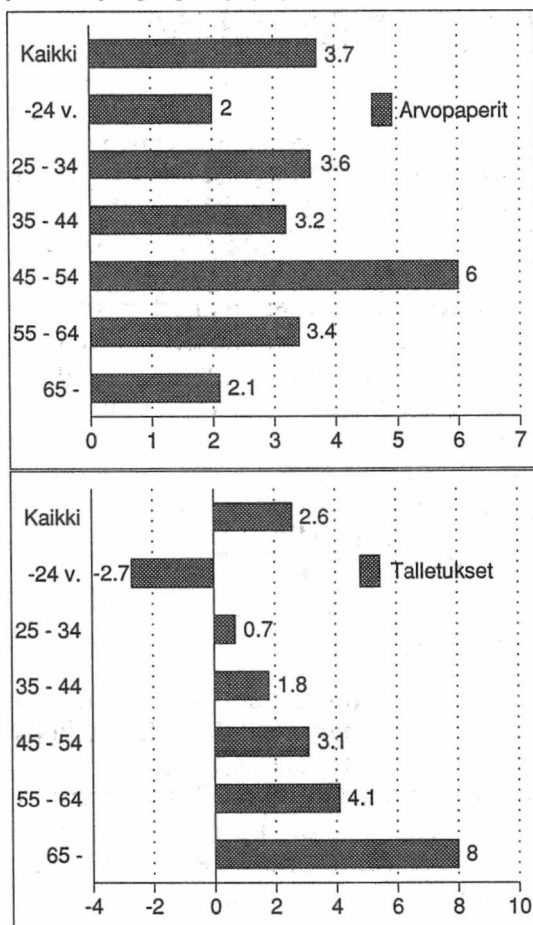
Rahoitussäästämistä, joka on laskettu pelkästään arvopapereiden arvon muutoksen perusteella voitaisiin kutsua arvopaperisäästämisasteeksi. Se oli kaikilla tulotasoilla korkeampi kuin talletusten perusteella laskettu talletussäästämisaste.

Yksi syy oli, että pörssiosakkeiden markkina-arvojen nousu oli niin voimakasta 1988 (kuvio 4).

Täsmällistä arviointia siitä, mikä osa sijoitusten arvon muutoksesta tässä aineistossa johtui osakkeiden lukumäärän muutoksesta ja mikä kurssinoususta, ei ole tehty. Arvonnousun arviointia vaikeuttaa mm. se, että kotitalouksien arvopaperisalkun koostumus on saattanut muuttua paljonkin vuoden aikana. Osakesäästämisen vaihtoehdot monipuolistuivat huomattavasti juuri vuonna 1988. Pörssiosakesarjoja oli listoilla esimerkiksi 1988 yli viidenneksen enemmän kuin

KUVIO 26. Arvopaperi- ja talletussäästäminen eri ikäryhmissä (%).

FIG. 26. Saving ratios for securities and deposits by age group (%).

1987. Osakkeita ostettiin ja myytiin vilkkaasti vuoden aikana.

Sellaisia talouksia, jotka molempina vuosina omistivat pörssiosakkeita oli 282 000 (14 %). Näillä pörssisijoitusten arvo nousi 29 prosenttia. Osakkeiden arvostus molempina vuosina 1987 kurssien mukaan olisi tietänyt vain 13 prosentin arvonnousua. Niillä talouksilla puolestaan, joilla salkun koostumus ei muuttunut, sijoitusten arvo nousi 25 prosenttia.

Ylimmässä tuloryhmässä varat oli sijoitettu niin, että säästöjä karttui sekä arvopapereista että talletuksista suunnilleen yhtä paljon. Pienituloisilla talletuskasvua ei ollut kuin nimeksi.

Jos talous on hyvätuloinen, sen viitehenkilö on keski-ikäinen tai hivenen vanhempi, lapsiperhe tai yrittäjätalous sitä parempi on ennuste, että kotitaloudella on arvopaperisäästöjä.

Ikäryhmittäin laskettuna arvopaperisijoitusten varat lisääntyivät eniten keski-ikäisillä (45 - 54-vuotiailla) talouksilla, 7 600 markkaa. Tämä oli 6 prosenttia käytettävissä olevista tuloista. **Kuviosta 26** näkyy sijoitusten painottuminen arvopapereiden ja talletusten kesken eri ikäisillä. Vanhemmat antavat etusijan perinteiselle talletussäästämislle. Talletukset kasvoivat 65-vuotta täyttäneillä viittisen tuhatta markkaa, mikä merkitsi 8 prosentin talletussäästämistä. Näinkin suuri luku selittyy sillä, että muista ikäluokista poiketen eläkeikäisten talletukset lisääntyivät melko paljon lähes kaikissa tuloluokissa.

Ylemmät toimihenkilöt on tyypillinen sosioekonominen ryhmä, joka kohensi talouttaan rahoitussäästöjen kasvulla. Rahavarat lisääntyivät kaikilla tulotasoilla. Talletuksilla oli pääpaino pienempituloisilla, suurempituloiset suosivat arvopapereita.

Työntekijöiden ja eläkeläisten rahavarat kehittyivät heikoimmin. Työntekijöiden talletukset menivät miinuksen puolelle. Vain parhaiten ansaitsevat työntekijätaloudet pääsivät pieneen talletuskasvuun. Eläkeläisten rahoitusvarojen kasvusta ylivoimainen osuus tuli talletuksista. Kasvua oli kaikilla tulotasoilla. Aikamoinen ero oli kuitenkin alimman ja ylimmän tulotason välillä. Kun suurituloisimmat eläkeläiset pääsivät 15 500 markan talletuskasvuun, pienituloisimmat jäivät kauaksi taakse 500 - 2 500 markallaan (**taulukko 3, s. 58 - 59**).

Pankkitileillä olevat varat lisääntyivät vuoden 1988 aikana 47 prosentilla talletuksista ja vähenivät 41 prosentilla. Asuntoinvestoijilla vastaavat prosenttiosuudet olivat 42 ja 50.

Arvopaperi- ja talletussäästämiseen vaikuttaa oleellisesti varallisuuden jakautuminen. Kaikille on tuttua, että varallisuus on jakautunut erittäin epätasaisesti. Esimerkiksi kotitalouksien rikkaimman kymmenesosan omistamat rahoitusvarat olivat kymmenkertaiset köyhimpään kymmenesosaan verrattuna. Omistuksen epätasaisuus vaihtelee varallisuuslajeittain. Rikkaimmalla kymmeneksellä oli talletuksia yli viisikymmentä kertaa enemmän kuin köyhimmällä. Osakkeita ja joukkovelkakirjoja rikkain kymmenes omisti monikymmenkertaisesti, jos mitarina käytetään sijoitusten keskimääriä markkamääriä (**taulukko 7, s. 100 - 107**).

Rikkaiden varat ovat enimmäkseen ns. sijoitusvarallisuutta ja ne usein myös paremmin tuottavissa kohteissa kuin köyhempien ja pienituloisten varat. Suuria summia sijoitettaessa punnitaan tarkemmin eri sijoitusvaihtoehtoja. Tuottoisimmat sijoituskohteet ovat sikäläkin paremmin rikkaiden ulottuvilla, että niihin pitää panostaa suuria kertaeriä. Sijoitusten tekeminen vaatii tiettyä liikkumavaraa taloudelta. Piensijoittajan ongelma on

TAULUKKO 4. Kotitalouksien arvopaperisijoittaminen arvopaperisijoitusten suuruuden mukaan 1988.

TABLE 4. Investments of households in securities: by amount of securities, 1988

Sijoitusten määrä (mk) Amount of occurities (FIM)	Kotitalouksie n lkm.	Väestö- osuus %	Arvopaperei den arvo, mk	Arvop. säästämisas te, % Saving	Tall. säästämisas te, % ratios
	Number of household	%	Securities FIM	Securities	Deposits
Alle 10 000	349 600	16,7	2 900	0,3	2,0
10 000 - 49 999	150 500	7,2	23 600	4,2	4,3
50 000 - 99 999	55 400	2,6	67 100	15,1	12,7
100 000 tai yli	72 400	3,4	326 700	56,2	13,3

toinen. Tällöin kenties vain siirrellään varoja kulutuksen ja sijoituksen välillä.

Vuonna 1988 noin 350 000 taloudella oli arvopaperisijoituksia alle kymppitonin edestä. Sijoitusten keskimääräinen arvo oli näillä piensijoittajilla 2 900 markkaa. Yli sadantuhannen markan arvoisen sijoitussalkun omisti runsaat 72 000 taloutta. Sijoitusten keskimääräinen arvo ylitti satakertaisesti piensijoittajien papereiden arvon. Myös säästämistä oli moninkertainen ero (**taulukko 4**).

Mainitunlainen epätasaisuus oli olemassa myös talletussäästäjillä, joskin paljon lievempänä. Kahdella kolmasosalla kai-

kista talouksista oli alle 50 000 markkaa pankkitileillä. Piensäästäjien talletukset eivät lisääntyneet lainkaan vuoden aikana, vaan vähenivät muutamalla tuhannella markalla. Talletussäästämistä jäi miinusmerkkiseksi. Suuria tai suurehkoja talletustilejä omistavilla, joita oli noin 350 000 taloutta, talletukset kasvoivat 11 000 - 62 000 markalla (**taulukko 5**).

6.1. Kotitalouksien varallisuuden jakautumisesta

Kotitalouksien taloudelliset resurssit muodostuvat tuloista ja varallisuudesta. Tulot ovat virtasuure ja varallisuus on varanto, joka tiettyä ajankohtana on käytettävissä. Tuloihin ja muihin toi-

TAULUKKO 5. Kotitalouksien talletussäästäminen talletusten suuruuden mukaan 1988.

TABLE 5. Deposited savings of households: by amount of deposits, 1988

Talletusten määrä (mk) Amount of deposits (FIM)	Kotitalouksie n lkm.	Väestö- osuus %	Talletusten arvo, mk	Arvop. säästämisas te, % Saving	Tall. säästämisas te, % ratios
	Number of household	%	Securities FIM	Securities	Deposits
Alle 10 000	708 500	33,8	3 800	1,2	- 4,8
10 000 - 49 999	654 400	31,2	23 300	3,9	- 1,3
50 000 - 99 999	197 800	9,4	68 100	4,0	9,4
100 000 tai yli	158 800	7,6	224 800	15,4	46,2

meentuloeroihin liittyvä hyvinvoinnin kuva on melko hyvin selvitetty tutkimuksin ja tilastoin.

Varallisuuden jakautumista ohjaavat yhteiskunnalliset ja taloudelliset seikat tunnetaan huonommin. Varallisuus on silti keskeinen taloudellisen käyttäytymisen alue, jonka merkitys on lisääntymään päin yleisen vaurastumisen myötä. Se on myös oma itsenäinen alueensa siinä mielessä, että kaikkia varallisuuseroja ei voi selittää tuloista ja elinkaari-ilmioista käsin. Tuloilla ja varallisuudella on tietenkin voimakas keskinäinen riippuvuus. Kiistatonta on niinkään, että varallisuus on suuressa määrin ikään ja elinvaiheeseen sidottua varallisuutta.

Eri maissa tehdyt tutkimukset osoittavat yhtäpitävästi, että varallisuus jakautuu paljon epätasaisemmin kuin tulot.

Varallisuus voi kasaantua työtuloista riippumatta monella tapaa. Varallisuusmuodoilla on erilainen kyky tuottaa tuloa tai toimia arvonsäilyttäjänä. Yhtä paljon kuin vaihtelee varallisuusmuoto-

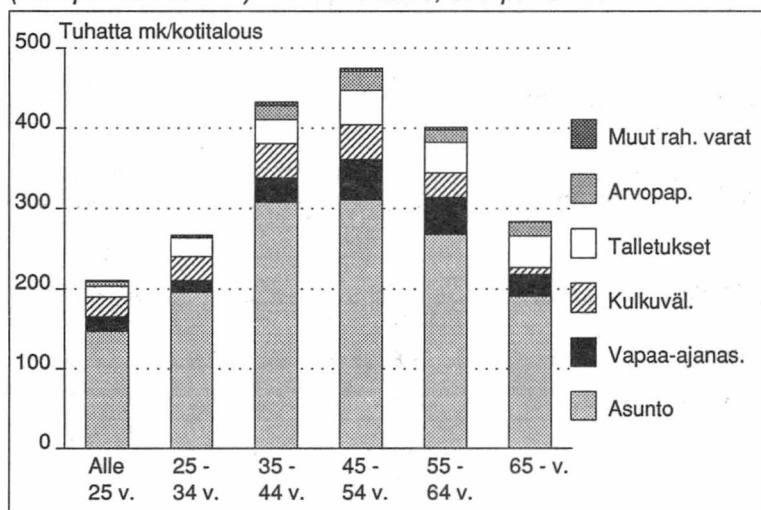
jen moninaisuus, vaihtelevat sijoituspäätöksiä ohjaavat motiivitkin.

Pääoman tuotto riippuu sen määrästä ja koostumuksesta, niinpä varallisuuden koolla ja koostumuksella on suuri merkitys. Finanssisijoitusten osuus kasvaa varallisuuden suuretessa. Parhaimmassa asemassa ovat ne, joilla on mahdollisuus saada pääomavoittoja ja -tuloja. Pörs-siosakkeiden tuotto, ainakin pidemmällä aikavälillä on usein parempi kuin pankin talletuksille maksama korko jne. Varakkaalla on parempien vakuuksien turvin yleensä myös parempi markkina-asema rahoitusta haettaessa. Köyhempikin saa rahaa lainaksi, mutta usein kovalla hinnalla. Viimeisenä, mutta ei suinkaan merkitykseltään vähäpätöisempänä, voisi mainita perintöjen roolin. Pääomasiirtoina voi huomattavia omaisuusseriä siirtyä sukupolvelta toiselle.

Säästämis- ja velkaantumistutkimuksen poikkileikkausaineistosta ei mainittujen tekijöiden vaikutusta pysty tarkasti selvittämään. Joitakin indikaattoreita voidaan kuitenkin esittää. Elinkaarivarallisuuden merkitystä kuvaa ikäryhmittäin laskettu bruttovarallisuuden arvo ja sen koostumus.

KUVIO 27. Varallisuuden arvo ja koostumus iän mukaan 1988 (mk/talous).

FIG. 27. Value and Structure of assets by age group 1988 (FIM per household). Nomenclature, see p. 76-77.

Kotitalouskohtaiset bruttovarat olivat suurimmillaan kotitalousryhmässä, jossa viitehenkilö oli 45 - 54-vuotias. Kaikkien muiden varallisuuslajien paitsi kulkuvälineiden arvo oli suurin tämän ikäisellä väestöllä. Bruttovarojen arvo oli 475 000 markkaa. Kaikkien kotitalouksien keskimääräinen varallisuus oli 1988 arvoltaan 355 000 markkaa (kuvio 27).

TAULUKKO 6. Kotitalouksien säästämistäteet eri varallisuustasoilla 1988 (%).

TABLE 6. Household saving ratios by level of wealth 1988 (%). 1) Low level of wealth, 2) Medium level of wealth, 3) High level of wealth.

	Säästämistäte	Rahansäästä- mistäte	Arvopaperi- säästämistäte	Talletussäästä- mistäte
Kaikki	6,2	6,5	3,7	2,6
Vähävaraiset 1)	- 13,8	0,7	0,4	0,8
Keskivaraaiset 2)	5,8	2,1	1,2	0,9
Varakkaat 3)	26,6	20,6	11,6	7,6

Varallisuuden kokonaisarvo oli suurin 35 - 44-vuotiailla, lähes 200 miljardia markkaa. Ikäryhmässä 45 - 54-vuotiaat varallisuuden kokonaisarvo oli 155 miljardia. Summista erityisesti asuntovarallisuuden osuus oli melkoinen. Bruttovarallisuus käsittää varat velkoja vähentämättä. Nettosuureesta ilmenee täydessä omistuksessa oleva varallisuus. Tämä oli vähän suurempi 35 - 44-vuotiailla kuin 45 - 54-vuotiailla. Myös näitä vanhempien ikäryhmien osuus nettovarallisuudesta nousi huomattavan suureksi.

Yleiskuvan saamiseksi varallisuuden jakautumisesta kotitaloudet jaettiin kolmeen ryhmään. Vähävaraisiksi nimettiin niitä, joiden bruttovarallisuus oli alle 200 000 markkaa. Tällaisia talouksia oli 789 000 eli kolmannes kaikista. Varakkaina pidettiin niitä, joilla bruttovarallisuutta oli 600 000 markan edestä tai enemmän. Tähän ryhmään kuului 352 000 taloutta (17 %). Väli ryhmään jäi miljoonaa lähentelevä joukko (47 % talouksista).

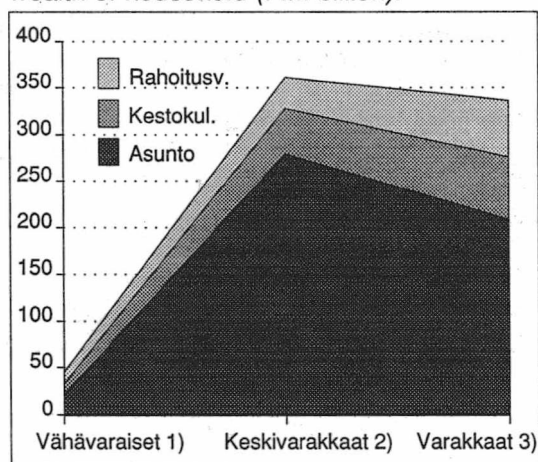
Tällä tapaa kuvattuna varakkaiden ja vähävaraisten säästäminen oli ratkaisevasti erilainen. Vähävaraisten säästämistäte oli pahasti miinuksella. Luku oli miinus 14 prosenttia. Rahoitussäästämistäte nousi hädin tuskin pluspuolelle. Varakkailla säästämistäte sen sijaan oli 27 prosenttia ja rahoitussäästämistäte 21 pro-

senttia, plussaa. Välissä olevan keskiluokan säästämistäte oli suunnilleen samansuuruinen kuin kaikilla kotitalouksilla keskimäärin (taulukko 6).

Kotitalouksien vähävaraisimman osan omistus rakentuu hyvin paljon erilailla kuin varakkaimman osan. Vähävaraisten omistuksessa painottuu kulkuvälineiden ja talletusten osuus. Varakkailla arvopapereiden osuus kasvaa. Asuntokeskeisyys on kuitenkin varakkaimpienkin hallitsevana piirteenä (kuvio 28 ja 29).

KUVIO 28. Varallisuuden kokonaisarvo eri varallisuustasoilla olevilla kotitalouksilla (Mrd.mk).

FIG. 28. Total value of assets by level of wealth of household (FIM billion).

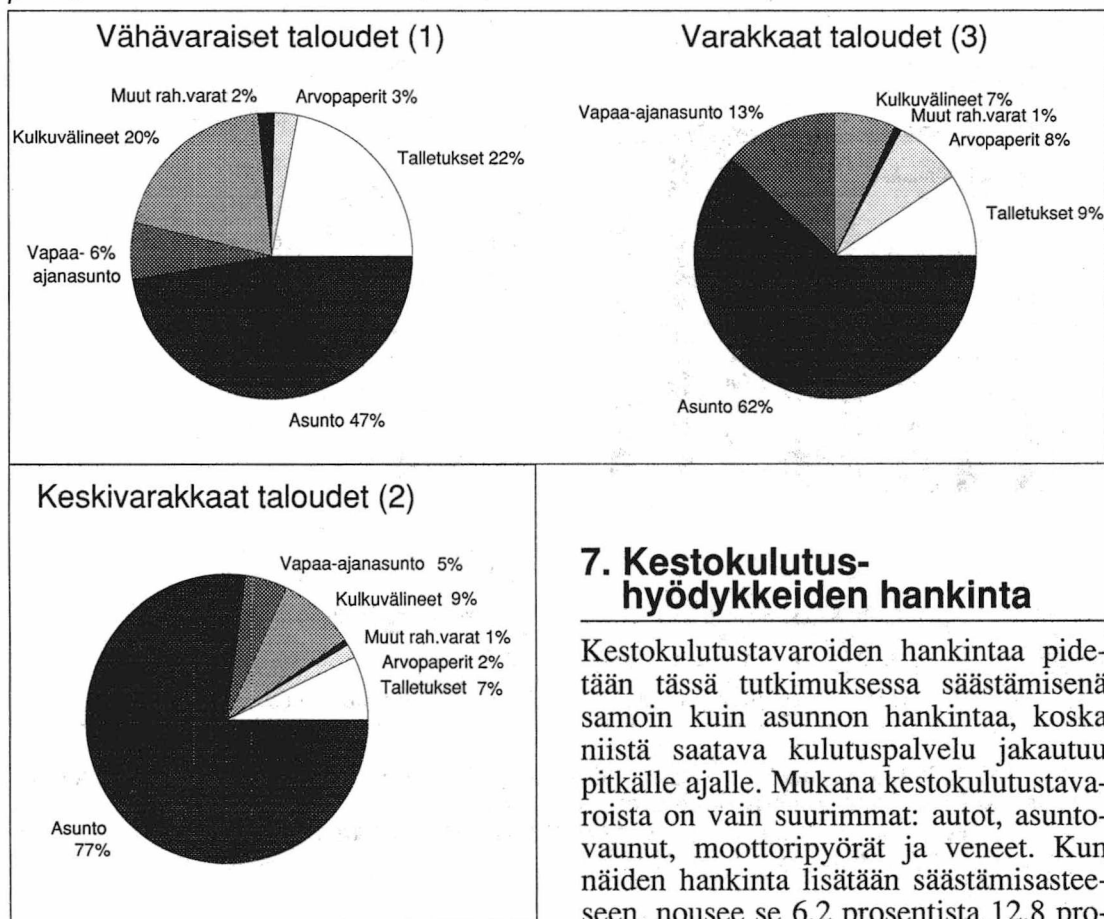

TAULUKKO 7. Eri varallisuustasolla olevien kotitalouksien tunnuslukuja 1988/87.
TABLE 7. Key indicators of households by level of wealth 1988/87.

	Kaikki	Vähävaraiset	Keskivarakkaat	Varakkaat
Varallisuus yhteensä <i>Assets total</i>	354 715	57 495	378 147	956 564
Asunto <i>Dwelling</i>	242 830	27 226	291 850	592 457
Vapaa-ajan asunto <i>Vacation house</i>	30 630	3 689	18 206	124 683
Kulkuvälineet <i>Vehicles</i>	30 587	11 327	33 055	67 005
Talletukset yhteensä <i>Deposits</i>	31 998	12 647	26 746	89 585
Arvopaperit yhteensä <i>Securities</i>	15 681	1 535	5 762	74 288
Muut rahoitusvarat <i>Other financial assets</i>	2 990	1 071	2 528	8 544
Velat yhteensä <i>Liabilities</i>	69 384	26 282	83 754	126 867
Asuntolainat <i>Housing loans</i>	51 432	10 431	67 292	100 167
Kulutuslainat yhteensä <i>Consumer loans</i>	14 256	13 875	12 306	20 406
Käytettävissä oleva tulo 1987 <i>Disposable income 1987</i>	99 177	65 766	106 693	153 576
Käytettävissä oleva tulo 1988 <i>Disposable income 1988</i>	103 704	70 426	110 696	159 227
Omaisuuksien tulot <i>Property income</i>	6 632	2 007	6 679	16 864
Saadut tulonsiirrot <i>Current transfers received</i>	29 632	26 327	29 825	36 506
Maksetut tulonsiirrot <i>Current transfers paid</i>	36 650	19 755	36 881	73 854
Kestokulutushyödykkeiden ostot <i>Purchased consumer durables</i>	11 471	5 006	12 433	23 336
Jäsenten lkm <i>Average size of household</i>	2.32	1.76	2.57	2.91
Aikuisten lkm <i>Average number of adults</i>	1.76	1.44	1.91	2.09
Lasten lkm <i>Average number of children</i>	0.56	0.32	0.66	0.82
Viitehenkilön ikä (vuotta) <i>Age of reference person</i>	46.7	45.8	47.2	47.4
Asunnon pinta-ala (neliötä) <i>Floor space of dwelling</i>	76	51	82	116
Autojen lkm 1987 (kpl/talous) <i>Average number of cars 1987</i>	0.71	0.42	0.83	1.03

KUVIO 29. Varallisuuden koostumus eri varallisuustasoilla 1988 (%).

FIG. 29. Structure of wealth by level of wealth of households 1988 (%). Nomenclature, see p. 42.

Taulukkoon 7 on laskettu joukko taloudellisia ja sosiaalisia piirteitä kuvaavia tunnuslukuja eri varallisuustasolla olevista kotitalouksista. Varakkaiden liki miljoonaomaisuuden rinnalla vähävaraisten keskimäärin kuudenkymmenentuhannen varat ovat varsin vaatimattomia. Varakkaiden perheet ovat keskimääräistä suurempia, vähävaraiset ovat enemmän pientalouksia. Huomio kiinnittyy muun muassa vähävaraisten suhteellisen suuriin kulutuslainoihin. Heillä ne olivat 20 % käytettävissä olevista tuloista, varakkailla 13 % ja keskivarakkaiden joukossa vain 11 %.

7. Kestokulutushyödykkeiden hankinta

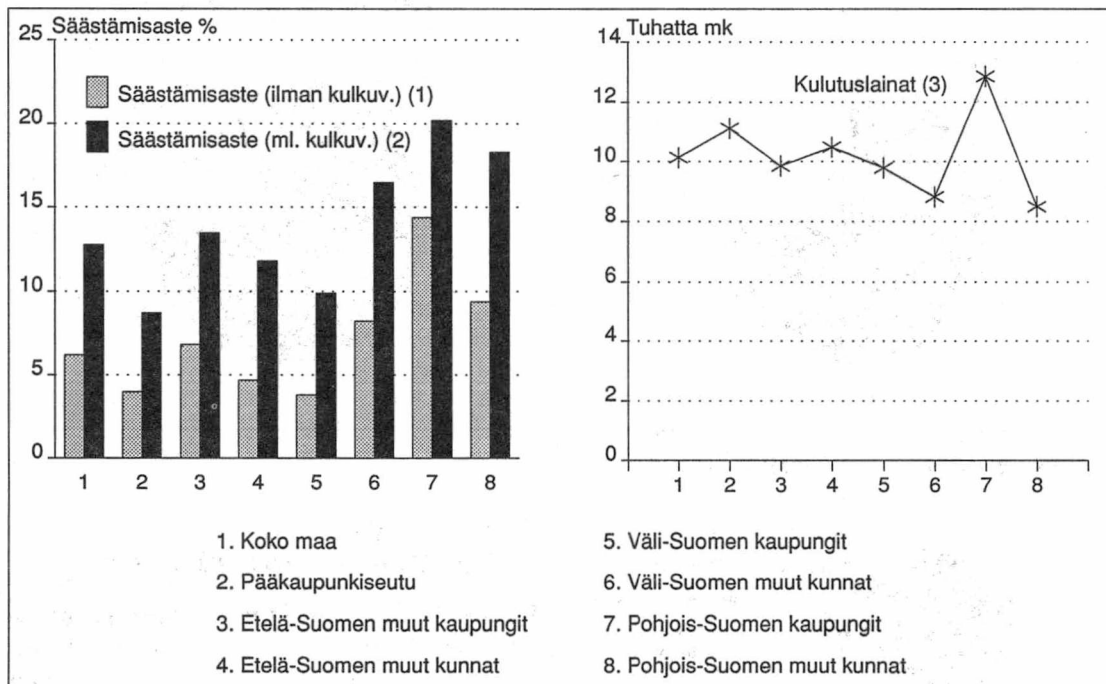
Kestokulutustavaroiden hankintaa pidetään tässä tutkimuksessa säästämisenä samoin kuin asunnon hankintaa, koska niistä saatava kulutuspalvelu jakautuu pitkälle ajalle. Mukana kestokulutustavaroista on vain suurimmat: autot, asuntovaunut, moottoripyörät ja veneet. Kun näiden hankinta lisätään säästämisasteeseen, nousee se 6,2 prosentista 12,8 prosenttiin.

Varsinkin autojen hankinta oli vilkasta vuonna 1988, jolloin auton osti noin 430 000 kotitaloutta. Kulkuvälineisiin sidottu varallisuus kasvoi kolmanneksen edelliseen vuoteen verrattuna. Pankkien myöntämät autolainat kasvoivat 38 prosenttia.

Kuvioissa 30 - 31 on esitetty säästämisasteet, joissa on mukana kulkuvälineiden hankinnat sekä säästämisasteet ilman kulkuvälineitä. Kulutusvelat käsitteivät tässä yhteydessä pankkien myöntämät lainat kulutukseen sekä osamaksu- ja luottokorttivelat. Opintolainat eivät ole mukana.

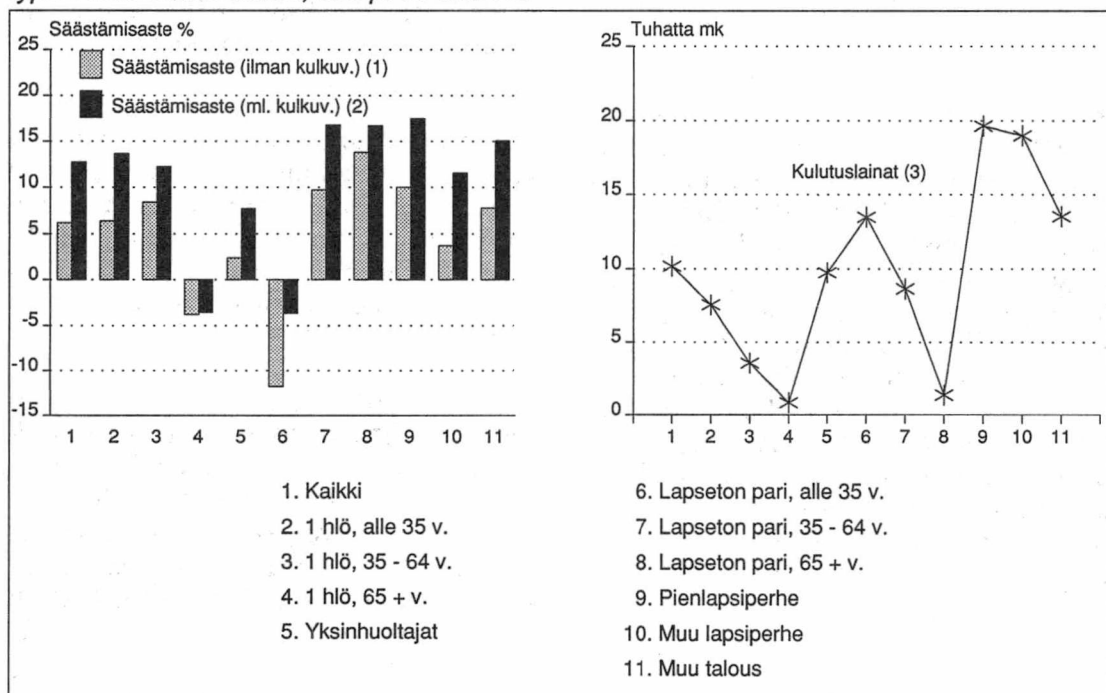
KUVIO 30. Säästämisaste ilman kulkuvälineitä ja kulkuvälineet mukaan lukien sekä kulutuslainat aluettain 1988.

FIG. 30. Saving ratio with (2) and without (1) vehicles and consumer loans (3) by region 1988. Classification, see p. 80.

KUVIO 31. Säästämisaste ilman kulkuvälineitä ja kulkuvälineet mukaan lukien sekä kulutuslainat kotitalouden elinvaiheen mukaan 1988.

FIG. 31. Saving ratio with (2) and without (1) vehicles and consumer loans (3) by household type 1988. Classification, see p. 68 and 72.

Alueellisessa vertailussa nähdään, että Pohjois-Suomen kaupunkien ennestäänkin korkea säästämisaste nousee entistään, kun kulkuvälinehankinnat otetaan mukaan.

Kulkuvälineiden hankinta kotitalouden elinvaiheen mukaan lisää säästämisastetta erityisesti lapsiperheissä, mutta myös muissa talouksissa, joissa lapset ovat jo ajokortti-iässä.

Lähdeluettelo:

Hämäläinen Sirkka: *Suomalaisten pal-kansaaajatalouksien säästämiskäyttäytyminen. Pokkileikkausanalyysi säästä-miseen vaikuttavista tekijöistä.* Suomen Pankki 1981. B:36.

Hämäläinen Sirkka: *Rahoitusmark-kinoiden muutokset ja kotitalouksien säästäminen - makrotarkastelu.* Kansan-taloudellinen aikakauskirja 1988:4.

Koskela Erkki: *Kotimainen säästämi-nen, rahoitusmarkkinat ja veropolitiikka.* Kansantaloudellinen aikakauskirja 1990:3

Kosonen Katri: *Säästäminen, asunto, velka: poikkileikkausanalyysi suomalais-ten kotitalouksien säästämiskäyttäytymi-sestä.* Helsingin Yliopisto 1984.

Kosonen Katri: *Why are Households Saving Rates so low in the Nordic Countries?* Keskustelualoitteita no. 269. Kansantaloustieteen laitos. Helsingin Yliopisto 1988.

Kosonen Katri - Suoniemi Ilpo: *Sääs-tämistutkimus 1979.* Säästöpankkien tut-kimussäätiö 1982.

Loikkanen Heikki A: *Rahoitusmark-kinoiden muutosten vaikutus kotitalouk-*

sien taloudellisiin toimintaedellytyksiin - mikrotarkastelu. Kansantaloudellinen ai-kakauskirja 1988:4.

OECD: *Department of Economics and statistics.* Working papers No 67, June 1989.

Pekkarinen Jukka - Takala Kari - Tuomela Matti - Kontulainen Jarmo: *Kotitalouksien varallisuuserot Suomes-sa.* Työväen taloudellinen tutkimuslai-tos. Tutkimuksia 16. 1988.

Pekkarinen Jukka - Vartiainen Juha-na: *Rahapolitiikan itsetuho? Rahoitus-markkinoiden muutokset 1980-luvulla.* Työväen taloudellinen tutkimuslaitos. Katsaus 4. 1990.

SOU 1989: 11: *Hushållsparandet - Hu-vudrapport från Spardelegationens spa-rundersökning.*

van de Stadt, H. - Wansbeek, T: *Reg-ression Effects in Tabulating from Panel Data.* Journal of Official Statistics, 3,3, 1990.

SVT: *Asuminen 1989:7.*

SVT: *Asuminen 1990:9.*

SVT: *Tulot ja kulutus 1990:4*

Otos

Säästämis- ja velkaantumistutkimuksen tiedot kerättiin Tilastokeskuksen vuosittaisen tulonjakotilaston yhteydessä. Tulonjakotilaston kohdeperusjoukon muodostavat maassa asuvat kotitaloudet. Laitostaloudet eivät ole mukana. Tutkimusyksikkönä on sekä kotitalous että kotitalouteen kuuluva henkilö. Otosyksikköinä ovat 15 vuotta täyttäneet henkilöt. Tulonjakotilasto perustuu paneeliotokseen, jossa sama kotitalous on mukana kahtena perättäisenä vuonna. Otoksesta puolet vaihtuu vuosittain. Säästämis- ja velkaantumistutkimus koski puolta tulonjakotilaston kohteista eli niitä, jotka olivat vuoden 1987 otoksessa mukana ensimmäistä kertaa. Samoilta kotitalouksilta kerättiin tiedot myös seuraavana vuonna.

Otos poimittiin verotusrekisteristä vaihtelevien todennäköisyyksien poiminnalla. Käytössä oli 12 esiositetta, joissa kotitalouden poimintatodennäköisyys riippui kotitalouden 15 vuotta täyttäneiden jäsenten lukumäärästä sekä näiden tulojen määrästä ja tulonsaajaryhmästä. Yrittäjien ja suurituloisten suhteellista osuutta on lisätty otoksessa tietojen keskivirheiden vähentämiseksi. Otokselle tehtiin alueellinen jälkiositus estimointivaiheessa läänin ja kuntatyyppin mukaan. Tällä osituksella pyritään vähentämään katon vaikutusta.

Alkuperäinen otoskoko oli ensimmäisenä tutkimusvuonna 7 677 ja lopullinen otoskoko 5 566 kotitaloutta. Toisena tutkimusvuonna lopullinen otoskoko oli 5 248 kotitaloutta.

Tiedonkeruu

Varallisuutta, velkoja ja kotitalouden rakennetta kuvaavat tiedot kerättiin haastatteleamalla. Pääosa tulotiedoista saatiin hallinnollisista rekistereistä:

Asuntohallituksen asumistukirekisteri
Eläketurvakeskuksen eläketapahtumarekisteri
Kansaneläkelaitoksen eläkevakuutus-, sairausvakuutus-, korvaus- ja kuntoutusrekisteri
Maatilahallituksen maatilarekisteri
Sosiaalihuollon toimeentulotuki- ja sotilasavustusrekisteri sekä invalidiraharekisteri
Tapaturmaviraston maksurekisteri
Valtion opintotukikeskuksen opintotukirekisteri
Verohallituksen verotusrekisteri
Väestörekisterikeskuksen väestön keskusrekisteri sekä rakennus- ja huoneistorekisteri

Luokittelutiedot ja ne tulotiedot, joita ei saatu rekistereistä, on kerätty haastatteluin. Haastatteluista vastasi Tilastokeskuksen haastattelutoimisto.

Käytettävissä oleva tulo

Käytettävissä oleva tulo muodostuu seuraavasti:

+ palkat
+ yrittäjätulot
= ansiotulot
+ omaisuustulot
= tuotannontekijätulot
+ saadut tulonsiirrot
= bruttotulot
- maksetut tulonsiirrot
= käytettävissä oleva tulo

Säästämisen käsite

Säästämisen käsitteenä tässä tutkimuksessa käytetään empiirisissä säästämisen

tutkimuksissa yleisesti sovellettua netto-varallisuuden muutosta. Vuoden 1988 lopun ja vuoden 1987 lopun varallisuuserien arvojen erotukset summataan ja tästä vähennetään velkojen lisääntyminen tai siihen lisätään velkojen vähentyminen.

Varallisuus sisältää seuraavat kohteet:

- pankkitalletukset
- arvopaperit (pörssiosakkeet, muut osakkeet, joukkovelkakirjat, osuustodistukset)
- säästövakuutukset
- rahasaatavat
- käteinen raha
- asunnot
- vapaa-ajanasunnot
- muut kiinteistöt
- kulkuvälineet

Velat sisältävät:

- asuntolainat
- vapaa-ajanasunnon lainat
- opintolainat
- muut kulutuslainat
- osamaksu- ja luottokorttivelat
- muut lainat

Säästö eli nettovarallisuuden muutos on laskettu seuraavasti:

- + (asunnon ostot - myynnit)
- + asunnon peruskorjaukset
- + asunnon rakennuskustannukset
- + (vapaa-ajanasunnon ostot - myynnit)
- + vapaa-ajanasunnon peruskorjaukset
- + vapaa-ajanasunnon rakennuskustannukset
- + (muiden kiinteistöjen ostot - myynnit)
- + (rahoitusvarallisuuden muutos)
- (velkojen muutos)

Kotitalouksien sijoituksia yritysvarallisuuteen ei ole laskettu tässä julkaisussa esitettyyn säästämiskäsitteeseen.

Pääoman kulumista tai poistoja ei ole huomioitu. Ostetut ja myydyt asunnot, vapaa-ajanasunnot ja muut kiinteistöt on arvostettu velattomaan osto/myyntihintaan.

Rahoitusvarallisuuden muutos sisältää inflaatiosta ja pörssikurssien noususta aiheutuneet arvonmuutokset.

Säästämistä on säästön suhde käytävissä olevaan tuloon. Säästämisteen laskemisessa on käytetty vuosien 1987 ja 1988 käytettävissä olevan tulon keskiarvoa.

Säästämiseen sisältyy varallisuudessa tapahtuneet arvon muutokset, mutta käytävissä olevaan tuloon ne eivät sisälly, joten käytettävissä olevaa tuloa käytetään tässä tietyntulaisena vertailupohjana.

Velkaantumista on velkojen suhde käytävissä olevaan tuloon. Käytävissä oleva tulo on asianomaisen vuoden tulo.

Käytetty säästämiskäsite poikkeaa kansantalouden tilinpidon säästämiskäsitteestä, joka on jäännöserä. Käytettävissä olevasta tulosta vähennetään kulutusmenot ja erotus on säästämistä.

Myös käytettävissä olevan tulon käsite eroaa jonkin verran kansantalouden tilinpidon vastaavasta käsitteestä. Kansantalouden tilinpidossa kotitaloussektoriin luetaan myös laitostaloudet, jotka eivät sisälly tulonjakotilaston (säästämis- ja velkaantumistutkimuksen) perusjoukkoon.

Tulonjakotilaston tiedot kerätään kotitalouskohtaisesti kun taas kansantalouden tilinpidon tuloerät saadaan summatietoina eri lähteistä. Tulonjakotilaston summatiedot jäävät pienemmiksi siksi, että kotitalouksille ei voida kohdistaa eräitä tuloeria, kuten kuolinpesien tuloja ja

yrittäjätulojen ottoja yhteisömaisista yrityksistä.

Tulonjakotilaston ja kansantalouden tilinpidon välillä on myös käsitteellisiä eroja:

Kansantalouden tilinpidon toimintaylijäämä yrittäjätoiminnasta on käsitteenä laajempi kuin yrittäjätulot. Myös rajaukseltaan se on laajempi, koska se sisältää toimintaylijäämän vuokraustoiminnasta ja asuntojen omistuksesta. Tulonjakotilastossa vuokratulot ja laskennallinen nettovuokra omistusasunnoista luetaan omaisuustuloihin.

Tulonsiirtoihin luetaan kansantalouden tilinpidossa myös vahinkovakuutuskorvaukset ja -maksut, nettomääräisinä. Maksettuihin tulonsiirtoihin luetaan myös tulonsiirrot yksityisille voittoa tavoittamattomille yhteisöille, pakolliset maksut ja sakot sekä tulonsiirrot ulkomaille. Nämä erät eivät sisälly tulonjakotilastoon.

Muut käsitteet ja luokitukset

Kotitalous

Kotitalouden muodostavat kaikki ne henkilöt, jotka asuvat ja ruokailevat yhdessä tai, jotka muuten käyttävät tulojaan yhdessä. Kotitalous on siis laajempi käsite kuin perhe. Kotitalous eroaa hie-
man myös asuntokunnasta, joka muodostuu samassa asuinhuoneistossa vakinaisesti asuvista henkilöistä.

Kulutussyksikkö

Kulutussyksikön määrittelyssä on käytetty OECD:n laskentatapaa, jossa

- 1. aikuinen saa painon 1,
- muut aikuiset painon 0,7 ja
- lapset painon 0,5.

Lapsiksi on luokiteltu alle 18-vuotiaat kotitalouden jäsenet ellei kyseessä ole kotitalouden viitehenkilö tai tämän puoliso.

Huomattava osa kotitalouskohtaisista luokittelutiedoista on muodostettu ns. viitehenkilön tietojen perusteella. Yleensä kotitalouden viitehenkilöksi valitaan se kotitalouden jäsen, jonka henkilökoh-
taiset tulot ovat suurimmat. Tästä käytännöstä poiketaan kuitenkin eräissä tapauksissa. Tällaisia tapauksia ovat mm. eläkeläisvanhempien ja näiden lasten kotitalous, jolloin vanhemmista suurituloisempi merkitään viitehenkilöksi, jos tämän tulot ovat vähintään 80 % lapsen tuloista.

Sosioekonominen asema

Sosioekonomisen aseman määrittelemiseksi henkilöt on ensin jaettu ammatissa toimiviin ja ammatissa toimimattomiin. Ammatissa toimiviksi on pääsääntöisesti luokiteltu kaikki tutkimusvuonna vähintään kuutena kuukautena tuotantotoimintaan osallistuneet. Ammatissa toimivat on edelleen jaettu yrittäjiin ja palkansaajiin haastattelussa ilmoitettujen tietojen perusteella. Tämän johdosta yrittäjiksi on luokiteltu myös sellaisia henkilöitä, joita verotuksessa on verotettu palkansaajina. Tyypillinen tällainen henkilö on yrittäjä, joka työskentelee palkansaajana omassa yrityksessään.

Kotitalouden sosioekonominen asema on määritelty viitehenkilön sosioekonomisen aseman mukaan.

Käytetty sosioekonominen asema on uudistetun sosioekonomisen luokituksen mukainen (Tilastokeskus, Käsikirjoja Nro 17, Helsinki 1989).

Kotitalouden elinvaihe

Elinvaihe on luokittelu, joka kuvaa kotitalouden elämäntilannetta. Luokittelun kriteerit ovat kotitalouden jäsenten ikä ja perhesuhteet. Yhden hengen taloudet on jaettu kolmeen ryhmään iän perusteella. Kahden huoltajan lapsiperheet (lapset ovat alle 18-vuotiaita) on jaettu kahteen ryhmään sen mukaan, onko perheessä alle 7-vuotiaita lapsia vai ei. Yksinhuoltajatalouksiin kuuluvat sellaiset perheet, joissa on yksi huoltaja ja alle 18-vuotiaita lapsia. Lapseton pari on jaettu iän mukaan kolmeen ryhmään. Muihin talouksiin kuuluvat perheet, joissa on 18-vuotta täyttäneitä lapsia sekä taloudet, joissa asuu esimerkiksi isovanhempia.

Alue

Suuralue: Etelä-Suomi sisältää Uudenmaan, Turun ja Porin, Hämeen ja Kymen läänin sekä Ahvenanmaan maakunnan. Väli-Suomi sisältää Mikkelin, Pohjois-Karjalan, Kuopion, Keski-Suomen ja Vaasan läänin. Pohjois-Suomi sisältää Oulun ja Lapin läänin.

Lisäksi alueellississa luokituksissa on käytetty erikseen **Pääkaupunkiseutua**, johon kuuluvat Helsinki, Espoo, Vantaa ja Kauniainen.

Tulo- ja varallisuusluokitus

Tulo- ja varallisuusluokkina käytetään desiililuokitusta tai siitä johdettua kvintiililuokitusta. Desiiliryhmittäisessä tarkastelussa perusjoukko jaetaan tulojen suuruuden perusteella kymmeneen yhtä suureen ryhmään. Ensimmäiseen desiiliryhmään tulevat pienituloisin/-varaisin kymmenes ja kymmenenteen suurituloisin/-varaisin kymmenes.

Kotitaloudet on jaettu desiiliryhmiiin käytettävissä olevan tulon perusteella. Ryhmät on määritelty sekä kotitaloutta

että kuluttajayksikköä kohti lasketun tulon mukaan.

Varallisuusdesiilit on määritelty kotitaloutta kohti lasketun bruttovarallisuuden sekä kotitaloutta kohti lasketun nettovarallisuuden (varallisuus - velat) mukaan.

Estimointi

Otoskotitalouksilta saadut tiedot on korotettu vastaamaan perusjoukkoa eli maassa asuvia kotitalouksia. Kotitalouden painokerroin riippuu sen poimintatodennäköisyydestä. Tämä määritellään laskemalla yhteen kaikkien otantakehiköön kuuluvien jäsenten poimintatodennäköisyydet. Otokselle on estimointivaiheessa tehty jälkiositus läänin mukaan, millä pyritään vähentämään kadon vaikutusta.

Säästämis- ja velkaantumistutkimus sisältää kolme eri aineistoa: poikkileikkausaineiston vuodelta 1987, poikkileikkausaineiston vuodelta 1988 ja ns. paneliaineiston, joka sisältää tiedot molemmilta vuosilta. Tämän raportin tiedot perustuvat paneliaineistoon.

Poikkileikkausaineistoille on määritelty korotuskertoimet, kuten edellä selostettiin. Näillä korotuskertoimilla on korotettu **taulukko-osan taulukoiden 1 - 9** varallisuus ja velkatiedoet. Paneliaineistoa on käytetty kaikkien muiden tämän raportin tulosten laskemisessa. Paneliaineiston korotuskerroin on laskettu seuraavasti:

Painoja muodostetaan paneliaineistolle aluksi kahdenlaisia: (i) ensimmäiselle ja (ii) toiselle panelivuodelle. Edellisiä Laspeyresin indeksikaavan kanssa analogisia käytetään ensimmäisen vuoden ja toisia Paaschen kaavan mukaisesti toisen vuoden estimointeihin. Myös individualitason muutoslukuja voidaan laskea näillä painoilla, mutta tulosten tulkinnassa on tämä otettava huomioon eli edelli-

set kuvaavat muutoksia vuoden 1987 ja jälkimmäiset vuoden 1988 väestörakenteen näkökulmasta. Eräissä tapauksissa (esim. estimoitaessa säästämisastetta) kumpikaan näistä lähestymistavoista ei ole tyydyttävä. Silloin on muodostettu tietynlainen Fisherin ideaali-indeksin jäljitelmä siten, että painoiksi on otettu molempien painojen geometrinen keskiarvo. Tämän keskiarvon etuna on mm. voimakkaiden painonmuutosten lieventäminen.

Säästämisastetta laskettaessa käytetään nimittäjänä käytettävissä olevaa tuloa, joka on muodostettu kummankin panelivuoden keskiarvona. Tämä tehdään osin samasta syystä kuin edellä esitetyt otospainot. Siten voimakkaat vaihtelut tuloiissa vaimentuvat ja parantavat estimaattien robustisuutta, erityisesti kun on kysymys väestön osaryhmistä, esimerkiksi sosio-ekonomisesta, iänmukaisesta tai elinvaiheluokituksesta. Vielä näitä selvemmin ratkaisu robustoi tuloryhmittäisiä, esimerkiksi desiileittäisiä, tuloksia, joihin myös mm. de Stadt ja Wansbeek (1990) suosittelevat tätä menetelyä. Voidaan myös ajatella, että menetely on perustelua siksi, että säästäminenkin syntyy koko vuoden ajan eli tavallaan molempien vuosien keskimääräisten tulojen tiettynä residuaalina.

Tietojen luotettavuudesta

Tutkimustuloksia tulkittaessa on pidettävä mielessä, että aineisto sisältää virhetä ja epävarmuutta. Merkittävin virhelähde on, että osa kotitalouksista kieltäytyi osallistumasta tutkimukseen eli kato, joka jakautuu epätasaisesti. Myös haastattelutilanteessa syntyy virhetta muistamattomuuden tai vastaushaluttomuuden vuoksi. Tämä aiheuttaa varsinkin varallisuustietoihin erisuuruista aliarviointia, joka on suurin pankkitalletuksissa.

Kato muodostui kahdessa vaiheessa: Vuoden 1987 tietoja kerättäessä ja toisen kerran vuoden 1988 tietoja kerättäessä. Alkuperäinen otoskoko oli 7 677, josta ylipiittoa oli 415 ja katoa 1 696 (24,4 %). Toisessa paneeliosassa ylipiittoa oli 59 ja katoa 266 (4,8 %).

Kadon jakaumaa on voitu tutkia rekisteritietojen perusteella. Kato jakautuu epätasaisesti kotitalouden rakenteen, alueen ja kuntamuodon sekä sosioekonomisen aseman mukaan.

Kato on suurinta pienissä kotitalouksissa ja Pääkaupunkiseudulla. Eläkeläisten ja maatalousyrittäjien kotitalouksissa kato on pienin.

Tulot ja varallisuus vaikuttavat katoon melko vähän. Kato on kuitenkin jonkin verran suurempi kaikkein suurituloisimissa ja varakkaimmissa kotitalouksissa kuin muissa.

Säästämis- ja velkaantumistutkimuksen aihepiirin arkaluontoisuuden vuoksi osittaiskato pankkitalletuksia koskevassa kysymyksessä oli suuri. Haastatteluun osallistuneista talouksista 14 prosenttia oli sellaisia, joilta kaikki tai ainakin osa talletustiedoista jäi saamatta. Vastaavasti lähes 5 prosenttia ei ilmoittanut pörsiosakkeita koskevaa tietoaan.

Osittaiskadon jakauma poikkeaa haastattelukadon jakaumasta. Pääkaupunkiseudulla osittaiskato oli pienin ja Väli-Suomessa suurin. Ikä vaikuttaa myös vastaushalukkuuteen. Nuoret eivät pitäneet talletusten kysymistä arkaluontoisena, kun sen sijaan 55-vuotta täyttäneiden kotitalouksissa lähes 20 prosenttia kieltäytyi vastaamasta talletuskysymykseen.

Kadon ja mittausvirheen vuoksi haastatteleamalla saatu kotitalouksien talletuskanta on 50 - 60 prosenttia rahoitustilaston tuottamasta kokonaistiedosta. Vertaillua kuitenkin vaikeuttaa se, että rahoit-

tustilastosta ei saa tarkasti samaa kotitalouskäsitettä kuin tässä aineistossa on käytetty. Velkoja koskevia tietoja ei koettu haastattelussa erityisen arkaluontoiseksi ja velat ovat runsaat 80 prosenttia rahoitustilaston vastaavasta tiedosta.

Tämän julkaisun tulokset on laskettu sillä ehdolla, että vastaajan kieltäytyessä ilmoittamasta esimerkiksi talletustensa määrää ja pörssiosakkeittensa arvoja havaintoarvoksi tuli 0 markkaa. Kuten edellä on todettu tällainen kieltäytyminen oli aika yleistä. Toisaalta on selvää, että tällä ehdolla talletus- ja osakekanta aliestimoituvat. On olemassa kuitenkin monia mahdollisuuksia kompensoida tällaista harhaa. Yksi perusmenetelmistä on imputointi, joka voi pohjautua regressio- tai muuhun malliin sekä sijaistamiseen (hot deck). Tätä kautta muodostettiin aineistoon myös paikatut arvot puuttuvien so. nollatietojen paikalle.

Käsillä oleva otosaineisto on tavallista hankalampi sikäli, että havaintoarvojen vaihtelut ovat suuria. Esimerkiksi määräraikais- ja sijoitustalletusten keskihajonta oli 7-kertainen keskiarvoon nähden, osakkeiden yli 6-kertainen, mutta tavallisten talletusten vain alle 2-kertainen. Tällaiset jakaumat ovat monessa suhteessa herkkiä käsitellä, sisältäen aina myös hyvin suuria havaintoarvoja, jotka voidaan usein katsoa "vieraiksi" arvoiksi. Näiden käsittelyssä on lähinnä kaksi vaihtoehtoa: (i) trimmaus so. niiden poistaminen tai (ii) winsorointi eli isojen arvojen tainnutaminen sopivien kriteerien avulla "tavallisemmalle tasolle".

Liitetaulukot

Appendix

HUOM. Liitetaulukoista 1 - 3 **säästämisaste** saadaan summaamalla kohdat 1. - 3. ja vähentämällä kohta 4. sekä jakamalla saatu nettomuutos tuloilla (kohta 5.).

Appendix

Table 1. Assets, liabilities and income of households: changes by age of reference person and by income level 1988 (FIM per household).

Table 2. Assets, liabilities and income of households: changes by household type and income level 1988 (FIM per household).

Table 3. Assets, liabilities and income of households: changes by socio-economic group and income level 1988 (FIM per household).

Change

1. in value of dwelling
2. in value of other investments
3. in financial assets
4. in liabilities
5. Disposable income

Table 4. Disposable income and changes in assets and liabilities by housing loan and age groups 1988 (FIM).

Households without housing loans outstanding.

Households with housing loans outstanding.

Change

1. in financial assets
2. in value of dwelling
3. in value of vacation house
4. in value of other real estate
5. in liabilities
6. Disposable income

Table 5. Savings and changes in liabilities 1988 and disposable income 1987 and 1988 by age group and status of financing of dwelling (FIM per household).

Households without housing loans outstanding.

Households with housing loans outstanding.

Households investing in housing.

1. Change in financial assets
2. Housing investments
3. Investments in vacation house
4. Other investment
5. Change in liabilities
6. Gross savings
7. Net savings
8. Disposable income 1987
9. Disposable income 1988.

Liitetaulukko 1.**Kotitalouksien varojen ja velkojen muutokset sekä tulot iän ja tulo-**
tason mukaan 1988 (mk/talous)

Kaikki taloudet

	Kaikki	-24	25-34	35-44	45-54	55-64	65-
1. Asunnon arvon muutos	11 806	17 696	26 867	14 884	8 068	1 559	41
2. Muiden investointien muutos	-43	27	1 275	1 707	-1 294	-1 055	-1 718
3. Rahoitusvarojen muutos	6 562	-1 020	5 327	6 831	11 498	7 776	5 817
- Arvopapereiden arvon muutos	3 698	1 502	3 722	4 021	7 618	3 398	1 306
- Talletusten muutos	2 656	-2 005	701	2 304	3 905	4 025	5 021
4. Velkojen muutos	12 032	14 280	29 522	13 451	9 954	386	568
5. Tulot	101 038	75 419	102 154	127 097	126 509	98 809	62 761

I Tuloviidennes (Pienituloisimmat)

	Kaikki	-24	25-34	35-44	45-54	55-64	65-
1. Asunnon arvon muutos	6 347	18 683	4 022	13 127	-4 499	1 229	3 187
2. Muiden investointien muutos	669	-226	4 752	-558	-209	-132	26
3. Rahoitusvarojen muutos	932	-6 762	-580	7 902	8 407	388	543
- Arvopapereiden arvon muutos	813	370	478	3 745	324	807	-32
- Talletusten muutos	44	-6 940	-1 445	3 731	8 608	-632	625
4. Velkojen muutos	5 164	6 202	13 116	4 811	3 219	1 928	2 461
5. Tulot	57 654	47 377	66 837	91 434	66 883	51 572	42 807

II Tuloviidennes

	Kaikki	-24	25-34	35-44	45-54	55-64	65-
1. Asunnon arvon muutos	9 645	-1 257	21 150	15 133	19 867	2 820	-301
2. Muiden investointien muutos	-24	0	934	5 148	-431	-1 010	-3 579
3. Rahoitusvarojen muutos	1 579	3 453	598	1 841	-1 580	-774	3 530
- Arvopapereiden arvon muutos	738	2 948	792	3 107	709	-592	-863
- Talletusten muutos	863	-82	19	-1 366	-79	-1 135	4 147
4. Velkojen muutos	8 379	9 921	15 772	14 065	13 168	419	476
5. Tulot	80 729	79 489	91 994	110 673	91 346	68 914	54 468

III Tuloviidennes

	Kaikki	-24	25-34	35-44	45-54	55-64	65-
1. Asunnon arvon muutos	4 613	-3 304	10 846	8 370	1 688	3 842	-2 399
2. Muiden investointien muutos	-247	0	406	677	297	-2 060	-1 801
3. Rahoitusvarojen muutos	3 771	-2 329	2 499	6 537	4 912	-526	6 922
- Arvopapereiden arvon muutos	2 607	-332	3 235	3 194	4 650	1 532	1 299
- Talletusten muutos	1 347	-1 271	-850	3 207	910	-1 441	5 668
4. Velkojen muutos	10 029	11 867	24 277	10 446	5 804	339	-1 095
5. Tulot	99 227	84 294	96 024	123 783	112 358	88 615	72 380

IV Tuloviidennes

	Kaikki	-24	25-34	35-44	45-54	55-64	65-
1. Asunnon arvon muutos	18 890	52 390	35 371	23 159	6 526	3 252	-3 813
2. Muiden investointien muutos	760	559	1 521	1 297	379	-271	-91
3. Rahoitusvarojen muutos	5 584	-1 740	5 183	2 781	8 302	11 812	1 423
- Arvopapereiden arvon muutos	3 947	1 763	6 238	2 625	3 584	6 170	-849
- Talletusten muutos	1 953	-234	-1 306	-1 404	5 132	5 974	7 688
4. Velkojen muutos	18 936	30 508	41 513	15 251	11 493	5 999	-1 361
5. Tulot	118 810	102 278	114 253	136 127	126 216	112 377	86 477

V Tuloviidennes (Suurituloisimmat)

	Kaikki	-24	25-34	35-44	45-54	55-64	65-
1. Asunnon arvon muutos	19 496	55 104	61 923	13 534	11 757	-1 946	-2 675
2. Muiden investointien muutos	-1 364	424	-607	1 723	-4 133	-1 678	-3 524
3. Rahoitusvarojen muutos	20 882	19 489	19 374	14 708	23 681	19 351	37 325
- Arvopapereiden arvon muutos	10 349	7 882	7 121	7 181	17 024	6 179	16 586
- Talletusten muutos	9 046	10 997	7 842	7 366	5 045	11 856	21 747
4. Velkojen muutos	17 565	40 191	49 940	19 349	11 744	-5 436	-1 483
5. Tulot	148 193	124 591	135 985	156 419	164 142	140 714	129 428

Liitetaulukko 2.

Kotitalouksien varojen ja velkojen muutokset sekä tulot kotitaloustyyppin ja tulotason mukaan 1988 (mk/talous)

	Kaikki	1 h e n g e n t a l o u s				L a p s i p e r h e		
		Alle 35 v.	35-64 vuotta	65 – vuotta	Lapse- ton pari	Nuorin alle 7 v.	Muu	Muu talous
Kaikki taloudet								
1. Asunnon arvon- muutos	11 806	13 728	2 120	810	10 013	33 724	13 998	8 404
2. Muiden investoin- tien muutos	-43	95	359	-2 007	-1 597	2 921	922	121
3. Rahoitusvarojen muutos	6 562	-221	4 881	456	11 312	6 382	6 688	10 776
- Arvopapereiden arvon muutos	3 698	2 078	1 617	-627	4 571	4 099	6 717	6 500
- Talletusten muutos	2 656	-1 915	3 406	1 648	6 205	1 128	488	3 676
4. Velkojen muutos	12 032	10 085	2 019	1 027	14 268	29 684	16 417	8 204
5. Tulot	101 038	54 543	63 546	46 101	105 398	133 341	141 231	142 491

I Tuloviidennes (Pienituloisimmat)

1. Asunnon arvonmuutos	6 347	14 067	400	4 612	962	16 718	7 740	-7 008
2. Muiden investointien muutos	669	2 700			-505	1 625	464	652
3. Rahoitusvarojen muutos	932	-5 947	-284	502	-1 786	7 432	6 388	7 048
- Arvopapereiden arvon muutos	813	-46	46	-47	353	1 975	4 576	2 160
- Talletusten muutos	44	-5 614	-274	827	-2 638	4 743	2 265	4 831
4. Velkojen muutos	5 164	1 952	-1 492	3 693	585	18 719	-2 865	3 067
5. Tulot	57 654	37 373	32 381	34 146	60 306	96 626	88 698	88 888

II Tuloviidennes

1. Asunnon arvonmuutos	9 645		2 433	-606	6 076	36 170	9 223	10 567
2. Muiden investointien muutos	-24		-101	-5 161	-28	4 907	2 470	-695
3. Rahoitusvarojen muutos	1 579	3 124	767	3 092	2 420	1 557	-906	1 220
- Arvopapereiden arvon muutos	738	666	-1 291	-2 464	1 747	1 053	7 144	1 154
- Talletusten muutos	863	2 558	1 616	4 587	571	99	-4 555	388
4. Velkojen muutos	8 379	500	-646	783	9 513	31 054	1 194	9 367
5. Tulot	80 729	48 690	44 601	42 416	74 531	114 406	115 005	114 156

III Tuloviidennes

	Kaikki	1 h e n g e n t a l o u s			Lapse- ton pari	L a p s i p e r h e		
		Alle 35 v.	35–64 vuotta	65 - vuotta		Nuorin alle 7 v.	Muu	Muu talous
1. Asunnon arvon muutos	4 613	-9 956	4 607	-461	-5 792	22 414	7 096	8 753
2. Muiden investoin- tien muutos	-247		652	-1 162	-2 305	951	1 335	666
3. Rahoitusvarojen muutos	3 771	1 720	-5 364	-6 195	12 971	4 380	2 955	3 652
- Arvopapereiden arvon muutos	2 607	-13	-158	-536	2 259	5 486	5 506	3 277
- Talletusten muutos	1 347	1 801	-4 422	-5 521	10 728	-1 020	-1 978	257
4. Velkojen muutos	10 029	865	-1 108	-779	9 522	29 029	8 209	11 289
5. Tulot	99 227	51 995	54 276	51 423	88 166	134 821	128 384	135 627

IV Tuloviidennes

1. Asunnon arvon muutos	18 890	32 162	9 572	-12 237	12 681	48 274	15 575	9 627
2. Muiden investoin- tien muutos	760	351		639	-557	3 320	2 203	232
3. Rahoitusvarojen muutos	5 584	-4 166	1 554	-3 494	7 180	3 763	5 691	13 248
- Arvopapereiden arvon muutos	3 947	1 745	330	1 594	2 658	6 687	2 696	7 853
- Talletusten muutos	1 953	-3 959	2 278	3 410	4 230	-3 375	2 998	4 308
4. Velkojen muutos	18 936	20 880	6 185	-4 405	26 288	34 601	19 328	8 590
5. Tulot	118 810	64 819	64 872	63 462	107 776	153 255	147 925	152 181

V Tuloviidennes (Suurituloisimmat)

1. Asunnon arvon muutos	19 496	35 160	-2 372	3 173	24 234	54 889	27 937	14 209
2. Muiden investoin- tien muutos	-1 364	-5 485	813	-3 252	-3 258	4 135	-2 417	-270
3. Rahoitusvarojen muutos	20 882	11 029	15 847	5 870	24 149	25 449	19 422	27 786
- Arvopapereiden arvon muutos	10 349	10 703	5 302	1 983	10 881	6 967	14 460	16 572
- Talletusten muutos	9 046	-86	10 234	5 229	11 962	10 631	3 413	9 448
4. Velkojen muutos	17 565	35 145	4 189	-3 106	17 381	38 133	47 733	6 069
5. Tulot	148 193	87 721	91 143	99 618	151 868	202 162	203 456	199 605

Liitetaulukko 3.

Kotitalouksien varojen ja velkojen muutokset sekä tulot sosioekonomisen aseman ja tulotason mukaan 1988 (mk/talous)

Kaikki taloudet

	Kaikki	Maa- talous- yrittäjät	Muut yrittäjät	Ylemmät toimi- henkilöt	Alemmat toimi- henkilöt	Työn- tekijät	Eläke- läiset
1. Asunnon arvon muutos	11 806	4 168	16 472	25 909	16 904	12 338	504
2. Muiden investointien muutos	-43	482	3 325	-371	622	255	-1 716
3. Rahoitusvarojen muutos	6 562	11 763	6 001	21 421	7 565	1 681	3 290
- Arvopapereiden arvon muutos	3 698	8 014	5 933	10 907	3 885	2 375	316
- Talletusten muutos	2 656	3 263	43	8 485	3 687	-678	3 418
4. Velkojen muutos	12 032	4 102	14 043	28 590	16 925	15 379	17
5. Tulot	101 038	121 572	122 639	146 391	110 352	107 550	64 656

I Tuloviidennes (Pienituloisimmat)

1. Asunnon arvon muutos	6 347	2 371	727	63 667	16 776	10 064	1 725
2. Muiden investointien muutos	669	8 214	5 108	665	-4 953	434	21
3. Rahoitusvarojen muutos	932	1 749	5 527	12 706	2 720	852	348
- Arvopapereiden arvon muutos	813	2 198	4 931	554	713	1 430	-56
- Talletusten muutos	44	-954	599	13 556	2 151	-1 003	460
4. Velkojen muutos	5 164	3 163	11 090	52 701	5 248	13 337	2 262
5. Tulot	57 654	85 347	69 252	81 714	79 602	83 308	44 569

II Tuloviidennes

1. Asunnon arvon muutos	9 645	4 347	46 650	9 171	2 480	19 504	945
2. Muiden investointien muutos	-24	638	12 010	4 110	1 057	93	-2 703
3. Rahoitusvarojen muutos	1 579	4 207	-399	8 225	-963	-700	2 410
- Arvopapereiden arvon muutos	738	710	2 142	4 337	41	1 744	-556
- Talletusten muutos	863	4 004	-159	4 390	-1 010	-2 136	2 537
4. Velkojen muutos	8 379	36	28 488	10 661	4 746	21 110	838
5. Tulot	80 729	106 141	107 138	118 568	90 562	97 784	56 529

III Tuloviidennes

	Kaikki	Maa- talous- yrittäjät	Muut yrittäjät	Ylemmät toimi- henkilöt	Alemmat toimi- henkilöt	Työn- tekijät	Eläke- läiset
1. Asunnon arvon muutos	4 613	4 454	21 628	14 117	6 481	2 155	
2. Muiden investointien muutos	-247	1 667	3 112	1 061	880	-392	-2 689
3. Rahoitusvarojen muutos	3 771	-8 910	11 063	20 519	4 970	188	3 534
- Arvopapereiden arvon muutos	2 607	4 120	4 358	6 645	2 746	2 235	1 119
- Talletusten muutos	1 347	-11 618	7 453	12 947	2 543	-2 051	2 840
4. Velkojen muutos	10 029	1 696	40 424	27 481	10 799	10 432	-738
5. Tulot	99 227	136 706	122 998	121 738	100 060	103 378	73 150

IV Tuloviidennes

1. Asunnon arvon muutos	18 890	5 987	15 314	43 334	26 327	11 457	-1 541
2. Muiden investointien muutos	760	-107	-192	2 947	650	1 770	-3 964
3. Rahoitusvarojen muutos	5 584	29 405	6 221	6 269	7 596	2 738	2 263
- Arvopapereiden arvon muutos	3 947	14 813	6 456	7 520	3 635	2 810	-542
- Talletusten muutos	1 953	11 598	-802	-1 039	3 080	101	7 254
4. Velkojen muutos	18 936	5 265	-8 840	32 677	31 339	16 706	-1 162
5. Tulot	118 810	142 951	141 709	139 421	119 181	114 744	89 789

V Tuloviidennes (Suurituloisimmat)

1. Asunnon arvon muutos	19 496	4 811	6 187	22 282	26 426	25 454	-2 580
2. Muiden investointien muutos	-1 364	-13 047	-3 188	-2 680	2 509	-1 561	-190
3. Rahoitusvarojen muutos	20 882	47 040	8 818	29 850	17 457	6 431	19 353
- Arvopapereiden arvon muutos	10 349	26 123	10 627	14 494	8 844	3 442	4 445
- Talletusten muutos	9 046	19 087	-3 903	11 706	9 134	2 686	15 444
4. Velkojen muutos	17 565	13 153	6 310	28 549	18 853	15 730	-9 193
5. Tulot	148 193	164 246	178 556	160 798	134 908	135 031	128 501

Liitetaulukko 4.

Varallisuuden ja velkojen muutokset sekä käytettävissä oleva tulo asuntovelattomilla ja asuntovelallisilla talouksilla iän mukaan 1988 (mk).

Asuntovelattomat taloudet

	Kaikki	Alle 25 v.	25 - 34	35 - 44	45 - 54	55 - 64	65 +
1. Rahoitusvarallisuuden muutos	5 524	-35	2 218	6 863	10 590	8 102	5 037
2. Asuntovarallisuuden muutos	-1 241	-821	-1 005	869	-3 252	-3 852	-905
3. Vapaa-ajan as. varallisuuden muutos	639	471	1 525	2 619	-1 069	864	-125
4. Muu kiinteistövarallisuuden muutos	-933	-161	1 319	-477	-2 607	-1 708	-1 584
5. Velkojen muutos	-279	-3 028	2 314	57	202	-1 551	-594
6. Käytettävissä oleva tulo	86 720	67 230	87 955	114 201	115 000	94 850	62 194

Asuntovelalliset taloudet

	Kaikki	Alle 25 v.	25 - 34	35 - 44	45 - 54	55 - 64	65 +
1. Rahoitusvarallisuuden muutos	8 247	-4 777	8 608	6 811	12 516	6 935	14 017
2. Asuntovarallisuuden muutos	32 994	88 349	56 277	23 937	20 771	12 028	16 277
3. Vapaa-ajan as. varallisuuden muutos	953	0	524	1 749	1 584	-318	-1 468
4. Muu kiinteistövarallisuuden muutos	-589	-1 051	-906	-323	-205	-1 281	-354
5. Velkojen muutos	32 025	80 322	58 232	22 104	20 897	5 373	12 783
6. Käytettävissä oleva tulo	133 389	100 481	127 507	145 133	149 365	117 271	78 011

Liitetaulukko 5.

Säästöt ja velkojen muutokset 1988 sekä käytettävissä oleva tulo 1987 ja 1988 eri asuntosäästäjäryhmissä iän mukaan (mk/kotitalous).

Asuntosäästövaiheen ohittaneet

	Kaikki	Alle 25 v.	25 - 34	35 - 44	45 - 54	55 - 64	65 +
1. Rahoitusvarallisuuden muutokset	8 436	3 123	3 653	9 362	12 740	8 079	7 504
2. Asuntoinvestoinnit	-662	9 493	-3 076	3 826	-960	-2 393	-1 223
3. Vapaa-ajan asuntoinvestoinnit	170	386	736	1 044	-1 814	1 497	-85
4. Muut investoinnit	-1 619	-1 203	3 580	1 769	-3 852	-1 838	-2 328
5. Velkojen muutokset	699	3 955	692	2 021	1 326	675	-185
6. Bruttosäästö	6 325	11 799	4 893	16 001	6 114	5 345	3 868
7. Nettosäästö	5 626	7 844	4 201	13 980	4 788	4 670	4 053
8. Käytettävissä oleva tulo 1987	91 985	102 357	115 038	115 007	119 222	97 151	65 765
9. Käytettävissä oleva tulo 1988	97 465	113 098	121 135	128 167	127 427	101 178	68 068

Asuntolainanlyhentäjät

	Kaikki	Alle 25 v.	25 - 34	35 - 44	45 - 54	55 - 64	65 +
1. Rahoitusvarallisuuden muutokset	8 251	-1 454	10 768	6 332	11 949	7 505	2 448
2. Asuntoinvestoinnit	785	111	884	2 870	-56	-3 112	-742
3. Vapaa-ajan asuntoinvestoinnit	1 355	0	323	3 489	1 517	-1 304	-1 774
4. Muut investoinnit	-501	0	-1 316	-628	774	-764	-423
5. Velkojen muutokset	-17 121	-15 796	-21 369	-16 760	-12 264	-18 892	-15 396
6. Bruttosäästö	9 890	-1 343	10 659	12 063	14 184	2 325	-521
7. Nettosäästö	27 011	14 453	32 028	28 823	26 448	21 217	14 875
8. Käytettävissä oleva tulo 1987	121 284	110 224	115 249	128 839	136 231	106 906	83 312
9. Käytettävissä oleva tulo 1988	131 780	119 621	127 389	142 042	146 201	113 371	81 374

Asuntoinvestoijat

	Kaikki	Alle 25 v.	25 - 34	35 - 44	45 - 54	55 - 64	65 +
1. Rahoitusvarallisuuden muutokset	-306	..	4 866	-253	-1 409	..	..
2. Asuntoinvestoinnit	219 741	..	256 665	188 620	214 785	..	..
3. Vapaa-ajan asuntoinvestoinnit	485	..	1 159	-917	1 024	..	..
4. Muut investoinnit	-1 368	..	-417	-223	-3 603	..	..
5. Velkojen muutokset	178 128	..	213 261	163 648	163 217	..	..
6. Bruttosäästö	218 552	..	262 273	187 227	210 797	..	..
7. Nettosäästö	40 424	..	49 012	23 579	47 580	..	..
8. Käytettävissä oleva tulo 1987	125 517	..	122 806	143 576	136 761	..	..
9. Käytettävissä oleva tulo 1988	136 268	..	135 822	151 682	155 569	..	..

Liitetaulukko 6.

Kotitalouksien keskipalkko eri tuloluokissa 1988 (henkilöä/talous).

	Kaikki	I	II	III	IV	V
Kaikki	2.34	2.20	2.45	2.50	2.43	2.11
Alle 25-v.	1.86	1.52	2.21	2.01	2.02	1.97
25 - 34-v.	2.54	2.76	3.05	2.49	2.42	2.02
35 - 44-v.	3.25	4.19	3.73	3.39	2.99	2.41
45 - 54-v.	2.57	2.74	2.78	2.83	2.54	2.31
55 - 64-v.	1.92	1.85	1.80	2.01	2.08	1.82
65 -vuotta täyttäneet	1.42	1.34	1.39	1.54	1.53	1.54
Yksinhuoltajat	2.41	2.81	2.49	2.25	2.02	2.17
Pikkulapsiperhe	3.98	4.62	4.08	3.86	3.62	3.55
Muu lapsiperhe	3.60	4.02	3.93	3.57	3.33	3.45
Muu talous	3.38	3.69	3.56	3.48	3.18	3.15
Maatalousyrittäjät	3.29	3.78	3.30	3.49	2.98	2.52
Muut yrittäjät	3.06	3.04	3.46	3.42	2.94	2.62
Ylemmät toimihenkilöt	2.73	3.23	4.08	3.35	3.07	2.26
Alemmat toimihenkilöt	2.49	3.27	2.89	2.57	2.43	1.94
Työntekijät	2.70	3.56	3.24	2.64	2.35	2.05
Eläkeläiset	1.49	1.43	1.45	1.55	1.58	1.60

Taulukko-osa

Tables

TILASTOKESKUS

TAULUKKO 1. KOTITALOUKSIEN VARAT JA VELAT ERÄISSÄ SOSIOEKONOMISISSA RYHMISSÄ 1987 JA 1988 (MK/KOTITALOUS, MUUTOS *)
TABLE 1. HOUSEHOLD ASSETS AND LIABILITIES ACCORDING TO SOCIO-ECONOMIC GROUP OF REFERENCE PERSON IN 1987 AND 1988
(FIM PER HOUSEHOLD, CHANGE *)

	KAIKKI YHTEENSÄ ALL	MAATALOUS- YRITTÄJÄT EMPLOYERS AND OWN- ACCOUNT WORKERS IN AGRICULTURE	MUUT YRITTÄJÄT EMPLOYERS ACCOUNT WORKERS	YLEMMÄT TOIMI- HENKILÖT UPPER- LEVEL EMPLOYEES	ALEMPI- TOIMI- HENKILÖT LOWER- LEVEL EMPLOYEES	TYÖN- TEKIJÄT WORKERS	ELÄKELÄISET PENSIONERS
VARALLISUUS YHTEENSÄ 1987 - ASSETS 1987, TOTAL	322427	418661	496197	538329	336058	242622	252258
VARALLISUUS YHTEENSÄ 1988 - ASSETS 1988, TOTAL	354715	460025	560647	563177	364509	276896	279337
MUUTOS - CHANGE	10	10	13	5	8	14	11
ASUNTO 1987 - DWELLING 1987	226173	283895	341035	358489	243762	179955	176187
ASUNTO 1988 - DWELLING 1988	242830	293537	374029	369113	255456	199537	191395
MUUTOS - CHANGE	7	3	10	3	5	11	9
VAPAA-AJANASUNTO 1987 - VACATION HOUSE 1987	28714	19414	49360	61925	26158	16784	25924
VAPAA-AJANASUNTO 1988 - VACATION HOUSE 1988	30630	25504	59269	55654	28447	18570	27834
MUUTOS - CHANGE	7	31	20	-10	9	11	7
KULKUVÄLINEET 1987 - VEHICLES 1987	22951	34759	39370	36610	27342	23629	6899
KULKUVÄLINEET 1988 - VEHICLES 1988	30587	47976	53065	43765	37052	32613	10477
MUUTOS - CHANGE	33	38	35	20	36	38	52
RAHOITUSVARALLISUUS YHTEENSÄ 1987 - FINANCIAL ASSETS 1987, TOTAL	44589	80592	66432	81305	38797	22254	43247
RAHOITUSVARALLISUUS YHTEENSÄ 1988 - FINANCIAL ASSETS 1988, TOTAL	50669	93009	74285	94645	43555	26176	49631
MUUTOS - CHANGE	14	15	12	16	12	18	15
TALLETUKSET YHTEENSÄ 1987 - DEPOSITS 1987, TOTAL	29664	56804	40178	44721	25695	17741	31872
TALLETUKSET YHTEENSÄ 1988 - DEPOSITS 1988, TOTAL	31998	60910	40733	48631	26759	19059	36058
MUUTOS - CHANGE	8	7	1	9	4	7	13
TALLETUSTILIIT 1987 - DEPOSIT ACCOUNTS 1987	18111	41455	21624	24943	15637	12674	17754
TALLETUSTILIIT 1988 - DEPOSIT ACCOUNTS 1988	17546	40215	19818	23808	15203	12039	18454
MUUTOS - CHANGE	-3	-3	-8	-5	-3	-5	4
MÄÄRÄKAIS- JA SIIJOITUSTILIIT 1987 - TIME DEPOSIT AND INVESTMENT ACCOUNTS 1987	11553	15348	18554	19778	10058	5068	14119
MÄÄRÄKAIS- JA SIIJOITUSTILIIT 1988 - TIME DEPOSIT AND INVESTMENT ACCOUNTS 1988	14451	20694	20914	24823	11556	7020	17604
MUUTOS - CHANGE	25	35	13	26	15	39	25

TIILASTOKESKUS

TAULUKKO 1. KOTITALOUKSIEN VARAT JA VELAT ERÄISSÄ SOSIOEKONOMISISSA RYHMISSÄ 1987 JA 1988 (MK/KOTITALOUS, MUUTOS %) HOUSEHOLD ASSETS AND LIABILITIES ACCORDING TO SOCIO-ECONOMIC GROUP OF REFERENCE PERSON IN 1987 AND 1988 (FIM PER HOUSEHOLD, CHANGE %)

	KAIKKI YHTEENSÄ	MAATALOUS- YRITTÄJÄT	MUUT YRITTÄJÄT	YLEMMÄT TOIMI- HENKILÖT UPPER- LEVEL EMPLOYEES	ALEMMAT TOIMI- HENKILÖT LOWER- LEVEL EMPLOYEES	TYÖN- TEKIJÄT	ELÄNELÄISET
ARVOPAPERIT YHTEENSÄ 1987 -							
SECURITIES 1987, TOTAL	11728	13408	20790	32363	9725	1991	10260
ARVOPAPERIT YHTEENSÄ 1988 -							
SECURITIES 1988, TOTAL	15209	21788	26571	40476	13329	4331	12253
MUUTOS - CHANGE	30	63	28	25	37	118	19
POSSIOSAKKEET 1987 -							
LISTED SHARES 1987	7371	11061	11241	22052	6443	1292	4877
POSSIOSAKKEET 1988 -							
LISTED SHARES 1988	10960	19313	15959	30934	9234	3582	7641
MUUTOS - CHANGE	49	75	42	40	43	177	57
MUUT OSAKKEET 1987 -							
OTHER SHARES 1987	743	423	5254	2091	127	134	90
MUUT OSAKKEET 1988 -							
OTHER SHARES 1988	1014	353	7586	2427	419	199	104
MUUTOS - CHANGE	36	-17	44	16	230	49	16
JOUKOVELKAKIRJAT 1987 -							
BONDS AND DEBENTURES 1987	3614	1923	4295	8220	3155	564	5293
JOUKOVELKAKIRJAT 1988 -							
BONDS AND DEBENTURES 1988	3235	2122	3026	7115	3676	549	4508
MUUTOS - CHANGE	-10	10	-30	-13	17	-3	-15
OSUUSTODISTUKSET 1987 -							
SCRIPS 1987	451	4377	294	308	231	130	187
OSUUSTODISTUKSET 1988 -							
SCRIPS 1988	472	4956	284	288	248	204	197
MUUTOS - CHANGE	5	13	-3	-7	7	56	5
MUUT RAHOITUSVARAT 1987 -							
OTHER FINANCIAL ASSETS 1987	2745	6003	5171	3913	3146	2392	927
MUUT RAHOITUSVARAT 1988 -							
OTHER FINANCIAL ASSETS 1988	2990	5355	6697	5250	3219	2582	1124
MUUTOS - CHANGE	9	-11	30	34	2	8	21
VELAT YHTEENSÄ 1987 -							
LIABILITIES 1987, TOTAL	57179	34651	90661	126838	75483	54464	6756
VELAT YHTEENSÄ 1988 -							
LIABILITIES 1988, TOTAL	69384	40810	105646	154411	90087	74050	9808
MUUTOS - CHANGE	21	18	17	22	19	36	45
ASUNTOLAINAT 1987 -							
HOUSING LOANS 1987	42283	27434	67833	94162	57331	41069	4763
ASUNTOLAINAT 1988 -							
HOUSING LOANS 1988	51432	29683	82390	117120	66073	55977	7037
MUUTOS - CHANGE	22	8	21	24	15	36	48

TIILASTOKESKUS

TAULUKKO 1. KOTITALOUKSIEN VARAT JA VELAT ERAISSA SOSIOEKONOMISISSA RYHMISSÄ 1987 JA 1988 (MK/KOTITALOUS, MUUTOS %)
 TABLE 1. HOUSEHOLD ASSETS AND LIABILITIES ACCORDING TO SOCIO-ECONOMIC GROUP OF REFERENCE PERSON IN 1987 AND 1988
 (FIM PER HOUSEHOLD, CHANGE %)

	KAIKKI YHTEENSÄ	MAATALOUS- YRITTÄJÄT	MUUT YRITTÄJÄT	YLEMMÄT TOIMI- HENKILÖT	ALEMMAT TOIMI- HENKILÖT	TYÖN- TEKIJÄT	ELÄKELÄISET
	ALL	EMPLOYERS AND OWN- ACCOUNT WORKERS IN AGRICULTURE	EMPLOYERS AND OWN- ACCOUNT WORKERS	UPPER- LEVEL EMPLOYEES	LOWER- LEVEL EMPLOYEES	WORKERS	PENSIONERS
KULUTUSLAINAT YHTEENSÄ 1987 -	11529	6311	15163	27367	13715	9686	1123
CONSUMER LOANS 1987, TOTAL	11529	6311	15163	27367	13715	9686	1123
KULUTUSLAINAT YHTEENSÄ 1988 -	14256	8337	15435	29955	19761	14428	1736
CONSUMER LOANS 1988, TOTAL	14256	8337	15435	29955	19761	14428	1736
MUUTOS - CHANGE	24	32	2	9	44	49	55
PANKKIEN KULUTUSLAINAT 1987 -	6668	4211	11537	13542	8593	6865	866
CONSUMER LOANS ISSUED BY BANKS 1987	6668	4211	11537	13542	8593	6865	866
PANKKIEN KULUTUSLAINAT 1988 -	9392	6333	13104	17384	12734	11682	1492
CONSUMER LOANS ISSUED BY BANKS 1988	9392	6333	13104	17384	12734	11682	1492
MUUTOS - CHANGE	41	50	14	28	48	70	72
OPINTOLAINAT 1987 -	3872	1092	2164	12555	4036	1248	120
STUDENT LOANS 1987	3872	1092	2164	12555	4036	1248	120
OPINTOLAINAT 1988 -	4103	1289	1447	11633	6233	1414	139
STUDENT LOANS 1988	4103	1289	1447	11633	6233	1414	139
MUUTOS - CHANGE	6	18	-33	-7	54	13	16
MUUT KULUTUSLAINAT 1987 -	989	1008	1462	1270	1086	1573	137
OTHER CONSUMER LOANS 1987	989	1008	1462	1270	1086	1573	137
MUUT KULUTUSLAINAT 1988 -	762	715	884	938	794	1333	105
OTHER CONSUMER LOANS 1988	762	715	884	938	794	1333	105
MUUTOS - CHANGE	-23	-29	-40	-26	-27	-15	-23
MUUT LAINAT 1987 -	3367	906	7665	5309	4437	3709	870
OTHER LIABILITIES 1987	3367	906	7665	5309	4437	3709	870
MUUT LAINAT 1988 -	3696	2791	7821	7336	4253	3644	1035
OTHER LIABILITIES 1988	3696	2791	7821	7336	4253	3644	1035
MUUTOS - CHANGE	10	208	2	38	-4	-2	19
KÄYTETTÄVISSÄ OLEVAT TULOT 1987 -	96349	113846	115039	145170	106002	100490	58938
DISPOSABLE INCOME 1987	96349	113846	115039	145170	106002	100490	58938
KÄYTETTÄVISSÄ OLEVAT TULOT 1988 -	103704	124683	128159	152993	114339	110295	65316
DISPOSABLE INCOME 1988	103704	124683	128159	152993	114339	110295	65316
MUUTOS - CHANGE	8	10	11	5	8	10	11
SÄÄSTÄMISASTE 1988 % -	6,2	10,1	9,6	12,5	7,4	-1,0	3,2
SAVINGS RATE 1988 %	6,2	10,1	9,6	12,5	7,4	-1,0	3,2
SÄÄSTÄMISASTE (ML. KULKUVALINEET) 1988 % -	12,8	18,4	17,9	19,8	15,4	5,9	5,5
SAVINGS RATE (INCL. VEHICLES) 1988 %	12,8	18,4	17,9	19,8	15,4	5,9	5,5
VELKAANTUMISASTE 1988 % -	69,0	33,8	85,8	105,9	82,5	69,7	15,0
DEBT-INCOME RATIO 1988 %	69,0	33,8	85,8	105,9	82,5	69,7	15,0

TILASTOKESKUS
 TAULUKKO 1. KOTITALOUKSIEN VARAT JA VELAT ERÄISSÄ SOSIOEKONOMISISSA RYHMISSÄ 1987 JA 1988 (MK/KOTITALOUS, MUUTOS %)
 TABLE 1. HOUSEHOLD ASSETS AND LIABILITIES ACCORDING TO SOCIO-ECONOMIC GROUP OF REFERENCE PERSON IN 1987 AND 1988
 (FIM PER HOUSEHOLD, CHANGE %)

	KAIKKI YHTEENSÄ	MAATALOUS- YRITTÄJÄT	MUUT YRITTÄJÄT	YLEMMÄT TOIMI- HENKILÖT	ALEMMAT TOIMI- HENKILÖT	TYÖN- TEKIJÄT	ELÄKELÄISET
	ALL	EMPLOYERS AND OWN- ACCOUNT WORKERS IN AGRICULTURE	EMPLOYERS AND OWN- ACCOUNT WORKERS	UPPER- LEVEL EMPLOYEES	LOWER- LEVEL EMPLOYEES	WORKERS	PENSIONERS
KOTITALOUKSIA OTOKSESSA 1987 - NUMBER OF HOUSEHOLDS IN SAMPLE 1987	5248	625	652	958	880	1057	962
KOTITALOUKSIA PERUSJOUKOSSA 1987 - NUMBER OF HOUSEHOLDS IN POPULATION 1987 ...	2069743	125420	140169	276907	420145	513426	494856
KOTITALOUDEN KESKIKOKO 1987 - AVERAGE SIZE OF HOUSEHOLD 1987	2.34	3.21	3.10	2.78	2.48	2.62	1.44
KOTITALOUKSIA OTOKSESSA 1988 - NUMBER OF HOUSEHOLDS IN SAMPLE 1988	5248	552	533	930	821	1134	1116
KOTITALOUKSIA PERUSJOUKOSSA 1988 - NUMBER OF HOUSEHOLDS IN POPULATION 1988 ...	2097925	109192	115985	287863	390262	546236	533999
KOTITALOUDEN KESKIKOKO 1988 - AVERAGE SIZE OF HOUSEHOLD 1988	2.32	3.29	3.05	2.71	2.47	2.67	1.49

TILASTOKESKUS
 TAULUKKO 2. KOTITALOUKSIEN VARAT JA VELAT KOTITALOUDEN ELINVAIHEEN MUKAAN 1987 JA 1988 (MK/KOTITALOUS, MUUTOS %)
 TABLE 2. HOUSEHOLD ASSETS AND LIABILITIES ACCORDING TO STAGE OF LIFE CYCLE OF HOUSEHOLD IN 1987 AND 1988
 (FIM PER HOUSEHOLD, CHANGE %)

	KAIKKI KOTI- TALOUDET	YHDEN HENGEN TALOUS IKÄ	YKSIN- HUOLTAJA TALOUS	LAPSETON PARI VIITENKILÖN IKÄ	
	ALL HOUSEHOLDS	ONE PERSON HOUSEHOLDS	SINGLE PARENT HOUSEHOLDS	CHILDLESS COUPLES REFERENCE PERSONS AGE	
		-34 35-64	65+	-34 35-64	65+
		-34 35-64	65+	-34 35-64	65+
VARALLISUUS YHTEENSÄ 1987 -					
ASSETS 1987, TOTAL	322427	98441	200346	179417	194416
VARALLISUUS YHTEENSÄ 1988 -					
ASSETS 1988, TOTAL	354715	187024	214015	212985	223272
MUUTOS - CHANGE	10	90	7	19	15
ASUNTO 1987 -					
DWELLING 1987	226173	59958	147468	144564	132927
ASUNTO 1988 -					
DWELLING 1988	242830	121799	153764	165617	149575
MUUTOS - CHANGE	7	103	4	15	13
VAPAA-AJANASUNTO 1987 -					
VACATION HOUSE 1987	28714	7773	15850	9023	5776
VAPAA-AJANASUNTO 1988 -					
VACATION HOUSE 1988	30630	19759	19406	13254	9925
MUUTOS - CHANGE	7	154	22	47	72
KULKUVÄLINEET 1987 -					
VEHICLES 1987	22951	7672	1438	8116	23562
KULKUVÄLINEET 1988 -					
VEHICLES 1988	30587	20474	1930	16769	29346
MUUTOS - CHANGE	33	167	34	107	25
RAHOITUSVARALLISUUS YHTEENSÄ 1987 -					
FINANCIAL ASSETS 1987, TOTAL	44589	23038	32059	17714	32151
RAHOITUSVARALLISUUS YHTEENSÄ 1988 -					
FINANCIAL ASSETS 1988, TOTAL	50669	24992	37501	17345	34426
MUUTOS - CHANGE	14	8	17	-2	7
TALLETUKSET YHTEENSÄ 1987 -					
DEPOSITS 1987, TOTAL	29664	11663	20099	11611	24682
TALLETUKSET YHTEENSÄ 1988 -					
DEPOSITS 1988, TOTAL	31998	12646	23180	12673	23606
MUUTOS - CHANGE	8	8	15	9	-4
TALLETUSTILIIT 1987 -					
DEPOSIT ACCOUNTS 1987	18111	8410	11801	6929	17768
TALLETUSTILIIT 1988 -					
DEPOSIT ACCOUNTS 1988	17546	8275	11420	6477	15159
MUUTOS - CHANGE	-3	-2	-3	-7	-15
MÄÄÄRAKAS- JA SIJOITUSTILIIT 1987 -					
TIME DEPOSIT AND INVESTMENT ACCOUNTS 1987	11553	3253	8298	4682	6914
MÄÄÄRAKAS- JA SIJOITUSTILIIT 1988 -					
TIME DEPOSIT AND INVESTMENT ACCOUNTS 1988	14451	4371	11759	6196	8448
MUUTOS - CHANGE	25	34	42	32	22

34

TAULUKKO 2. KOTITALOUKSIEN VARAT JA VELAT KOTITALOUDEN ELINVAIHEEN MUKAAN 1987 JA 1988 (MK/KOTITALOUS, MUUTOS %)
 TABLE 2. HOUSEHOLD ASSETS AND LIABILITIES ACCORDING TO STAGE OF LIFE CYCLE OF HOUSEHOLD IN 1987 AND 1988
 (FIM PER HOUSEHOLD, CHANGE %)

	KAIKKI KOTI- TALOUDET	YHDEN HENGEN TALOUS IKÄ	YKSIN- HUOLTAJA TALOUS	LAPSETON PARI VIITEHENKILÖN IKÄ	
	ALL HOUSEHOLDS	ONE PERSON HOUSEHOLDS AGE	SINGLE PARENT HOUSEHOLDS	CHILDLESS COUPLES REFERENCE PERSONS AGE	
		-34 35-64	65+	-34 35-64	65+
		-34 35-64	65+	-34 35-64	65+
ARVOPAPERIT YHTEENSÄ 1987 -	11728	9961	10311	5044	17978
SECURITIES 1987, TOTAL			11245	4777	20470
ARVOPAPERIT YHTEENSÄ 1988 -	15209	11102	12634	7483	20488
SECURITIES 1988, TOTAL			13321	3174	25046
MUUTOS - CHANGE	30	11	23	-34	14
PÖRSSIOSAKKEET 1987 -	7371	6967	5449	2448	10574
LISTED SHARES 1987			6597	3885	9167
PÖRSSIOSAKKEET 1988 -	10960	7654	8589	1571	14423
LISTED SHARES 1988			10621	5802	13673
MUUTOS - CHANGE	49	10	58	49	36
MUUT OSAKKEET 1987 -	743	121	2369	351	460
OTHER SHARES 1987			351	109	96
MUUT OSAKKEET 1988 -	1014	943	2280	83	807
OTHER SHARES 1988			102	757	174
MUUTOS - CHANGE	36	678	-4	-23	76
JOUKKOVELKAKIRJAT 1987 -	3614	2872	2493	2221	911
BONDS AND DEBENTURES 1987			4296	911	6944
JOUKKOVELKAKIRJAT 1988 -	3235	2505	1765	1520	5258
BONDS AND DEBENTURES 1988			2598	925	11198
MUUTOS - CHANGE	-10	-13	-29	-32	1
OSUUSTODISTUKSET 1987 -	451	81	129	19	53
SCRIPS 1987			19	161	604
OSUUSTODISTUKSET 1988 -	472	26	142	51	705
SCRIPS 1988			24	241	744
MUUTOS - CHANGE	5	-68	10	-4	17
MUUT RAHOITUSVARAT 1987 -	2745	1333	1520	1273	3715
OTHER FINANCIAL ASSETS 1987			1025	2264	2336
MUUT RAHOITUSVARAT 1988 -	2990	1218	1546	509	4920
OTHER FINANCIAL ASSETS 1988			-50	1447	2077
MUUTOS - CHANGE	9	-9	2	14	37
VELAT YHTEENSÄ 1987 -	57179	41052	27005	2961	98288
LIABILITIES 1987, TOTAL			2961	47719	40831
VELAT YHTEENSÄ 1988 -	69384	54679	34369	4622	128624
LIABILITIES 1988, TOTAL			56	64148	45162
MUUTOS - CHANGE	21	33	27	34	11
ASUNTOLAINAT 1987 -	4283	22899	20962	1853	30092
HOUSING LOANS 1987			20962	64304	5396
ASUNTOLAINAT 1988 -	51432	31285	25928	3241	87903
HOUSING LOANS 1988			24	47151	32280
MUUTOS - CHANGE	22	37	24	42	7
			75	37	63

TIILASTOKESKUS

TAULUKKO 2. KOTITALOUKSIEN VARAT JA VELAT KOTITALOUDEN ELINVAIHEEN MUKAAN 1987 JA 1988 (MK/KOTITALOUS, MUUTOS %)
 TABLE 2. HOUSEHOLD ASSETS AND LIABILITIES ACCORDING TO STAGE OF LIFE CYCLE OF HOUSEHOLD IN 1987 AND 1988
 (FIM PER HOUSEHOLD, CHANGE %)

	KAIKKI KOTI-TALOUDET	YHDEN HENGEN TALOUS IKÄ	YKSIIN-HUOLTAJA TALOUS	LAPSETON PARI VIITEHENKILÖN IKÄ	
	ALL HOUSEHOLDS	ONE PERSON HOUSEHOLDS	SINGLE PARENT HOUSEHOLDS	CHILDLESS COUPLES REFERENCE PERSONS AGE	
		-34 35-64	65+	-34 35-64	65+
		-34 35-64	65+	-34 35-64	65+
KULUTUSLAINAT YHTEENSÄ 1987 -					
CONSUMER LOANS 1987, TOTAL	11529	16529	237	28835	7217
KULUTUSLAINAT YHTEENSÄ 1988 -					
CONSUMER LOANS 1988, TOTAL	14256	20907	848	34828	9011
MUUTOS - CHANGE	24	26	257	21	25
PANKKIEN KULUTUSLAINAT 1987 -					
CONSUMER LOANS ISSUED BY BANKS 1987	6668	3775	176	5553	6096
PANKKIEN KULUTUSLAINAT 1988 -					
CONSUMER LOANS ISSUED BY BANKS 1988	9392	7132	806	12230	8422
MUUTOS - CHANGE	41	89	357	52	36
OPINTOLAINAT 1987 -					
STUDENT LOANS 1987	3872	11849	-	2531	18362
OPINTOLAINAT 1988 -					
STUDENT LOANS 1988	4103	13354	-	2250	21335
MUUTOS - CHANGE	6	13	-	-11	16
MUUT KULUTUSLAINAT 1987 -					
OTHER CONSUMER LOANS 1987	989	906	61	1201	1494
MUUT KULUTUSLAINAT 1988 -					
OTHER CONSUMER LOANS 1988	762	421	42	1287	1263
MUUTOS - CHANGE	-23	-54	-31	7	-15
MUUT LAINAT 1987 -					
OTHER LIABILITIES 1987	3367	1623	871	5179	5150
MUUT LAINAT 1988 -					
OTHER LIABILITIES 1988	3696	2487	533	5014	5893
MUUTOS - CHANGE	10	53	-39	-3	14
KÄYTETTÄVISSÄ OLEVAT TULOT 1987 -					
DISPOSABLE INCOME 1987	96349	47400	43709	76759	100768
KÄYTETTÄVISSÄ OLEVAT TULOT 1988 -					
DISPOSABLE INCOME 1988	103704	49937	46562	83183	106463
MUUTOS - CHANGE	8	5	7	8	6
SÄÄSTÄMISASTE 1988 % -					
SAVINGS RATE 1988 %	6.2	6.4	-3.8	2.4	-11.8
SÄÄSTÄMISASTE (ML. KULUVALINEET) 1988 % -					
SAVINGS RATE (INCL. VEHICLES) 1988 %	12.8	13.7	-3.6	7.7	-3.7
VELKAANTUMISASTE 1988 % -					
DEBT-INCOME RATIO 1988 %	69.0	98.9	9.8	75.8	132.3
					37.7
					14.1

TAULUKKO 2. KOTITALOUKSIEN VARAT JA VELAT KOTITALOUDEN ELINVAIHEEN MUKAAN 1987 JA 1988 (MK/KOTITALOUS, MUUTOS %)
 TABLE 2. HOUSEHOLD ASSETS AND LIABILITIES ACCORDING TO STAGE OF LIFE CYCLE OF HOUSEHOLD IN 1987 AND 1988
 (FIM PER HOUSEHOLD, CHANGE %)

	KAIKKI KOTI- TALOUDET	YHDEN Hengen IKÄ TALOUS	YKSIN- HUOLTAJA TALOUS	LAPSETON PARI VIITEHENKILÖN IKÄ	
KOTITALOUKSLA OTOKSESSA 1987 -					
NUMBER OF HOUSEHOLDS IN SAMPLE 1987	5248	227	360	65+	65+
KOTITALOUKSLA PERUSJOUKOSSA 1987 -					
NUMBER OF HOUSEHOLDS IN POPULATION 1987	2069743	215536	252771	238003	119356
KOTITALOUDEN KESKIKOKO 1987 -					
AVERAGE SIZE OF HOUSEHOLD 1987	2.34	1.00	1.00	1.00	2.00
KOTITALOUKSLA OTOKSESSA 1988 -					
NUMBER OF HOUSEHOLDS IN SAMPLE 1988	5248	217	383	333	377
KOTITALOUKSLA PERUSJOUKOSSA 1988 -					
NUMBER OF HOUSEHOLDS IN POPULATION 1988	2097925	212148	265482	248252	127845
KOTITALOUDEN KESKIKOKO 1988 -					
AVERAGE SIZE OF HOUSEHOLD 1988	2.32	1.00	1.00	1.00	2.00

TILASTOKESKUS
 TAILURKO 2. KOTITALOUKSIEN VARAT JA VELAT KOTITALOUDEN ELINVAIHEEN MUKAAN 1987 JA 1988 (MK/KOTITALOUS, MUUTOS %)

TABLE 2. HOUSEHOLD ASSETS AND LIABILITIES ACCORDING TO STAGE OF LIFE CYCLE OF HOUSEHOLD IN 1987 AND 1988
 (FIM PER HOUSEHOLD, CHANGE %)

	LAFSI- PERHE, NUORIN ALLE 7 V COUPLES WITH CHILDREN, YOUNGEST CHILD UNDER 7	MUU LAFSI- PERHE OTHER COUPLES WITH CHILDREN	MUU TALOUS OTHERS
VARALLISUUS YHTEENSÄ 1987 -			
ASSETS 1987, TOTAL	382788	481239	441215
VARALLISUUS YHTEENSÄ 1988 -			
ASSETS 1988, TOTAL	416060	526277	456408
MUUTOS - CHANGE	9	9	3
ASUNTO 1987 -			
DWELLING 1987	284037	346871	307897
ASUNTO 1988 -			
DWELLING 1988	301501	368319	310493
MUUTOS - CHANGE	6	6	1
VAPAA-AJANASUNTO 1987 -			
VACATION HOUSE 1987	22364	42510	41880
VAPAA-AJANASUNTO 1988 -			
VACATION HOUSE 1988	23602	45021	38084
MUUTOS - CHANGE	6	6	-9
KULKUVÄLINEET 1987 -			
VEHICLES 1987	33864	43054	35005
KULKUVÄLINEET 1988 -			
VEHICLES 1988	43146	54671	44373
MUUTOS - CHANGE	27	27	27
RAHOITUSVARALLISUUS YHTEENSÄ 1987 -			
FINANCIAL ASSETS 1987, TOTAL	42523	48804	56433
RAHOITUSVARALLISUUS YHTEENSÄ 1988 -			
FINANCIAL ASSETS 1988, TOTAL	47810	58266	63459
MUUTOS - CHANGE	12	19	12
TALLETUKSET YHTEENSÄ 1987 -			
DEPOSITS 1987, TOTAL	28836	29309	39978
TALLETUKSET YHTEENSÄ 1988 -			
DEPOSITS 1988, TOTAL	29455	32039	40435
MUUTOS - CHANGE	2	9	1
TALLETUSTILIT 1987 -			
DEPOSIT ACCOUNTS 1987	19171	18875	24674
TALLETUSTILIT 1988 -			
DEPOSIT ACCOUNTS 1988	19103	18847	23110
MUUTOS - CHANGE	-0	-0	-6
MAARA-AIKAIS- JA SIJOITUSTILIT 1987 -			
TIME DEPOSIT AND INVESTMENT ACCOUNTS 1987	9666	10434	15304
MAARA-AIKAIS- JA SIJOITUSTILIT 1988 -			
TIME DEPOSIT AND INVESTMENT ACCOUNTS 1988	10352	13192	17324
MUUTOS - CHANGE	7	26	13

TIILASTOKESKUS

TAULUKKO 2. KOTITALOUKSIEN VARAT JA VELAT KOTITALOUDEN ELINVAIHEEN MUKAAN 1987 JA 1988 (MK/KOTITALOUS, MUUTOS *)
TABLE 2. HOUSEHOLD ASSETS AND LIABILITIES ACCORDING TO STAGE OF LIFE CYCLE OF HOUSEHOLD IN 1987 AND 1988
(FIM PER HOUSEHOLD, CHANGE %)

LAPSI-
PERHE.
NUORIN
ALLE 7 V
COUPLES
WITH
CHILDREN,
YOUNGEST
CHILD
UNDER 7

MUU
LAPSI-
TALOUS
PERHE
OTHER
COUPLES
WITH
CHILDREN

MUU
TALOUS

ARVOPAPERIT YHTEENSÄ 1987 -	9625	14144	11477
SECURITIES 1987, TOTAL			
ARVOPAPERIT YHTEENSÄ 1988 -	13475	20555	17831
SECURITIES 1988, TOTAL			
MUUTOS - CHANGE	40	45	55
PÖRSSIOSAKKEET 1987 -	6737	10359	8002
LISTED SHARES 1987			
PÖRSSIOSAKKEET 1988 -	10348	16357	13145
LISTED SHARES 1988			
MUUTOS - CHANGE	54	58	64
MUUT OSAKKEET 1987 -	629	725	1031
OTHER SHARES 1987			
MUUT OSAKKEET 1988 -	1148	1261	1221
OTHER SHARES 1988			
MUUTOS - CHANGE	82	74	18
JOUKKOVELKAKIRJAT 1987 -	2258	3061	2444
BONDS AND DEBENTURES 1987			
JOUKKOVELKAKIRJAT 1988 -	1979	2938	3465
BONDS AND DEBENTURES 1988			
MUUTOS - CHANGE	-12	-4	42
OSUUSTODISTUKSET 1987 -	472	608	1134
SCRIPS 1987			
OSUUSTODISTUKSET 1988 -	439	619	1204
SCRIPS 1988			
MUUTOS - CHANGE	-7	2	6
MUUT RAHOITUSVARAT 1987 -	3590	4742	3844
OTHER FINANCIAL ASSETS 1987			
MUUT RAHOITUSVARAT 1988 -	4441	5052	3989
OTHER FINANCIAL ASSETS 1988			
MUUTOS - CHANGE	24	7	4
VELAT YHTEENSÄ 1987 -	134116	94799	52924
LIABILITIES 1987, TOTAL			
VELAT YHTEENSÄ 1988 -	164032	116065	61073
LIABILITIES 1988, TOTAL			
MUUTOS - CHANGE	22	22	15
ASUNTOLAINAT 1987 -	107762	75663	35940
HOUSING LOANS 1987			
ASUNTOLAINAT 1988 -	132207	92091	41532
HOUSING LOANS 1988			
MUUTOS - CHANGE	23	22	16

TILASTOKESKUS

TAULUKKO 2. KOTITALOUKSIEN VARAT JA VELAT KOTITALOUDEN ELINVAIHEEN MUKAAN 1987 JA 1988 (MK/KOTITALOUS, MUUTOS %) HOUSEHOLD ASSETS AND LIABILITIES ACCORDING TO STAGE OF LIFE CYCLE OF HOUSEHOLD IN 1987 AND 1988 (FIM PER HOUSEHOLD, CHANGE %)

	LAPSI- PERHE. NUORIN ALLE 7 V COUPLES WITH CHILDREN. YOUNGEST CHILD UNDER 7	MUU LAPSI- PERHE OTHER COUPLES WITH CHILDREN	MUU TALOUS OTHERS
KULUTUSLAINAT YHTEENSÄ 1987 -	21413	14057	12989
CONSUMER LOANS 1987, TOTAL			
KULUTUSLAINAT YHTEENSÄ 1988 -	26087	19819	15967
CONSUMER LOANS 1988, TOTAL			
MUUTOS - CHANGE	22	41	23
PANKKIKIEN KULUTUSLAINAT 1987 -			
CONSUMER LOANS ISSUED BY BANKS 1987	13140	11932	9399
PANKKIKIEN KULUTUSLAINAT 1988 -	17837	17837	12630
CONSUMER LOANS ISSUED BY BANKS 1988	36	49	34
MUUTOS - CHANGE			
OPINTOLAINAT 1987 -	6145	728	2441
STUDENT LOANS 1987			
OPINTOLAINAT 1988 -	6437	829	2460
STUDENT LOANS 1988	5	14	1
MUUTOS - CHANGE			
MUUT KULUTUSLAINAT 1987 -	2128	1396	1149
OTHER CONSUMER LOANS 1987			
MUUT KULUTUSLAINAT 1988 -	1812	1153	877
OTHER CONSUMER LOANS 1988	-15	-17	-24
MUUTOS - CHANGE			
MUUT LAINAT 1987 -	4940	5079	3995
OTHER LIABILITIES 1987			
MUUT LAINAT 1988 -	5738	4155	3574
OTHER LIABILITIES 1988	16	-18	-11
MUUTOS - CHANGE			
KÄYTETTÄVISSÄ OLEVAT TULOT 1987 -	128298	135820	138097
DISPOSABLE INCOME 1987			
KÄYTETTÄVISSÄ OLEVAT TULOT 1988 -	140365	147323	149092
DISPOSABLE INCOME 1988	9	8	8
MUUTOS - CHANGE			
SÄÄSTÄMISASTE 1988 % -	10,0	3,7	7,8
SAVINGS RATE 1988			
SÄÄSTÄMISASTE (ML. KULUKUVALEET) 1988 % -	17,5	11,6	15,1
SAVINGS RATE (INCL. VEHICLES) 1988			
VELKAANTUMISASTE 1988 % -	123,5	82,2	42,9
DEBT-INCOME RATIO 1988			

TILASTOKESKUS
 Taulukko 2. KOTITALOUKSIEN VARAT JA VELAT KOTITALOUDEN ELINVAIHEEN MUKAAN 1987 JA 1988 (MK/KOTITALOUS, MUUTOS *)
 TABLE 2. HOUSEHOLD ASSETS AND LIABILITIES ACCORDING TO STAGE OF LIFE CYCLE OF HOUSEHOLD IN 1987 AND 1988
 (FIM PER HOUSEHOLD, CHANGE %)

	LAPSI- PERHE, NUORIN ALLE 7 V COUPLES WITH CHILDREN, YOUNGEST CHILD UNDER 7	MUU LAPSI- PERHE OTHER COUPLES WITH CHILDREN	MUU TALOUS OTHERS
KOTITALOUKSIA OTOKSESSA 1987 -			
NUMBER OF HOUSEHOLDS IN SAMPLE 1987	817	728	1443
KOTITALOUKSIA PERUSJOUKOSSA 1987 -			
NUMBER OF HOUSEHOLDS IN POPULATION 1987	298671	203817	337375
KOTITALOUDEN KESKIKOKO 1987 -			
AVERAGE SIZE OF HOUSEHOLD 1987	3.95	3.60	3.39
KOTITALOUKSIA OTOKSESSA 1988 -			
NUMBER OF HOUSEHOLDS IN SAMPLE 1988	787	680	1424
KOTITALOUKSIA PERUSJOUKOSSA 1988 -			
NUMBER OF HOUSEHOLDS IN POPULATION 1988	296095	200185	337477
KOTITALOUDEN KESKIKOKO 1988 -			
AVERAGE SIZE OF HOUSEHOLD 1988	3.98	3.60	3.38

TAULUKKO 3. KOTITALOUKSIEN VARAT JA VELAT VIITEHENKILÖN IÄN MUKAAN 1987 JA 1988 (MK/KOTITALOUS, MUUTOS %).
TABLE 3. HOUSEHOLD ASSETS AND LIABILITIES ACCORDING TO AGE OF REFERENCE PERSON IN 1987 AND 1988 (FIM PER HOUSEHOLD, CHANGE %).

	VIITEHENKILÖN IKÄ									
	KAIKKI KOTI- TALOUDET ALL HOUSEHOLDS	- 24	25 - 34	35 - 44	45 - 54	55 - 64	65 -			
		UNDER 24	25 - 34	35 - 44	45 - 54	55 - 64	65 -			
VARALLISUUS YHTEENSÄ 1987 -										
ASSETS 1987, TOTAL	322427	97822	258413	407109	440302	382582	267327			
VARALLISUUS YHTEENSÄ 1988 -										
ASSETS 1988, TOTAL	354715	210683	277702	432678	475125	401255	284545			
MUUTOS - CHANGE	10	115	7	6	8	5	6			
ASUNTO 1987 -										
DWELLING 1987	226173	65061	186473	294907	301354	260285	184780			
ASUNTO 1988 -										
DWELLING 1988	242830	147130	195622	307679	310921	267792	191082			
MUUTOS - CHANGE	7	126	5	4	3	3	3			
VAPAA-AJANASUNTO 1987 -										
VACATION HOUSE 1987	28714	3889	13447	30219	49204	47792	25609			
VAPAA-AJANASUNTO 1988 -										
VACATION HOUSE 1988	30630	17601	14402	30357	50577	46046	27342			
MUUTOS - CHANGE	7	353	7	0	3	-4	7			
KULKUVÄLINEET 1987 -										
VEHICLES 1987	22951	11989	23561	33967	34181	22968	5837			
KULKUVÄLINEET 1988 -										
VEHICLES 1988	30587	25879	30726	43093	42977	31156	8070			
MUUTOS - CHANGE	33	116	30	27	26	36	38			
RAHOITUSVARALLISUUS YHTEENSÄ 1987 -										
FINANCIAL ASSETS 1987, TOTAL	44589	16883	34932	48017	55562	51537	51101			
RAHOITUSVARALLISUUS YHTEENSÄ 1988 -										
FINANCIAL ASSETS 1988, TOTAL	50659	20074	36952	51550	70650	56262	58051			
MUUTOS - CHANGE	14	19	6	7	27	9	14			
TALLETUKSET YHTEENSÄ 1987 -										
DEPOSITS 1987, TOTAL	29664	12108	23433	28933	38538	34398	35435			
TALLETUKSET YHTEENSÄ 1988 -										
DEPOSITS 1988, TOTAL	31998	12976	22767	29684	43255	37610	39975			
MUUTOS - CHANGE	8	7	-3	3	12	9	13			
TALLETUSTILIT 1987 -										
DEPOSIT ACCOUNTS 1987	18111	9308	16531	17569	20166	21009	20994			
TALLETUSTILIT 1988 -										
DEPOSIT ACCOUNTS 1988	17546	8415	15656	17235	19232	20596	20418			
MUUTOS - CHANGE	-3	-10	-5	-2	-5	-2	-3			
MÄÄRÄKÄIS- JA SIIJOITUSTILIT 1987 -										
TIME DEPOSIT AND INVESTMENT ACCOUNTS 1987	11553	2799	6901	11364	18371	13388	14441			
MÄÄRÄKÄIS- JA SIIJOITUSTILIT 1988 -										
TIME DEPOSIT AND INVESTMENT ACCOUNTS 1988	14451	4561	7110	12449	24023	17013	19557			
MUUTOS - CHANGE	25	63	3	10	31	27	35			

TILASTOKESKUS

TAULUKKO 3. KOTITALOUKSIEN VARAT JA VELAT VIITEHENKILÖN IÄN MUKAAN 1987 JA 1988 (MK/KOTITALOUS, MUUTOS %).
TABLE 3. HOUSEHOLD ASSETS AND LIABILITIES ACCORDING TO AGE OF REFERENCE PERSON IN 1987 AND 1988 (FIM PER HOUSEHOLD, CHANGE %).

	KAIKKI VIITEHENKILÖN IKÄ									
	KOTI-TALOUDET		- 24		25 - 34		35 - 44		45 - 54	
	ALL									
	HOUSEHOLDS									
	UNDER 24		25 - 34		35 - 44		45 - 54		55 - 64	
ARVOPAPERIT YHTEENSÄ 1987 -	11728	2782	8935	14649	12637	13471	13900			
SECURITIES 1987, TOTAL										
ARVOPAPERIT YHTEENSÄ 1988 -	15209	5565	10907	17063	22199	14765	16774			
SECURITIES 1988, TOTAL										
MUUTOS - CHANGE	30	100	22	16	76	10	21			
PÖRSSIOSAKKEET 1987 -	7371	2358	5671	10839	7725	7491	7414			
LISTED SHARES 1987										
PÖRSSIOSAKKEET 1988 -	10960	3472	7538	13794	15832	10337	11346			
LISTED SHARES 1988										
MUUTOS - CHANGE	49	47	33	27	105	38	53			
MUUT OSAKKEET 1987 -	743	..	313	693	2801	361	254			
OTHER SHARES 1987										
MUUT OSAKKEET 1988 -	1014	..	781	867	2955	459	124			
OTHER SHARES 1988										
MUUTOS - CHANGE	36	..	150	25	5	27	-51			
JOUKKOVELKAKIRJAT 1987 -	3614	396	2950	3117	2111	5620	6232			
BONDS AND DEBENTURES 1987										
JOUKKOVELKAKIRJAT 1988 -	3235	742	2589	2401	3412	3968	5305			
BONDS AND DEBENTURES 1988										
MUUTOS - CHANGE	-10	88	-12	-23	62	-29	-15			
OSUUSTODISTUKSET 1987 -	451	143	246	495	800	757	275			
SCRIPS 1987										
OSUUSTODISTUKSET 1988 -	472	106	249	480	984	696	294			
SCRIPS 1988										
MUUTOS - CHANGE	5	-26	2	-3	23	-8	7			
MUUT RAHOITUSVARAT 1987 -	2745	1850	2319	3941	3587	2912	1492			
OTHER FINANCIAL ASSETS 1987										
MUUT RAHOITUSVARAT 1988 -	2990	1427	3029	4323	4212	3192	1008			
OTHER FINANCIAL ASSETS 1988										
MUUTOS - CHANGE	9	-23	31	10	17	10	-32			
VELAT YHTEENSÄ 1987 -	57179	35247	103152	91223	53454	23168	4809			
LIABILITIES 1987, TOTAL										
VELAT YHTEENSÄ 1988 -	69384	52683	123299	109528	64014	26704	7330			
LIABILITIES 1988, TOTAL										
MUUTOS - CHANGE	21	49	20	20	20	15	52			
ASUNTOLAINAT 1987 -	42283	16483	77213	72685	37698	16437	3189			
HOUSING LOANS 1987										
ASUNTOLAINAT 1988 -	51432	29933	92831	85946	45673	18146	5124			
HOUSING LOANS 1988										
MUUTOS - CHANGE	22	82	20	18	21	10	61			

TAULUKKO 3. KOTITALOUKSIEN VARAT JA VELAT VIITEHENKILÖN IÄN MUKAAN 1987 JA 1988 (MK/KOTITALOUS, MUUTOS %).
TABLE 3. HOUSEHOLD ASSETS AND LIABILITIES ACCORDING TO AGE OF REFERENCE PERSON IN 1987 AND 1988 (FIM PER HOUSEHOLD, CHANGE %).

VIITEHENKILÖN IKÄ												
	KAIKKI		KOTI- TALOUDET		ALL		HOUSEHOLDS					
	- 24	25 - 34	35 - 44	45 - 54	55 - 64	65 -	UNDER 24	25 - 34	35 - 44	45 - 54	55 - 64	65 -
KULUTUSLAINAT YHTEENSÄ 1987 -												
CONSUMER LOANS 1987, TOTAL	11529	16295	21554	13932	10471	4967	759					
KULUTUSLAINAT YHTEENSÄ 1988 -												
CONSUMER LOANS 1988, TOTAL	14256	20769	25680	18217	13787	5395	1143					
MUUTOS - CHANGE	24	27	19	31	32	9	51					
PANKKIEN KULUTUSLAINAT 1987 -												
CONSUMER LOANS ISSUED BY BANKS 1987	6668	6226	8834	10647	8440	3741	600					
PANKKIEN KULUTUSLAINAT 1988 -												
CONSUMER LOANS ISSUED BY BANKS 1988	9392	10066	12160	15197	11874	4538	1029					
MUUTOS - CHANGE	41	62	38	43	41	21	72					
OPINTOLAINAT 1987 -												
STUDENT LOANS 1987	3872	9023	11004	1850	1130	728	100					
OPINTOLAINAT 1988 -												
STUDENT LOANS 1988	4103	9696	12296	1763	1284	630	35					
MUUTOS - CHANGE	6	7	12	-5	14	-14	-65					
MUUT KULUTUSLAINAT 1987 -												
OTHER CONSUMER LOANS 1987	989	1046	1715	1435	901	498	59					
MUUT KULUTUSLAINAT 1988 -												
OTHER CONSUMER LOANS 1988	762	1007	1225	1257	628	227	79					
MUUTOS - CHANGE	-23	-4	-29	-12	-30	-54	34					
MUUT LAINAT 1987 -												
OTHER LIABILITIES 1987	3367	2469	4385	4606	5284	1764	861					
MUUT LAINAT 1988 -												
OTHER LIABILITIES 1988	3696	1981	4787	5365	4554	3163	1063					
MUUTOS - CHANGE	10	-20	9	16	-14	79	23					
KÄYTETTÄVISSÄ OLEVAT TULOT 1987 -												
DISPOSABLE INCOME 1987	96349	65605	99470	122893	120052	93455	60261					
KÄYTETTÄVISSÄ OLEVAT TULOT 1988 -												
DISPOSABLE INCOME 1988	103704	70847	106200	132017	130771	101098	63636					
MUUTOS - CHANGE	8	8	7	7	9	8	6					
SÄÄSTÄMISASTE 1988 % -												
SAVINGS RATE 1988 %	6.2	3.2	3.9	7.8	6.6	8.0	5.7					
SÄÄSTÄMISASTE (ML. KULKUVALINEET) 1988 % -												
SAVINGS RATE (INCL. VEHICLES) 1988 %	12.8	10.8	10.9	15.7	13.7	13.8	7.6					
VELKAANTUMISASTE 1988 % -												
DEBT-INCOME RATIO 1988 %	69.0	73.5	121.1	86.5	51.0	26.9	11.6					

TILASTOKESKUS
 Taulukko 3. Kotitalouksien varat ja velat viitehenkilön iän mukaan 1987 ja 1988 (MK/KOTITALOUS, MUUTOS %).
 TABLE 3. HOUSEHOLD ASSETS AND LIABILITIES ACCORDING TO AGE OF REFERENCE PERSON IN 1987 AND 1988 (FIM PER HOUSEHOLD, CHANGE %).

	KAIKKI KOTI- TALOUDET ALL HOUSEHOLDS	VIITEHENKILÖN IKÄ					
		- 24	25 - 34	35 - 44	45 - 54	55 - 64	65 -
	UNDER 24	25 - 34	35 - 44	45 - 54	55 - 64	65 -	
KOTITALOUKSIA OTOKSESSA 1987 - NUMBER OF HOUSEHOLDS IN SAMPLE 1987	5248	308	918	1342	1063	876	741
KOTITALOUKSIA PERUSJOUKOSSA 1987 - NUMBER OF HOUSEHOLDS IN POPULATION 1987	2069743	189206	443382	443846	315419	290364	387527
KOTITALOUDEN KESKIKOKO 1987 - AVERAGE SIZE OF HOUSEHOLD 1987	2.34	1.84	2.52	3.27	2.54	1.95	1.43
KOTITALOUKSIA OTOKSESSA 1988 - NUMBER OF HOUSEHOLDS IN SAMPLE 1988	5248	286	887	1321	1066	879	809
KOTITALOUKSIA PERUSJOUKOSSA 1988 - NUMBER OF HOUSEHOLDS IN POPULATION 1988	2097925	177006	445283	454154	325712	291181	404589
KOTITALOUDEN KESKIKOKO 1988 - AVERAGE SIZE OF HOUSEHOLD 1988	2.32	1.79	2.52	3.23	2.56	1.91	1.42

TRAILUKKO 4. KOTITALOUKSIEN VARAT JA VELAT SUURALUEEN JA KUNTAUUDON MUKAAN 1987 JA 1988 (MK/KOTITALOUS, MUUTOS 5)
 TABLE 4. HOUSEHOLD ASSETS AND LIABILITIES ACCORDING TO MAJOR AREA AND TYPE OF MUNICIPALITY IN 1987 AND 1988.
 (FIM PER HOUSEHOLD, CHANGE %)

KOKO MA	PÄÄ- KAUPUNKI- SEUTU	MUU ETELÄ-SUOMI	VÄLI-SUOMI	POHJOIS-SUOMI
YHTEENSÄ	KAU- PUNGIT OTHER URBAN	MUUT KUNNAT RURAL	KAU- PUNGIT URBAN	MUUT KUNNAT RURAL
ALL MUNICIPALITIES	MUNICIPALITIES IN SOUTHERN FINLAND	MUNICIPALITIES IN CENTRAL FINLAND	MUNICIPALITIES IN NORTHERN FINLAND	MUNICIPALITIES IN NORTHERN FINLAND
VARALLISUUS YHTEENSÄ 1987 -				
ASSETS 1987, TOTAL	401435	333552	290282	261780
VARALLISUUS YHTEENSÄ 1988 -				
ASSETS 1988, TOTAL	443305	361949	326647	299407
MUUTOS - CHANGE	10	9	13	14
ASUNTO 1987 -				
DWELLING 1987	285741	236817	203673	183391
ASUNTO 1988 -				
DWELLING 1988	242830	229897	223650	202990
MUUTOS - CHANGE	7	6	10	11
VAPAA-AJANASUNTO 1987 -				
VACATION HOUSE 1987	40553	23565	28760	18534
VAPAA-AJANASUNTO 1988 -				
VACATION HOUSE 1988	30630	33561	31961	23997
MUUTOS - CHANGE	7	2	11	8
KULKUVALINEET 1987 -				
VEHICLES 1987	17695	29206	19650	25890
KULKUVALINEET 1988 -				
VEHICLES 1988	25433	29436	26594	32029
MUUTOS - CHANGE	33	32	35	30
RAHOITUSVARALLISUUS YHTEENSÄ 1987 -				
FINANCIAL ASSETS 1987, TOTAL	57447	42359	38199	48037
RAHOITUSVARALLISUUS YHTEENSÄ 1988 -				
FINANCIAL ASSETS 1988, TOTAL	65287	48045	44443	52737
MUUTOS - CHANGE	14	13	16	32
TALLETUKSET YHTEENSÄ 1987 -				
DEPOSITS 1987, TOTAL	30127	29662	30755	25679
TALLETUKSET YHTEENSÄ 1988 -				
DEPOSITS 1988, TOTAL	33727	31281	28984	37034
MUUTOS - CHANGE	8	5	13	22
TALLETUSTILIT 1987 -				
DEPOSIT ACCOUNTS 1987	18111	15998	15600	22762
TALLETUSTILIT 1988 -				
DEPOSIT ACCOUNTS 1988	17546	16002	19214	21485
MUUTOS - CHANGE	-3	1	-9	-6
MÄÄRÄKAIS- JA SÄJOITUSTILIT 1987 -				
TIME DEPOSIT AND INVESTMENT ACCOUNTS 1987	11553	13765	9662	10079
MÄÄRÄKAIS- JA SÄJOITUSTILIT 1988 -				
TIME DEPOSIT AND INVESTMENT ACCOUNTS 1988	14451	15278	13742	15196
MUUTOS - CHANGE	25	11	42	51

Tilastokeskus

82

82

2

Tilastokeskus

TAULUKKO 4. KOTITALOUKSIEN VARAT JA VELAT SUURALUEEN JA KUNTAMUODON MUKAAN 1987 JA 1988 (MK/KOTITALOUS, MUUTOS %).
TABLE 4. HOUSEHOLD ASSETS AND LIABILITIES ACCORDING TO MAJOR AREA AND TYPE OF MUNICIPALITY IN 1987 AND 1988.
(FIM PER HOUSEHOLD, CHANGE %)

	KOKO MAA YHTEENSÄ	PÄÄ- KAUPUNKI- SEUTU	MUU ETELÄ-SUOMI				VÄLI-SUOMI				Pohjois-Suomi			
			KAU- PUNGLIT	MUUT KUNNAT	KAU- PUNGLIT	MUUT KUNNAT	KAU- PUNGLIT	MUUT KUNNAT	KAU- PUNGLIT	MUUT KUNNAT	KAU- PUNGLIT	MUUT KUNNAT	KAU- PUNGLIT	MUUT KUNNAT
	ALL MUNICIPALITIES	GREATER HELSINKI	OTHER MUNICIPALITIES IN SOUTHERN FINLAND	URBAN MUNICIPALITIES IN SOUTHERN FINLAND	URBAN MUNICIPALITIES IN CENTRAL FINLAND	RURAL MUNICIPALITIES IN CENTRAL FINLAND	URBAN MUNICIPALITIES IN CENTRAL FINLAND	RURAL MUNICIPALITIES IN CENTRAL FINLAND	URBAN MUNICIPALITIES IN NORTHERN FINLAND	RURAL MUNICIPALITIES IN NORTHERN FINLAND	URBAN MUNICIPALITIES IN NORTHERN FINLAND	RURAL MUNICIPALITIES IN NORTHERN FINLAND	URBAN MUNICIPALITIES IN NORTHERN FINLAND	RURAL MUNICIPALITIES IN NORTHERN FINLAND
KOTITALOUKSIEN OTOKSESSA 1987 - NUMBER OF HOUSEHOLDS IN SAMPLE 1987	5248	866	1329	968	674	788	260	363						
KOTITALOUKSIEN PERUSJOUKOSSA 1987 - NUMBER OF HOUSEHOLDS IN POPULATION 1987 ..	2069743	396354	566906	330285	281654	259578	114640	120325						
KOTITALOUDEN KESKIKOKO 1987 - AVERAGE SIZE OF HOUSEHOLD 1987	2.34	2.05	2	2.57	2.31	2.52	2.43	2.76						
KOTITALOUKSIEN OTOKSESSA 1988 - NUMBER OF HOUSEHOLDS IN SAMPLE 1988	5248	866	1324	976	673	789	260	360						
KOTITALOUKSIEN PERUSJOUKOSSA 1988 - NUMBER OF HOUSEHOLDS IN POPULATION 1988 ..	2097925	404222	572233	345976	276377	263336	115283	120498						
KOTITALOUDEN KESKIKOKO 1988 - AVERAGE SIZE OF HOUSEHOLD 1988	2.32	2.04	2	2.50	2.32	2.51	2.48	2.78						

TILASTOKESKUS
 TAULUKKO 5. KOTITALOUKSIEN VARAT JA VELAT TULODESIILEITÄIN 1987 JA 1988 (MK/KOTITALOUS, MUUTOS %).
 DESIILIT ON MUODOSTETTU KOTITALOUTTA KOHTI LASKETUN KÄYTTÄYMISSÄ OLEVAN TULON MUKAAN.
 TABLE 5. HOUSEHOLD ASSETS AND LIABILITIES ACCORDING TO INCOME DECILES IN 1987 AND 1988 (FIM PER HOUSEHOLD, CHANGE %), WITH DECILES
 BASED ON DISPOSABLE INCOME PER HOUSEHOLD.

	KAIKKI KOTI- TALOUDET ALL HOUSEHOLDS	I DESIILI DECILE	II DESIILI DECILE	III DESIILI DECILE	IV DESIILI DECILE	V DESIILI DECILE
VARALLISUUS YHTEENSÄ 1987 -						
ASSETS 1987, TOTAL	322427	71337	123525	145397	212922	295864
VARALLISUUS YHTEENSÄ 1988 -						
ASSETS 1988, TOTAL	354715	119465	160325	177097	265286	280653
MUUTOS - CHANGE	10	67	30	22	25	-5
ASUNTO 1987 -						
DWELLING 1987	226173	53238	97547	110332	160066	199476
ASUNTO 1988 -						
DWELLING 1988	242830	89623	117284	130638	192120	203075
MUUTOS - CHANGE	7	68	20	18	20	2
VAPAA-AJANASUNTO 1987 -						
VACATION HOUSE 1987	28714	4876	4525	9189	14714	27656
VAPAA-AJANASUNTO 1988 -						
VACATION HOUSE 1988	30630	7435	10961	13111	24203	19571
MUUTOS - CHANGE	7	52	142	43	64	-29
KULKUVÄLINEET 1987 -						
VEHICLES 1987	22951	1491	3453	6085	10594	19469
KULKUVÄLINEET 1988 -						
VEHICLES 1988	30587	6019	8915	11146	18422	21480
MUUTOS - CHANGE	33	304	158	83	74	10
RAHOITUSVARALLISUUS YHTEENSÄ 1987 -						
FINANCIAL ASSETS 1987, TOTAL	44589	11732	18000	19792	27548	49263
RAHOITUSVARALLISUUS YHTEENSÄ 1988 -						
FINANCIAL ASSETS 1988, TOTAL	50669	16388	23166	22202	30540	36528
MUUTOS - CHANGE	14	40	29	12	11	-26
TALLETUKSET YHTEENSÄ 1987 -						
DEPOSITS 1987, TOTAL	29664	9727	14913	16096	20824	28109
TALLETUKSET YHTEENSÄ 1988 -						
DEPOSITS 1988, TOTAL	31998	11618	19802	18853	20997	27850
MUUTOS - CHANGE	8	19	33	17	1	-1
TALLETUSTILIIT 1987 -						
DEPOSIT ACCOUNTS 1987	18111	7980	10166	11673	13837	17680
TALLETUSTILIIT 1988 -						
DEPOSIT ACCOUNTS 1988	17546	9060	11553	11452	13359	16561
MUUTOS - CHANGE	-3	14	14	-2	-3	-6
MÄÄÄRAKAIS- JA SIJOITUSTILIIT 1987 -						
TIME DEPOSIT AND INVESTMENT ACCOUNTS 1987	11553	1748	4747	4422	6987	10429
MÄÄÄRAKAIS- JA SIJOITUSTILIIT 1988 -						
TIME DEPOSIT AND INVESTMENT ACCOUNTS 1988	14451	2558	8249	7401	7638	11289
MUUTOS - CHANGE	25	46	74	67	9	8

TILASTOKESKUS

TALOUKKO 5. KOTITALOUKSIEN VARAT JA VELAT TULODESIILEITÄIN 1987 JA 1988 (MK/KOTITALOUS, MUUTOS %).

DESIIIT ON MUOSTETTU KOTITALOUTTA KORTI LASKETUN KÄYTTÄVISSÄ OLEVAN TULON MUKAAN.

TABE 5. HOUSEHOLD ASSETS AND LIABILITIES ACCORDING TO INCOME DECILES IN 1987 AND 1988 (FIM PER HOUSEHOLD, CHANGE %), WITH DECILES BASED ON DISPOSABLE INCOME PER HOUSEHOLD.

	KAIKKI KOTI- TALOUDET ALL HOUSEHOLDS	I DESIIIT I DECILE	II DESIIIT II DECILE	III DESIIIT III DECILE	IV DESIIIT IV DECILE	V DESIIIT V DECILE
ARVOPAPERIT YHTEENSÄ 1987 - SECURITIES 1987, TOTAL	11728	1314	2488	1512	4732	18865
ARVOPAPERIT YHTEENSÄ 1988 - SECURITIES 1988, TOTAL	15209	4371	2280	2249	6657	6725
MUUTOS - CHANGE	30	233	-8	49	41	-64
PÖRSSIOSAKKEET 1987 - LISTED SHARES 1987	7371	1134	1651	1020	3159	9755
PÖRSSIOSAKKEET 1988 - LISTED SHARES 1988	10960	1501	1100	1694	5603	4695
MUUTOS - CHANGE	49	32	-33	66	77	-52
MUUT OSAKKEET 1987 - OTHER SHARES 1987	743	..	..	89	45	2964
MUUT OSAKKEET 1988 - OTHER SHARES 1988	1014	..	..	100	185	192
MUUTOS - CHANGE	36	..	..	12	311	-94
JOUKKOVELKAKIRJAT 1987 - BONDS AND DEBENTURES 1987	3614	141	833	403	1528	6146
JOUKKOVELKAKIRJAT 1988 - BONDS AND DEBENTURES 1988	3235	146	343	455	868	1838
MUUTOS - CHANGE	-10	4	-59	13	-43	-70
OSUUSTODISTUKSET 1987 - SCRIPS 1987	451	22	77	197	172	494
OSUUSTODISTUKSET 1988 - SCRIPS 1988	472	37	89	114	417	331
MUUTOS - CHANGE	5	64	15	-42	142	-33
MUUT RAHOITUSVARAT 1987 - OTHER FINANCIAL ASSETS 1987	2745	669	523	1987	1820	1795
MUUT RAHOITUSVARAT 1988 - OTHER FINANCIAL ASSETS 1988	2990	362	996	985	2470	1621
MUUTOS - CHANGE	9	-46	91	-50	36	-10
VELAT YHTEENSÄ 1987 - LIABILITIES 1987, TOTAL	57179	13514	9677	19702	34127	44533
VELAT YHTEENSÄ 1988 - LIABILITIES 1988, TOTAL	69384	16298	13186	24422	45982	53783
MUUTOS - CHANGE	21	21	36	24	35	21
ASUNTOLAINAT 1987 - HOUSING LOANS 1987	42283	3686	5051	12276	24546	33082
ASUNTOLAINAT 1988 - HOUSING LOANS 1988	51432	8079	6147	14348	34523	38358
MUUTOS - CHANGE	22	119	22	17	41	16

TILASTOKESKUS

TAULUKKO 5. KOTITALOUKSIEN VARAT JA VELAT TULODESIILEITÄIN 1987 JA 1988 (MK/KOTITALOUS, MUUTOS %).

DESILIT ON MUODOSTETTU KOTITALOUTTA KOHTI LASKETUN KÄYTETTÄVISSÄ OLEVAN TULON MUKAAN.

TABLE 5. HOUSEHOLD ASSETS AND LIABILITIES ACCORDING TO INCOME DECILES IN 1987 AND 1988 (FIM PER HOUSEHOLD, CHANGE %). WITH DECILES BASED ON DISPOSABLE INCOME PER HOUSEHOLD.

	KAIKKI KOTI- TALOUDET ALL HOUSEHOLDS	I DESILII I	II DESILII II	III DESILII III	IV DESILII IV	V DESILII V
KULUTUSLAINAT Yhteensä 1987 -	11529	9164	3781	5979	7448	8878
CONSUMER LOANS 1987, TOTAL						
KULUTUSLAINAT Yhteensä 1988 -	14256	7560	6104	8215	8271	11017
CONSUMER LOANS 1988, TOTAL	24	-18	61	37	11	24
MUUTOS - CHANGE						
PANKKIEN KULUTUSLAINAT 1987 -	6668	766	859	1793	3883	5433
CONSUMER LOANS ISSUED BY BANKS 1987						
PANKKIEN KULUTUSLAINAT 1988 -	9392	1283	2265	3104	4838	6633
CONSUMER LOANS ISSUED BY BANKS 1988	41	68	164	73	25	22
MUUTOS - CHANGE						
OPINTOLAINAT 1987 -	3872	8181	2769	3576	2388	2523
STUDENT LOANS 1987						
OPINTOLAINAT 1988 -	4103	6133	3547	4778	2882	3384
STUDENT LOANS 1988	6	-25	28	34	21	34
MUUTOS - CHANGE						
MUUT KULUTUSLAINAT 1987 -	989	218	153	610	1177	921
OTHER CONSUMER LOANS 1987						
MUUT KULUTUSLAINAT 1988 -	762	144	292	333	551	999
OTHER CONSUMER LOANS 1988	-23	-34	91	-45	-53	8
MUUTOS - CHANGE						
MUUT LAINAT 1987 -	3367	664	845	1446	2134	2574
OTHER LIABILITIES 1987						
MUUT LAINAT 1988 -	3696	660	934	1858	3188	4409
OTHER LIABILITIES 1988	10	-1	11	28	49	71
MUUTOS - CHANGE						
KÄYTETTÄVISSÄ OLEVAT TULOT 1987 -	96349	27648	41598	53529	66380	80020
DISPOSABLE INCOME 1987						
KÄYTETTÄVISSÄ OLEVAT TULOT 1988 -	103704	29634	44612	58433	72160	87496
DISPOSABLE INCOME 1988	8	7	7	9	9	9
MUUTOS - CHANGE						
SÄÄSTÄMISASTE 1988 % -	6,2	12,2	-11,3	3,7	-1,6	-1,0
SAVINGS RATE 1988 %						
SÄÄSTÄMISASTE (ML. KULKUVALINEET) 1988 % -	12,8	12,5	-9,0	7,2	2,5	4,8
SAVINGS RATE (INCL. VEHICLES) 1988 %						
VELKAANTUMISASTE 1988 % -	69,0	44,9	28,4	40,1	60,4	61,9
DEBT-INCOME RATIO 1988 %						

TILASTOKESKUS
 TAULUKKO 5. KOTITALOUKSIEN VARAT JA VELAT TULODESIILEITIN 1987 JA 1988 (MK/KOTITALOUS, MUUTOS %).
 DESIILIT ON MUODOSTETTU KOTITALOUTTA KOHTI LASKETUN KÄYTETTÄVISSÄ OLEVAN TULON MUKAAN.
 TABLE 5. HOUSEHOLD ASSETS AND LIABILITIES ACCORDING TO INCOME DECILES IN 1987 AND 1988 (FIM PER HOUSEHOLD, CHANGE %). WITH DECILES
 BASED ON DISPOSABLE INCOME PER HOUSEHOLD.

	KAIKKI KOTI- TALOUDET ALL HOUSEHOLDS	I DESIILI I DECILE	II DESIILI II DECILE	III DESIILI III DECILE	IV DESIILI IV DECILE	V DESIILI V DECILE
KOTITALOUKSLA OTOKSESSA 1987 - NUMBER OF HOUSEHOLDS IN SAMPLE 1987	5248	224	248	319	384	500
KOTITALOUKSLA PERUSJOUKOSSE 1987 - NUMBER OF HOUSEHOLDS IN POPULATION 1987	2069743	196422	201492	204557	205008	210132
KOTITALOUDEN KESKIKOKO 1987 - AVERAGE SIZE OF HOUSEHOLD 1987	2.34	1.05	1.08	1.40	1.74	2.07
KOTITALOUKSLA OTOKSESSA 1988 - NUMBER OF HOUSEHOLDS IN SAMPLE 1988	5248	240	276	349	414	503
KOTITALOUKSLA PERUSJOUKOSSE 1988 - NUMBER OF HOUSEHOLDS IN POPULATION 1988	2097925	210206	210797	210654	208555	209722
KOTITALOUDEN KESKIKOKO 1988 - AVERAGE SIZE OF HOUSEHOLD 1988	2.32	1.05	1.09	1.42	1.79	2.09

TILASTOKESKUS

TULOKKO 5. KOTITALOUSIEN VARAT JA VELAT TULODESIILEITÄIN 1987 JA 1988 (MK/KOTITALOUS, MUUTOS %).

DESILIT ON MUODOSTETTU KOTITALOUITA KOHTI LASKETUN KÄYTETTÄVISSÄ OLEVAN TULON MUKAAN.

TABLE 5. HOUSEHOLD ASSETS AND LIABILITIES ACCORDING TO INCOME DECILES IN 1987 AND 1988 (FIM PER HOUSEHOLD, CHANGE %). WITH DECILES BASED ON DISPOSABLE INCOME PER HOUSEHOLD.

	VI DESILI VI DECILE	VII DESILI VII DECILE	VIII DESILI VIII DECILE	IX DESILI IX DECILE	X DESILI X DECILE
VARALLISUUS YHTEENSÄ 1987 -					
ASSETS 1987, TOTAL	322773	361846	408277	506585	747026
VARALLISUUS YHTEENSÄ 1988 -					
ASSETS 1988, TOTAL	346633	410168	442828	530197	815888
MUUTOS - CHANGE	7	13	8	5	9
ASUNTO 1987 -					
DWELLING 1987	221407	267745	295724	349710	487006
ASUNTO 1988 -					
DWELLING 1988	236501	281879	302090	356128	519939
MUUTOS - CHANGE	7	5	2	2	7
VAPAA-AJANASUNTO 1987 -					
VACATION HOUSE 1987	31783	25749	33505	46246	86022
VAPAA-AJANASUNTO 1988 -					
VACATION HOUSE 1988	33571	30803	34529	51734	80509
MUUTOS - CHANGE	6	20	3	12	-6
KULKUVÄLINEET 1987 -					
VEHICLES 1987	22719	30246	36115	42148	54407
KULKUVÄLINEET 1988 -					
VEHICLES 1988	31912	40328	46825	53595	67416
MUUTOS - CHANGE	40	33	30	27	24
RAHOITUSVARALLISUUS YHTEENSÄ 1987 -					
FINANCIAL ASSETS 1987, TOTAL	46864	38106	42934	68481	119591
RAHOITUSVARALLISUUS YHTEENSÄ 1988 -					
FINANCIAL ASSETS 1988, TOTAL	44649	57158	59383	68742	148024
MUUTOS - CHANGE	-5	50	38	0	24
TALLETUKSET YHTEENSÄ 1987 -					
DEPOSITS 1987, TOTAL	37027	26276	31710	42964	66841
TALLETUKSET YHTEENSÄ 1988 -					
DEPOSITS 1988, TOTAL	29575	34431	34671	42951	79261
MUUTOS - CHANGE	-20	31	9	-0	19
TALLETUSTILIT 1987 -					
DEPOSIT ACCOUNTS 1987	20244	16775	20182	25691	35770
TALLETUSTILIT 1988 -					
DEPOSIT ACCOUNTS 1988	17657	18698	20263	23182	33712
MUUTOS - CHANGE	-13	11	0	-10	-6
MÄÄRAKAIS- JA SJOITUSTILIT 1987 -					
TIME DEPOSIT AND INVESTMENT ACCOUNTS 1987	16782	9501	11529	17272	31071
MÄÄRAKAIS- JA SJOITUSTILIT 1988 -					
TIME DEPOSIT AND INVESTMENT ACCOUNTS 1988	11919	15733	14408	19769	45549
MUUTOS - CHANGE	-29	66	25	14	47

TILASTOKESKUS

TAULUKKO 5. KOTITALOUKSIEN VARAT JA VELAT TULODESILILEITÄIN 1987 JA 1988 (MK/KOTITALOUS, MUUTOS %).
 DESIILLI ON MUODOSTETTU KOTITALOUTTA KOHTI LASKETUN KÄYTTÄVISSÄ OLEVAN TULON MUKAAN.
 TABLE 5. HOUSEHOLD ASSETS AND LIABILITIES ACCORDING TO INCOME DECILES IN 1987 AND 1988 (FIM PER HOUSEHOLD, CHANGE %). WITH DECILES
 BASED ON DISPOSABLE INCOME PER HOUSEHOLD.

	VI DESIILLI VI DECILE	VII DESIILLI VII DECILE	VIII DESIILLI VIII DECILE	IX DESIILLI IX DECILE	X DESIILLI X DECILE
ARVOPAPERIT Yhteensä 1987 -	6916	8019	7029	19501	45790
SECURITIES 1987, TOTAL	6916	8019	7029	19501	45790
ARVOPAPERIT Yhteensä 1988 -	12249	17158	20887	21006	58546
SECURITIES 1988, TOTAL	12249	17158	20887	21006	58546
MUUTOS - CHANGE	77	114	197	8	28
PÖRSSIOSAKKEET 1987 -	3230	4544	4807	11863	31919
LISTED SHARES 1987	3230	4544	4807	11863	31919
PÖRSSIOSAKKEET 1988 -	8737	13167	16109	14876	42158
LISTED SHARES 1988	8737	13167	16109	14876	42158
MUUTOS - CHANGE	171	190	235	25	32
MUUT OSAKKEET 1987 -	295	495	382	523	2514
OTHER SHARES 1987	295	495	382	523	2514
MUUT OSAKKEET 1988 -	493	543	436	1183	3435
OTHER SHARES 1988	493	543	436	1183	3435
MUUTOS - CHANGE	67	10	14	126	37
JOUKKOVELKAKIRJAT 1987 -	3390	2980	1840	7115	11356
BONDS AND DEBENTURES 1987	3390	2980	1840	7115	11356
JOUKKOVELKAKIRJAT 1988 -	3019	3448	4342	4947	12953
BONDS AND DEBENTURES 1988	3019	3448	4342	4947	12953
MUUTOS - CHANGE	-11	16	136	-30	14
OSUUSTODISTUKSET 1987 -	459	414	539	842	1247
SCRIPS 1987	459	414	539	842	1247
OSUUSTODISTUKSET 1988 -	369	787	708	845	1026
SCRIPS 1988	369	787	708	845	1026
MUUTOS - CHANGE	-20	90	31	0	-18
MUUT RAHOITUSVARAT 1987 -	2462	3397	3656	5173	5714
OTHER FINANCIAL ASSETS 1987	2462	3397	3656	5173	5714
MUUT RAHOITUSVARAT 1988 -	2455	4781	3118	3939	9191
OTHER FINANCIAL ASSETS 1988	2455	4781	3118	3939	9191
MUUTOS - CHANGE	-0	41	-15	-24	61
VELAT Yhteensä 1987 -	54536	78334	84342	102547	124413
LIABILITIES 1987, TOTAL	54536	78334	84342	102547	124413
VELAT Yhteensä 1988 -	69412	95039	107798	116292	152123
LIABILITIES 1988, TOTAL	69412	95039	107798	116292	152123
MUUTOS - CHANGE	27	21	28	13	22
ASUNTOLAINAT 1987 -	39897	62421	63319	81607	91817
HOUSING LOANS 1987	39897	62421	63319	81607	91817
ASUNTOLAINAT 1988 -	54114	73778	82117	87163	116110
HOUSING LOANS 1988	54114	73778	82117	87163	116110
MUUTOS - CHANGE	36	18	30	7	26

TILASTOKESKUS

TAULUKKO 5. KOTITALOUKSIEN VARAT JA VELAT TULODESILEITITÄIN 1987 JA 1988 (MK/KOTITALOUS, MUUTOS %).

DESILIIT ON MUODOSTETTU KOTITALOUTTA KOHTI LASKETUN KÄYTETTÄVISSÄ OLEVAN TULON MUKAAN.

TABLE 5. HOUSEHOLD ASSETS AND LIABILITIES ACCORDING TO INCOME DECILES IN 1987 AND 1988 (FIM PER HOUSEHOLD, CHANGE %), WITH DECILES BASED ON DISPOSABLE INCOME PER HOUSEHOLD.

	VI DESILI VI DECILE	VII DESILI VII DECILE	VIII DESILI VIII DECILE	IX DESILI IX DECILE	X DESILI X DECILE
KULUTUSLAINAT YHTEENSÄ 1987 -					
CONSUMER LOANS 1987, TOTAL	10037	12076	16155	16071	25101
KULUTUSLAINAT YHTEENSÄ 1988 -					
CONSUMER LOANS 1988, TOTAL	12486	15967	20968	23663	28364
MUUTOS - CHANGE	24	32	30	47	13
PANKKIEN KULUTUSLAINAT 1987 -					
CONSUMER LOANS ISSUED BY BANKS 1987	5619	7507	10675	10859	18565
PANKKIEN KULUTUSLAINAT 1988 -					
CONSUMER LOANS ISSUED BY BANKS 1988	7870	11842	14805	19627	21712
MUUTOS - CHANGE	40	58	39	81	17
OPINTOLAINAT 1987 -					
STUDENT LOANS 1987	3343	3390	4030	3943	4783
OPINTOLAINAT 1988 -					
STUDENT LOANS 1988	3805	3183	4866	3076	5363
MUUTOS - CHANGE	14	-6	21	-22	12
MUUT KULUTUSLAINAT 1987 -					
OTHER CONSUMER LOANS 1987	1075	1179	1450	1269	1753
MUUT KULUTUSLAINAT 1988 -					
OTHER CONSUMER LOANS 1988	811	943	1297	960	1289
MUUTOS - CHANGE	-24	-20	-11	-24	-26
MUUT LAINAT 1987 -					
OTHER LIABILITIES 1987	4601	3837	4869	4870	7495
MUUT LAINAT 1988 -					
OTHER LIABILITIES 1988	2811	5294	4712	5466	7648
MUUTOS - CHANGE	-39	38	-3	12	2
KÄYTETTÄVISSÄ OLEVAT TULOT 1987 -					
DISPOSABLE INCOME 1987	95729	111378	128096	149204	202007
KÄYTETTÄVISSÄ OLEVAT TULOT 1988 -					
DISPOSABLE INCOME 1988	103532	120636	138775	161154	221046
MUUTOS - CHANGE	8	8	8	8	9
SÄÄSTÄMISASTE 1988 % -					
SAVINGS RATE 1988 %	-0.1	6.7	8.1	7.9	15.9
SÄÄSTÄMISASTE (ML. KULKUVALINEET) 1988 % -					
SAVINGS RATE (INCL. VEHICLES) 1988 %	6.5	14.4	16.9	15.9	23.1
VELKAANTUMISASTE 1988 % -					
DEBT-INCOME RATIO 1988 %	67.6	83.5	82.0	75.9	74.7

TILASTOKESKUS
 TAULUKKO 5. KOTITALOUKSIEN VARAT JA VELAT TULODESIILIEITÄIN 1987 JA 1988 (MK/KOTITALOUS, MUUTOS %).
 DESIILIT ON MUODOSTETTU KOTITALOUTTA KOHTI LASKETUN KÄYTETTÄVISSÄ OLEVAN TULON MUKAAN.
 TABLE 5. HOUSEHOLD ASSETS AND LIABILITIES ACCORDING TO INCOME DECILES IN 1987 AND 1988 (FIM PER HOUSEHOLD, CHANGE %), WITH DECILES
 BASED ON DISPOSABLE INCOME PER HOUSEHOLD.

	VI DESIILI VI DECILE	VII DESIILI VII DECILE	VIII DESIILI VIII DECILE	IX DESIILI IX DECILE	X DESIILI X DECILE
KOTITALOUKSIA OTOKSESSA 1987 -					
NUMBER OF HOUSEHOLDS IN SAMPLE 1987	562	583	606	729	1093
KOTITALOUKSIA PERUSJOUKOSSA 1987 -					
NUMBER OF HOUSEHOLDS IN POPULATION 1987	210914	211488	210545	211401	207784
KOTITALOUDEN KESKIKOKO 1987 -					
AVERAGE SIZE OF HOUSEHOLD 1987	2.51	2.92	3.24	3.48	3.71
KOTITALOUKSIA OTOKSESSA 1988 -					
NUMBER OF HOUSEHOLDS IN SAMPLE 1988	531	562	597	721	1055
KOTITALOUKSIA PERUSJOUKOSSA 1988 -					
NUMBER OF HOUSEHOLDS IN POPULATION 1988	209680	209543	209092	209540	210136
KOTITALOUDEN KESKIKOKO 1988 -					
AVERAGE SIZE OF HOUSEHOLD 1988	2.52	2.90	3.22	3.50	3.68

TAULUKKO 6. KOTITALOUKSIEN VARAT JA VELAT TULODESIILEITTIMÄIN 1987 JA 1988 (MK/KOTITALOUS, MUUTOS %).
DESILIIT ON MUODOSTETTU KOTITALouden KULUTTAJAYKSIKKÖÄ KOHTI LASKETUN KÄYTETTÄVISSÄ OLEVAN TULON MUKAAN.

TABLE 6. HOUSEHOLD ASSETS AND LIABILITIES ACCORDING TO INCOME DECILES IN 1987 AND 1988 (FIM PER HOUSEHOLD, CHANGE %). WITH DECILES BASED ON DISPOSABLE INCOME PER CONSUMER UNIT HOUSEHOLD.

	KAIKKI KOTI- TALOUDET ALL HOUSEHOLDS	I DESILIIT I DECILE	II DESILIIT II DECILE	III DESILIIT III DECILE	IV DESILIIT IV DECILE	V DESILIIT V DECILE
VARALLISUUS YHTEENSÄ 1987 - ASSETS 1987, TOTAL	322427	124239	163200	209392	242573	262114
VARALLISUUS YHTEENSÄ 1988 - ASSETS 1988, TOTAL	354715	176194	199861	223973	285219	283393
MUUTOS - CHANGE	10	42	22	7	18	8
ASUNTO 1987 - DWELLING 1987	226173	93315	126120	160237	185553	194790
ASUNTO 1988 - DWELLING 1988	242830	128013	154265	164272	206918	211093
MUUTOS - CHANGE	7	37	22	3	12	8
VAPAA-AJANASUNTO 1987 - VACATION HOUSE 1987	28714	7680	9059	13630	11895	20100
VAPAA-AJANASUNTO 1988 - VACATION HOUSE 1988	30630	12769	9439	13535	18581	18547
MUUTOS - CHANGE	7	66	4	-1	56	-8
KULKUVÄLINEET 1987 - VEHICLES 1987	22951	9285	9740	12282	17997	21572
KULKUVÄLINEET 1988 - VEHICLES 1988	30587	14442	14544	18390	28842	24864
MUUTOS - CHANGE	33	56	49	50	60	15
RAHOITUSVARALLISUUS YHTEENSÄ 1987 - FINANCIAL ASSETS 1987, TOTAL	44589	13959	18281	23243	27128	25653
RAHOITUSVARALLISUUS YHTEENSÄ 1988 - FINANCIAL ASSETS 1988, TOTAL	50669	20969	21613	27775	30878	28889
MUUTOS - CHANGE	14	50	18	19	14	13
TALLETUKSET YHTEENSÄ 1987 - DEPOSITS 1987, TOTAL	29664	9842	15291	19638	22002	19650
TALLETUKSET YHTEENSÄ 1988 - DEPOSITS 1988, TOTAL	31998	14258	17464	20511	23963	22638
MUUTOS - CHANGE	8	45	14	4	9	15
TALLETUSTILIIT 1987 - DEPOSIT ACCOUNTS 1987	18111	8030	12741	13864	15011	13179
TALLETUSTILIIT 1988 - DEPOSIT ACCOUNTS 1988	17546	11512	12102	12329	14995	15997
MUUTOS - CHANGE	-3	43	-5	-11	-0	21
MÄÄRÄKAIS- JA SIJOITUSTILIIT 1987 - TIME DEPOSIT AND INVESTMENT ACCOUNTS 1987	11553	1811	2550	5774	6991	6471
MÄÄRÄKAIS- JA SIJOITUSTILIIT 1988 - TIME DEPOSIT AND INVESTMENT ACCOUNTS 1988	14451	2746	5362	8183	8968	6641
MUUTOS - CHANGE	25	52	110	42	28	3

TIILASTOKESKUS

TAULUKKO 6. KOTITALOUKSIEN VARAT JA VELAT TULOESIIIEITÄIN 1987 JA 1988 (MK/KOTITALOUS, MUUTOS %).
 DESIILIT ON MUODOSTETTU KOTITALOUDEN KULUTTAJAYKSIKKÖÄ KOHTI LASKETUN KÄYTETTÄVISSÄ OLEVAN TULON MUKAAN.
 TABLE 6. HOUSEHOLD ASSETS AND LIABILITIES ACCORDING TO INCOME DECILES IN 1987 AND 1988 (FIM PER HOUSEHOLD, CHANGE %). WITH DECILES
 BASED ON DISPOSABLE INCOME PER CONSUMER UNIT HOUSEHOLD.

	KAIKKI KOTI- TALOUDET ALL HOUSEHOLDS	I DESIILI I	II DESIILI II	III DESIILI III	IV DESIILI IV	V DESIILI V
ARVOPAPERIT YHTEENSÄ 1987 - SECURITIES 1987, TOTAL	11728	1856	1627	1631	3317	3246
ARVOPAPERIT YHTEENSÄ 1988 - SECURITIES 1988, TOTAL	15209	5141	2807	3906	4950	3795
MUUTOS - CHANGE	30	177	73	140	49	17
PÖRSSIOSAKEET 1987 - LISTED SHARES 1987	7371	1490	982	1162	2150	2021
PÖRSSIOSAKEET 1988 - LISTED SHARES 1988	10960	2161	2092	2743	3197	2979
MUUTOS - CHANGE	49	45	113	136	49	47
MUUT OSAKEET 1987 - OTHER SHARES 1987	743	..	53	425	..	102
MUUT OSAKEET 1988 - OTHER SHARES 1988	1014	..	210	166	..	99
MUUTOS - CHANGE	36	..	294	-61	..	-2
JOUKKOVELKAKIRJAT 1987 - BONDS AND DEBENTURES 1987	3614	238	591	..	1055	1123
JOUKKOVELKAKIRJAT 1988 - BONDS AND DEBENTURES 1988	3235	241	505	..	399	716
MUUTOS - CHANGE	-10	1	-15	..	-62	-36
OSUUSTODISTUKSET 1987 - SCRIPS 1987	451	323	267	413	317	533
OSUUSTODISTUKSET 1988 - SCRIPS 1988	472	353	332	568	311	492
MUUTOS - CHANGE	5	9	24	38	-2	-8
MUUT RAHOITUSVARAT 1987 - OTHER FINANCIAL ASSETS 1987	2745	1939	1097	1562	1492	2224
MUUT RAHOITUSVARAT 1988 - OTHER FINANCIAL ASSETS 1988	2990	1217	1010	2790	1653	1965
MUUTOS - CHANGE	9	-37	-8	79	11	-12
VELAT YHTEENSÄ 1987 - LIABILITIES 1987, TOTAL	57179	34258	26827	38091	41714	54616
VELAT YHTEENSÄ 1988 - LIABILITIES 1988, TOTAL	69384	37818	36922	45301	68250	55978
MUUTOS - CHANGE	21	10	38	19	64	2
ASUNTOLAINAT 1987 - HOUSING LOANS 1987	42283	20415	19583	30513	30258	40945
ASUNTOLAINAT 1988 - HOUSING LOANS 1988	51432	25251	28113	31776	53223	40615
MUUTOS - CHANGE	22	24	44	4	76	-1

TILASTOKESKUS

TAULUKKO 6. KOTITALOUKSIEN VARAT JA VELAT TULODESIILEITÄIN 1987 JA 1988 (MK/KOTITALOUS, MUUTOS %).
 DESIIIT ON MUODOSTETTU KOTITALOUDEN KULUTTAJAYKSIKKÖÄ KOHTI LASKETUN KÄYTETTÄVISSÄ OLEVAN TULON MUKAAN.
 TABLE 6. HOUSEHOLD ASSETS AND LIABILITIES ACCORDING TO INCOME DECILES IN 1987 AND 1988 (FIM PER HOUSEHOLD, CHANGE %). WITH DECILES
 BASED ON DISPOSABLE INCOME PER CONSUMER UNIT HOUSEHOLD.

	KAIKKI KOTI- TALOUDET ALL HOUSEHOLDS	I DESIIILI I DECILE	II DESIIILI II DECILE	III DESIIILI III DECILE	IV DESIIILI IV DECILE	V DESIIILI V DECILE
KULUTUSLAINAT YHTEENSÄ 1987 - CONSUMER LOANS 1987, TOTAL	11529	12418	6210	5955	8059	11566
KULUTUSLAINAT YHTEENSÄ 1988 - CONSUMER LOANS 1988, TOTAL	14256	11290	7609	11034	11989	12672
MUUTOS - CHANGE	24	-9	23	85	49	10
PANKKIEN KULUTUSLAINAT 1987 - CONSUMER LOANS ISSUED BY BANKS 1987	6668	2949	2831	3061	4837	7046
PANKKIEN KULUTUSLAINAT 1988 - CONSUMER LOANS ISSUED BY BANKS 1988	9392	3950	4220	6631	8270	8384
MUUTOS - CHANGE	41	34	49	117	71	19
OPINTOLAINAT 1987 - STUDENT LOANS 1987	3872	8472	2680	2047	2227	3640
OPINTOLAINAT 1988 - STUDENT LOANS 1988	4103	6804	2777	3373	2927	3525
MUUTOS - CHANGE	6	-20	4	65	31	-3
MUUT KULUTUSLAINAT 1987 - OTHER CONSUMER LOANS 1987	989	997	699	848	994	880
MUUT KULUTUSLAINAT 1988 - OTHER CONSUMER LOANS 1988	762	536	612	1029	792	762
MUUTOS - CHANGE	-23	-46	-12	21	-20	-13
MUUT LAINAT 1987 - OTHER LIABILITIES 1987	3367	1425	1033	1622	3397	2105
MUUT LAINAT 1988 - OTHER LIABILITIES 1988	3696	1277	1199	2491	3039	2691
MUUTOS - CHANGE	10	-10	16	54	-11	28
KÄYTETTÄVISSÄ OLEVAT TULOT 1987 - DISPOSABLE INCOME 1987	96349	43874	59380	70373	80885	89764
KÄYTETTÄVISSÄ OLEVAT TULOT 1988 - DISPOSABLE INCOME 1988	103704	44385	63338	74423	90151	95285
MUUTOS - CHANGE	8	1	7	6	11	6
SÄÄSTÄMISASTE 1988 % - SAVINGS RATE 1988 %	6.2	10.1	0.8	0.5	6.0	-5.1
SÄÄSTÄMISASTE (ML. KULKUVALINEET) 1988 % - SAVINGS RATE (INCL. VEHICLES) 1988 %	12.8	14.4	4.6	6.8	13.9	0.9
VELKAANTUMISASTE 1988 % - DEBT-INCOME RATIO 1988 %	69.0	74.8	56.7	61.9	76.5	60.9

TILASTOKESKUS
 Taulukko 6. Kotitalouksien varat ja velat tulodesiileittain 1987 ja 1988 (mk/kotitalous, muutokset %).
 DESIILIT ON MUODOSTETTU KOTITALOUDEN KULUTTAJAYKSIKÖÄ KOHTI LASKETUN KÄYTETTÄVISSÄ OLEVAN TULON MUKAAN.
 TABLE 6. HOUSEHOLD ASSETS AND LIABILITIES ACCORDING TO INCOME DECILES IN 1987 AND 1988 (FIM PER HOUSEHOLD, CHANGE %). WITH DECILES
 BASED ON DISPOSABLE INCOME PER CONSUMER UNIT HOUSEHOLD.

	KAIKKI KOTI- TALOUDET ALL HOUSEHOLDS	I DESIILI I DECILE	II DESIILI II DECILE	III DESIILI III DECILE	IV DESIILI IV DECILE	V DESIILI V DECILE
KOTITALOUKSLA OTOKSESSA 1987 -						
NUMBER OF HOUSEHOLDS IN SAMPLE 1987	5248	406	429	448	453	494
KOTITALOUKSLA PERUSJOUKOSSE 1987 -						
NUMBER OF HOUSEHOLDS IN POPULATION 1987	2069743	204530	199425	205899	203898	215598
KOTITALOUDEN KESKIKOKO 1987 -						
AVERAGE SIZE OF HOUSEHOLD 1987	2.34	2.27	2.25	2.35	2.45	2.48
KOTITALOUKSLA OTOKSESSA 1988 -						
NUMBER OF HOUSEHOLDS IN SAMPLE 1988	5248	409	426	449	475	496
KOTITALOUKSLA PERUSJOUKOSSE 1988 -						
NUMBER OF HOUSEHOLDS IN POPULATION 1988	2097925	210846	210814	209274	208753	209644
KOTITALOUDEN KESKIKOKO 1988 -						
AVERAGE SIZE OF HOUSEHOLD 1988	2.32	2.10	2.25	2.31	2.59	2.43

TILASTOKESKUS

TAULUKKO 6. KOTITALOUKSIEN VARAT JA VELAT TULODESILILEITÄIN 1987 JA 1988 (MK/KOTITALOUS, MUUTOS *).
 DESIILIT ON MUODOSTETTU KOTITALOUDEN KULUTTAJAYKSIKKÖÄ KOHTI LASKETUN KÄYTETTÄVISSÄ OLEVAN TULON MUKAAN.
 TABLE 6. HOUSEHOLD ASSETS AND LIABILITIES ACCORDING TO INCOME DECILES IN 1987 AND 1988 (FIM PER HOUSEHOLD, CHANGE *), WITH DECILES
 BASED ON DISPOSABLE INCOME PER CONSUMER UNIT HOUSEHOLD.

	VI DESIILI VI DECILE	VII DESIILI VII DECILE	VIII DESIILI VIII DECILE	IX DESIILI IX DECILE	X DESIILI X DECILE
VARALLISUUS YHTEENSÄ 1987 -					
ASSETS 1987, TOTAL	307751	342884	390611	467383	697748
VARALLISUUS YHTEENSÄ 1988 -					
ASSETS 1988, TOTAL	321079	357746	449090	505518	745312
MUUTOS - CHANGE	4	4	15	8	7
ASUNTO 1987 -					
DWELLING 1987	225658	240258	274927	323924	427254
ASUNTO 1988 -					
DWELLING 1988	217544	250598	305885	348230	441770
MUUTOS - CHANGE	-4	4	11	8	3
VAPAA-AJANASUNTO 1987 -					
VACATION HOUSE 1987	22037	25392	38689	52657	83744
VAPAA-AJANASUNTO 1988 -					
VACATION HOUSE 1988	30080	28572	42730	46634	85391
MUUTOS - CHANGE	36	13	10	-11	2
KULKUVÄLINEET 1987 -					
VEHICLES 1987	23736	27779	28599	34576	42774
KULKUVÄLINEET 1988 -					
VEHICLES 1988	30013	37057	40699	44649	52460
MUUTOS - CHANGE	26	33	42	29	23
RAHOITUSVARALLISUUS YHTEENSÄ 1987 -					
FINANCIAL ASSETS 1987, TOTAL	36320	49455	48397	56226	143977
RAHOITUSVARALLISUUS YHTEENSÄ 1988 -					
FINANCIAL ASSETS 1988, TOTAL	43442	41518	59777	66004	165691
MUUTOS - CHANGE	20	-16	24	17	15
TALLETUKSET YHTEENSÄ 1987 -					
DEPOSITS 1987, TOTAL	27146	39527	32801	37449	71834
TALLETUKSET YHTEENSÄ 1988 -					
DEPOSITS 1988, TOTAL	32155	29476	35264	41720	82505
MUUTOS - CHANGE	18	-25	8	11	15
TALLETUSTILIIT 1987 -					
DEPOSIT ACCOUNTS 1987	17977	21103	18642	23058	36910
TALLETUSTILIIT 1988 -					
DEPOSIT ACCOUNTS 1988	16938	17618	20048	22019	31908
MUUTOS - CHANGE	-6	-17	8	-5	-14
MÄÄRÄKÄIS- JA SJOITUSTILIIT 1987 -					
TIME DEPOSIT AND INVESTMENT ACCOUNTS 1987	9169	18424	14158	14392	34924
MÄÄRÄKÄIS- JA SJOITUSTILIIT 1988 -					
TIME DEPOSIT AND INVESTMENT ACCOUNTS 1988	15217	11859	15216	19701	50597
MUUTOS - CHANGE	66	-36	7	37	45

TIILASTOKESKUS

TAULUKKO 6. KOTITALOUKSIEN VARAT JA VELAT TULODESIILEITÄIN 1987 JA 1988 (MK/KOTITALOUS, MUUTOS %).
 DESIILIT ON MUODOSTETTU KOTITALOUDEN KULUTTAJAYKSIKKÖÄ KOHTI LASKETUN KÄYTÄVISSÄ OLEVAN TULON MUKAAN.
 TABLE 6. HOUSEHOLD ASSETS AND LIABILITIES ACCORDING TO INCOME DECILES IN 1987 AND 1988 (FIM PER HOUSEHOLD, CHANGE %). WITH DECILES
 BASED ON DISPOSABLE INCOME PER CONSUMER UNIT HOUSEHOLD.

	VI DESIILI VI DECILE	VII DESIILI VII DECILE	VIII DESIILI VIII DECILE	IX DESIILI IX DECILE	X DESIILI X DECILE
ARVOAPERIT YHTEENSÄ 1987 - SECURITIES 1987, TOTAL	5774	5856	11121	14618	66596
ARVOAPERIT YHTEENSÄ 1988 - SECURITIES 1988, TOTAL	8009	9011	17801	19166	77382
MUUTOS - CHANGE	39	54	60	31	16
PÖRSSIOSAKEET 1987 - LISTED SHARES 1987	2960	4016	7786	9651	40498
PÖRSSIOSAKEET 1988 - LISTED SHARES 1988	6492	6844	12856	15284	54870
MUUTOS - CHANGE	119	70	65	58	35
MUUT OSAKEET 1987 - OTHER SHARES 1987	119	319	219	762	5080
MUUT OSAKEET 1988 - OTHER SHARES 1988	567	377	1353	677	2587
MUUTOS - CHANGE	379	18	517	-11	-49
JOUKKOVELKAKIRJAT 1987 - BONDS AND DEBENTURES 1987	2696	1521	3116	4205	21018
JOUKKOVELKAKIRJAT 1988 - BONDS AND DEBENTURES 1988	950	1790	3592	3205	19924
MUUTOS - CHANGE	-65	18	15	-24	-5
OSUUSTODISTUKSET 1987 - SCRIPS 1987	505	622	384	396	736
OSUUSTODISTUKSET 1988 - SCRIPS 1988	488	433	601	508	633
MUUTOS - CHANGE	-3	-31	56	28	-14
MUUT RAHOITUSVARAT 1987 - OTHER FINANCIAL ASSETS 1987	2895	3450	4091	3764	4811
MUUT RAHOITUSVARAT 1988 - OTHER FINANCIAL ASSETS 1988	2790	2599	6111	4610	5172
MUUTOS - CHANGE	-4	-25	49	22	7
VELAT YHTEENSÄ 1987 - LIABILITIES 1987, TOTAL	60227	63625	71147	86669	92189
VELAT YHTEENSÄ 1988 - LIABILITIES 1988, TOTAL	66484	82776	87008	100277	113218
MUUTOS - CHANGE	10	30	22	16	23
ASUNTOLAINAT 1987 - HOUSING LOANS 1987	45038	46910	53620	65400	68254
ASUNTOLAINAT 1988 - HOUSING LOANS 1988	49595	61508	65848	74219	84334
MUUTOS - CHANGE	10	31	23	13	24

TILASTOKESKUS

TAULUKKO 6. KOTITALOUKSIEN VARAT JA VELAT TULODESIILEITÄIN 1987 JA 1988 (MK/KOTITALOUS, MUUTOS %).

DESILIT ON MUOOSTETTU KOTITALouden KULUTTAJAYKSIKÖÄ KOHTI LASKETUN KÄYTETTÄVISSÄ OLEVAN TULON MUKAAN.

TABLE 6. HOUSEHOLD ASSETS AND LIABILITIES ACCORDING TO INCOME DECILES IN 1987 AND 1988 (FIM PER HOUSEHOLD, CHANGE %). WITH DECILES BASED ON DISPOSABLE INCOME PER CONSUMER UNIT HOUSEHOLD.

	VI DESILI VI DECILE	VII DESILI VII DECILE	VIII DESILI VIII DECILE	IX DESILI IX DECILE	X DESILI X DECILE
KULUTUSLAINAT YHTEENSÄ 1987 - CONSUMER LOANS 1987, TOTAL	12286	13077	12834	16760	15777
KULUTUSLAINAT YHTEENSÄ 1988 - CONSUMER LOANS 1988, TOTAL	13853	17418	16919	20270	19534
MUUTOS - CHANGE	13	33	32	21	24
PANKKIEN KULUTUSLAINAT 1987 - CONSUMER LOANS ISSUED BY BANKS 1987	7319	8134	8154	10609	11390
PANKKIEN KULUTUSLAINAT 1988 - CONSUMER LOANS ISSUED BY BANKS 1988	9395	12233	11604	14798	14470
MUUTOS - CHANGE	28	50	42	39	27
OPINTOLAINAT 1987 - STUDENT LOANS 1987	4053	4047	3118	4859	3585
OPINTOLAINAT 1988 - STUDENT LOANS 1988	3768	4373	4364	4699	4402
MUUTOS - CHANGE	-7	8	40	-3	23
MUUT KULUTUSLAINAT 1987 - OTHER CONSUMER LOANS 1987	914	896	1562	1292	802
MUUT KULUTUSLAINAT 1988 - OTHER CONSUMER LOANS 1988	689	812	951	773	662
MUUTOS - CHANGE	-25	-9	-39	-40	-17
MUUT LAINAT 1987 - OTHER LIABILITIES 1987	2904	3638	4693	4508	8157
MUUT LAINAT 1988 - OTHER LIABILITIES 1988	3036	3849	4241	5788	9350
MUUTOS - CHANGE	5	6	-10	28	15
KÄYTETTÄVISSÄ OLEVAT TULOT 1987 - DISPOSABLE INCOME 1987	100159	111778	116765	128503	158460
KÄYTETTÄVISSÄ OLEVAT TULOT 1988 - DISPOSABLE INCOME 1988	109980	116406	129791	139873	173675
MUUTOS - CHANGE	10	4	11	9	10
SÄÄSTÄMISASTE 1988 % - SAVINGS RATE 1988 %	0,9	1,6	8,6	12,7	15,9
SÄÄSTÄMISASTE (ML. KULKUVÄLINEET) 1988 % - SAVINGS RATE (INCL. VEHICLES) 1988 %	7,5	8,4	14,7	20,3	23,1
VELKAANTUMISASTE 1988 % - DEBT-INCOME RATIO 1988 %	62,9	73,7	70,2	75,8	69,8

TILASTOKESKUS
 TAULUKKO 6. KOTITALOUKSIEN VÄRAT JA VELAT TULODESIILILEITÄIN 1987 JA 1988 (MK/KOTITALOUS, MUUTOS *).
 DESIILIT ON MUODOSTETTU KOTITALOUDEN KULUTAJAYKSIKÖÄ KOHTI LASKETUN KÄYTETTÄVISSÄ OLEVAN TULON MUKAAN.
 TABLE 6. HOUSEHOLD ASSETS AND LIABILITIES ACCORDING TO INCOME DECILES IN 1987 AND 1988 (FIM PER HOUSEHOLD, CHANGE *). WITH DECILES
 BASED ON DISPOSABLE INCOME PER CONSUMER UNIT HOUSEHOLD.

	VI DESIILI VI DECILE	VII DESIILI VII DECILE	VIII DESIILI VIII DECILE	IX DESIILI IX DECILE	X DESIILI X DECILE
KOTITALOUKSLIA OTOKSESSA 1987 - NUMBER OF HOUSEHOLDS IN SAMPLE 1987	522	528	551	609	808
KOTITALOUKSLIA PERUSJOUKOSSA 1987 - NUMBER OF HOUSEHOLDS IN POPULATION 1987	207427	205810	209226	205938	211991
KOTITALOUDEN KESKIKOKO 1987 - AVERAGE SIZE OF HOUSEHOLD 1987	2.51	2.54	2.32	2.21	2.01
KOTITALOUKSLIA OTOKSESSA 1988 - NUMBER OF HOUSEHOLDS IN SAMPLE 1988	533	511	552	611	786
KOTITALOUKSLIA PERUSJOUKOSSA 1988 - NUMBER OF HOUSEHOLDS IN POPULATION 1988	209606	209562	209398	209770	210259
KOTITALOUDEN KESKIKOKO 1988 - AVERAGE SIZE OF HOUSEHOLD 1988	2.56	2.41	2.42	2.22	1.96

TILASTOKESKUS

TAULUKKO 7. KOTITALOUKSIEN VARAT JA VELAT VARALLISUUSDESIILEITTÄIN 1987 JA 1988 (MK/KOTITALOUS, MUUTOS %).

DESIILIT ON MUODOSTETTU KOTITALOUTTA KOHTI LASKETUN BRUTTOVARALLISUUDEN MUKAAN.

TABLE 7. HOUSEHOLD ASSETS AND LIABILITIES ACCORDING TO WEALTH DECILES IN 1987 AND 1988 (FIM PER HOUSEHOLD, CHANGE %), WITH DECILES BASED ON GROSS WEALTH PER HOUSEHOLD.

	KAIKKI KOTI- TALOUDET ALL HOUSEHOLDS	I DESIILI I DECILE	II DESIILI II DECILE	III DESIILI III DECILE	IV DESIILI IV DECILE	V DESIILI V DECILE
VARALLISUUS YHTEENSÄ 1987 - ASSETS 1987, TOTAL	322427	..	11961	50912	133527	224173
VARALLISUUS YHTEENSÄ 1988 - ASSETS 1988, TOTAL	354715	..	20009	77271	169698	258053
MUUTOS - CHANGE	10	..	67	52	27	15
ASUNTO 1987 - DWELLING 1987	226173	..	149	7910	85618	173198
ASUNTO 1988 - DWELLING 1988	242830	..	795	26219	118316	198440
MUUTOS - CHANGE	7	..	434	231	38	15
VAPAA-AJANASUNTO 1987 - VACATION HOUSE 1987	28714	..	347	2463	10338	9184
VAPAA-AJANASUNTO 1988 - VACATION HOUSE 1988	30630	..	556	5443	11755	9134
MUUTOS - CHANGE	7	..	60	121	14	-1
KULKUVÄLINEET 1987 - VEHICLES 1987	22951	106	4155	18857	10950	16398
KULKUVÄLINEET 1988 - VEHICLES 1988	30587	350	7628	21449	15895	24998
MUUTOS - CHANGE	33	231	84	14	45	52
RAHOITUSVARALLISUUS YHTEENSÄ 1987 - FINANCIAL ASSETS 1987, TOTAL	44589	918	7310	21682	26621	25393
RAHOITUSVARALLISUUS YHTEENSÄ 1988 - FINANCIAL ASSETS 1988, TOTAL	50669	2359	11030	24160	23732	25482
MUUTOS - CHANGE	14	157	51	11	-11	0
TALLETUKSET YHTEENSÄ 1987 - DEPOSITS 1987, TOTAL	29664	750	6110	17261	22166	20949
TALLETUKSET YHTEENSÄ 1988 - DEPOSITS 1988, TOTAL	31998	2040	9031	20213	19894	20965
MUUTOS - CHANGE	8	172	48	17	-10	0
TALLETUSTILIIT 1987 - DEPOSIT ACCOUNTS 1987	18111	732	5542	14095	18039	13741
TALLETUSTILIIT 1988 - DEPOSIT ACCOUNTS 1988	17546	1790	8069	14854	15392	15076
MUUTOS - CHANGE	-3	144	46	5	-15	10
MÄÄRÄKAIS- JA SULOJITUSTILIIT 1987 - TIME DEPOSIT AND INVESTMENT ACCOUNTS 1987	11553	18	568	3166	4127	7208
MÄÄRÄKAIS- JA SULOJITUSTILIIT 1988 - TIME DEPOSIT AND INVESTMENT ACCOUNTS 1988	14451	250	962	5359	4503	5888
MUUTOS - CHANGE	25	1296	69	69	9	-18

TILASTOKESKUS
 TAULUKKO 7. KOTITALOUKSIEN VARAT JA VELAT VARALLIUSDESIILEITÄIN 1987 JA 1988 (MK/KOTITALOUS, MUUTOS %).
 DESIILIT ON MUODOSTETTU KOTITALOUTTA KOHTI LASKETUN BRUTTOVARALLISUUDEN MUKAAN.
 TABLE 7. HOUSEHOLD ASSETS AND LIABILITIES ACCORDING TO WEALTH DECILES IN 1987 AND 1988 (FIM PER HOUSEHOLD, CHANGE %), WITH DECILES
 BASED ON GROSS WEALTH PER HOUSEHOLD.

	KAIKKI KOTI- TALOUDET ALL HOUSEHOLDS	I DESIILI I DECILE	II DESIILI II DECILE	III DESIILI III DECILE	IV DESIILI IV DECILE	V DESIILI V DECILE
ARVOPAPERIT YHTEENSÄ 1987 - SECURITIES 1987, TOTAL	11728	..	391	2537	2488	2150
ARVOPAPERIT YHTEENSÄ 1988 - SECURITIES 1988, TOTAL	15209	..	851	2104	2504	2503
MUUTOS - CHANGE	30	..	117	-17	1	16
FORSIOSAKKEET 1987 - LISTED SHARES 1987	7371	..	258	2155	1728	1200
FORSIOSAKKEET 1988 - LISTED SHARES 1988	10960	..	641	1816	2099	1932
MUUTOS - CHANGE	49	..	148	-16	21	61
MUUT OSAKKEET 1987 - OTHER SHARES 1987	743	..	18	47	51	41
MUUT OSAKKEET 1988 - OTHER SHARES 1988	1014	..	134	42	91	112
MUUTOS - CHANGE	36	..	634	-10	80	175
JOUKKOVELKAKIRJAT 1987 - BONDS AND DEBENTURES 1987	3614	..	115	335	710	909
JOUKKOVELKAKIRJAT 1988 - BONDS AND DEBENTURES 1988	3235	..	77	246	313	459
MUUTOS - CHANGE	-10	..	-33	-27	-56	-49
OSUUSTODISTUKSET 1987 - SCRIPS 1987	451	19	35	143	429	238
OSUUSTODISTUKSET 1988 - SCRIPS 1988	472	23	29	135	208	297
MUUTOS - CHANGE	5	20	-18	-6	-51	25
MUUT RAHOITUSVARAT 1987 - OTHER FINANCIAL ASSETS 1987	2745	133	774	1741	1537	2056
MUUT RAHOITUSVARAT 1988 - OTHER FINANCIAL ASSETS 1988	2990	130	1118	1708	1126	1717
MUUTOS - CHANGE	9	-2	45	-2	-27	-16
VELAT YHTEENSÄ 1987 - LIABILITIES 1987, TOTAL	57179	13975	17949	23942	21973	44216
VELAT YHTEENSÄ 1988 - LIABILITIES 1988, TOTAL	69384	14923	26785	31086	34207	56317
MUUTOS - CHANGE	21	7	49	30	56	27
ASUNTOLAINAT 1987 - HOUSING LOANS 1987	42283	4275	2316	6066	12733	33607
ASUNTOLAINAT 1988 - HOUSING LOANS 1988	51432	2737	9962	9304	23570	43908
MUUTOS - CHANGE	22	-36	330	53	85	31

TILASTOKESKUS

TAULUKKO 7. KOTITALOUSIEN VARAT JA VELAT VARALLISUUSDESIILEITTÄIN 1987 JA 1988 (MK/KOTITALOUS, MUUTOS %).

DESIILIT ON MUODOSTETTU KOTITALOUTTA KOHTI LASKETUN BRUTTOVARALLISUUDEN MUKAAN.

TABLE 7. HOUSEHOLD ASSETS AND LIABILITIES ACCORDING TO WEALTH DECILES IN 1987 AND 1988 (FIM PER HOUSEHOLD, CHANGE %). WITH DECILES BASED ON GROSS WEALTH PER HOUSEHOLD.

	KAIKKI KOTI- TALOUDET ALL HOUSEHOLDS	I DESIILI I DECILE	II DESIILI II DECILE	III DESIILI III DECILE	IV DESIILI IV DECILE	V DESIILI V DECILE
KULUTUSLAINAT YHTEENSÄ 1987 - CONSUMER LOANS 1987. TOTAL	11529	8909	13034	16451	7817	7358
KULUTUSLAINAT YHTEENSÄ 1988 - CONSUMER LOANS 1988. TOTAL	14256	9185	15305	20175	8429	8340
MUUTOS - CHANGE	24	3	17	23	8	13
PANKKIEN KULUTUSLAINAT 1987 - CONSUMER LOANS ISSUED BY BANKS 1987	6668	2305	4156	8615	3459	4090
PANKKIEN KULUTUSLAINAT 1988 - CONSUMER LOANS ISSUED BY BANKS 1988	9392	3935	5279	11594	4859	6037
MUUTOS - CHANGE	41	71	27	35	40	48
OPINTOLAINAT 1987 - STUDENT LOANS 1987	3872	5435	7610	6687	3522	2612
OPINTOLAINAT 1988 - STUDENT LOANS 1988	4103	4356	9434	7212	2868	1899
MUUTOS - CHANGE	6	-20	24	8	-19	-27
MUUT KULUTUSLAINAT 1987 - OTHER CONSUMER LOANS 1987	989	1170	1269	1149	836	656
MUUT KULUTUSLAINAT 1988 - OTHER CONSUMER LOANS 1988	762	894	592	1369	701	404
MUUTOS - CHANGE	-23	-24	-53	19	-16	-38
MUUT LAINAT 1987 - OTHER LIABILITIES 1987	3367	791	2599	1426	1422	3252
MUUT LAINAT 1988 - OTHER LIABILITIES 1988	3696	3001	1518	1606	2208	4069
MUUTOS - CHANGE	10	279	-42	13	55	25
KÄYTETTÄVISSÄ OLEVAT TULOT 1987 - DISPOSABLE INCOME 1987	96349	51455	62419	77401	70418	82550
KÄYTETTÄVISSÄ OLEVAT TULOT 1988 - DISPOSABLE INCOME 1988	103704	57013	68822	80152	76932	94971
MUUTOS - CHANGE	8	11	10	4	9	15
SÄÄSTÄMISASTE 1988 % - SAVINGS RATE 1988 %	6.2	-27.5	-9.8	-11.7	-7.2	6.7
SÄÄSTÄMISASTE (ML. KULUVAALINEET) 1988 % - SAVINGS RATE (INCL. VEHICLES) 1988 %	12.8	-27.5	-8.5	-3.1	-1.6	12.5
VELKAANTUMISASTE 1988 % - DEBT-INCOME RATIO 1988 %	69.0	27.2	41.1	40.4	46.6	60.0

TILASTOKESKUS
 Taulukko 7. Kotitalouksien varat ja velat varallisuksesiileittain 1987 ja 1988 (mk/kotitalous, muutos %).
 DESIILIT ON MUODOSTETTU KOTITALOUTTA KOHTI LASKETUN BRUTTOVARALLISUUDEN MUKAAN.
 TABLE 7. HOUSEHOLD ASSETS AND LIABILITIES ACCORDING TO WEALTH DECILES IN 1987 AND 1988 (FIM PER HOUSEHOLD, CHANGE %), WITH DECILES
 BASED ON GROSS WEALTH PER HOUSEHOLD.

	KAIKKI KOTI- TALOUDET ALL HOUSEHOLDS	I DESIILI I DECILE	II DESIILI II DECILE	III DESIILI III DECILE	IV DESIILI IV DECILE	V DESIILI V DECILE
KOTITALOUKSIA OTOKSESSA 1987 - NUMBER OF HOUSEHOLDS IN SAMPLE 1987	5248	247	314	374	423	471
KOTITALOUKSIA PERUSJOUKOSSA 1987 - NUMBER OF HOUSEHOLDS IN POPULATION 1987	2069743	192963	210516	207637	206045	206796
KOTITALOUDEN KESKIKOKO 1987 - AVERAGE SIZE OF HOUSEHOLD 1987	2.34	1.52	1.77	2.06	1.84	2.06
KOTITALOUKSIA OTOKSESSA 1988 - NUMBER OF HOUSEHOLDS IN SAMPLE 1988	5248	277	318	385	444	486
KOTITALOUKSIA PERUSJOUKOSSA 1988 - NUMBER OF HOUSEHOLDS IN POPULATION 1988	2097925	210439	209593	209670	208490	210603
KOTITALOUDEN KESKIKOKO 1988 - AVERAGE SIZE OF HOUSEHOLD 1988	2.32	1.52	1.79	1.90	1.86	2.25

TILASTOKESKUS

TAULUKKO 7. KOTITALOUKSIEN VARAT JA VELAT VARALLISUUSDESIILEITÄIN 1987 JA 1988 (MK/KOTITALOUS, MUUTOS %).

DESILIIT ON MUODOSTETTU KOTITALOUTTA KORTTI LASKETUN BRUTTOVARALLISUUDEN MUKAAN.

TABLE 7. HOUSEHOLD ASSETS AND LIABILITIES ACCORDING TO WEALTH DECILES IN 1987 AND 1988 (FIM PER HOUSEHOLD, CHANGE %), WITH DECILES BASED ON GROSS WEALTH PER HOUSEHOLD.

	VI DESILI VI DECILE	VII DESILI VII DECILE	VIII DESILI VIII DECILE	IX DESILI IX DECILE	X DESILI X DECILE
VARALLISUUS YHTEENSÄ 1987 -					
ASSETS 1987, TOTAL	297807	372109	456400	587648	1051974
VARALLISUUS YHTEENSÄ 1988 -					
ASSETS 1988, TOTAL	331135	406824	494292	637067	1150877
MUUTOS - CHANGE	11	9	8	8	9
ASUNTO 1987 -					
DWELLING 1987	238004	298716	355489	436708	641597
ASUNTO 1988 -					
DWELLING 1988	258390	318921	376624	457010	675741
MUUTOS - CHANGE	9	7	6	5	5
VAPAA-AJANASUNTO 1987 -					
VACATION HOUSE 1987	12507	13953	27282	45903	160730
VAPAA-AJANASUNTO 1988 -					
VACATION HOUSE 1988	10923	17875	29370	50842	169899
MUUTOS - CHANGE	-13	28	8	11	6
KULKUVÄLINEET 1987 -					
VEHICLES 1987	18954	26088	32708	42541	56490
KULKUVÄLINEET 1988 -					
VEHICLES 1988	27435	35558	43099	55380	73902
MUUTOS - CHANGE	45	36	32	30	31
RAHOITUSVARALLISUUS YHTEENSÄ 1987 -					
FINANCIAL ASSETS 1987, TOTAL	28342	33352	40920	62496	193158
RAHOITUSVARALLISUUS YHTEENSÄ 1988 -					
FINANCIAL ASSETS 1988, TOTAL	34387	34469	45199	73835	231335
MUUTOS - CHANGE	21	3	10	18	20
TALLETUKSET YHTEENSÄ 1987 -					
DEPOSITS 1987, TOTAL	23119	25949	31206	43475	102384
TALLETUKSET YHTEENSÄ 1988 -					
DEPOSITS 1988, TOTAL	26996	26650	32582	48994	112316
MUUTOS - CHANGE	17	3	4	13	10
TALLETUSTILIIT 1987 -					
DEPOSIT ACCOUNTS 1987	17573	17715	21432	27750	42899
TALLETUSTILIIT 1988 -					
DEPOSIT ACCOUNTS 1988	17043	17426	19799	25394	40560
MUUTOS - CHANGE	-3	-2	-8	-8	-5
MÄÄÄRAIKAIS- JA Sijoitustilit 1987 -					
TIME DEPOSIT AND INVESTMENT ACCOUNTS 1987	5546	8235	9773	15725	59485
MÄÄÄRAIKAIS- JA Sijoitustilit 1988 -					
TIME DEPOSIT AND INVESTMENT ACCOUNTS 1988	9952	9224	12783	23600	71756
MUUTOS - CHANGE	79	12	31	50	21

TIILASTOKESKUS

TAULUKKO 7. KOTITALOUKSIEN VARAT JA VELAT VARALLISUUSDESIILEITÄIN 1987 JA 1988 (MK/KOTITALOUS, MUUTOS %).
 DESIILIT ON MUODOSTETTU KOTITALOUTTA KOHTI LASKETUN BRUTTOVARALLISUUDEN MUKAAN.
 TABLE 7. HOUSEHOLD ASSETS AND LIABILITIES ACCORDING TO WEALTH DECILES IN 1987 AND 1988 (FIM PER HOUSEHOLD, CHANGE %). WITH DECILES
 BASED ON GROSS WEALTH PER HOUSEHOLD.

	VI DESIILI VI DECILE	VII DESIILI VII DECILE	VIII DESIILI VIII DECILE	IX DESIILI IX DECILE	X DESIILI X DECILE
ARVOPAPERIT YHTEENSÄ 1987 -					
SECURITIES 1987, TOTAL	2394	4077	5118	13414	82583
ARVOPAPERIT YHTEENSÄ 1988 -					
SECURITIES 1988, TOTAL	5146	4045	8573	18734	107093
MUUTOS - CHANGE	115	-1	68	40	30
PÖRSSIOSAKKEET 1987 -					
LISTED SHARES 1987	1549	2177	3606	8121	51578
PÖRSSIOSAKKEET 1988 -					
LISTED SHARES 1988	3469	2815	6630	14223	75552
MUUTOS - CHANGE	124	29	84	75	46
MUUT OSAKKEET 1987 -					
OTHER SHARES 1987	276	345	362	600	5550
MUUT OSAKKEET 1988 -					
OTHER SHARES 1988	154	277	628	1248	7427
MUUTOS - CHANGE	-44	-20	73	108	34
JOUKKOVELKAKIRJAT 1987 -					
BONDS AND DEBENTURES 1987	569	1556	1150	4693	25454
JOUKKOVELKAKIRJAT 1988 -					
BONDS AND DEBENTURES 1988	1524	953	1314	3262	24114
MUUTOS - CHANGE	168	-39	14	-30	-5
OSUUSTODISTUKSET 1987 -					
SCRIPS 1987	367	588	617	1099	941
OSUUSTODISTUKSET 1988 -					
SCRIPS 1988	499	623	843	1174	885
MUUTOS - CHANGE	36	6	36	7	-6
MUUT RAHOITUSVARAT 1987 -					
OTHER FINANCIAL ASSETS 1987	2463	2738	3979	4509	7249
MUUT RAHOITUSVARAT 1988 -					
OTHER FINANCIAL ASSETS 1988	1746	3152	3201	4934	11041
MUUTOS - CHANGE	-29	15	-20	9	52
VELAT YHTEENSÄ 1987 -					
LIABILITIES 1987, TOTAL	64290	82564	89082	99932	109475
VELAT YHTEENSÄ 1988 -					
LIABILITIES 1988, TOTAL	75505	89344	110796	120189	134415
MUUTOS - CHANGE	17	8	24	20	23
ASUNTOLAINAT 1987 -					
HOUSING LOANS 1987	52347	67665	73178	82424	84488
ASUNTOLAINAT 1988 -					
HOUSING LOANS 1988	60858	72370	88081	99529	103779
MUUTOS - CHANGE	16	7	20	21	23

TILASTOKESKUS
 TAULUKKO 7. KOTITALOUKSIEN VARAT JA VELAT VARALLISUUSDESIILEITTÄIN 1987 JA 1988 (MK/KOTITALOUS, MUUTOS %).
 DESIILIT ON MUODUSTETTU KOTITALOUTTA KOHTI LASKETUN BRUTTOVARALLISUUDEN MUKAAN.
 TABLE 7. HOUSEHOLD ASSETS AND LIABILITIES ACCORDING TO WEALTH DECILES IN 1987 AND 1988 (FIM PER HOUSEHOLD, CHANGE %). WITH DECILES
 BASED ON GROSS WEALTH PER HOUSEHOLD.

	VI DESIILI VI DECILE	VII DESIILI VII DECILE	VIII DESIILI VIII DECILE	IX DESIILI IX DECILE	X DESIILI X DECILE
KULUTUSLAINAT YHTEENSÄ 1987 -					
CONSUMER LOANS 1987, TOTAL	7518	9050	12070	14176	18524
KULUTUSLAINAT YHTEENSÄ 1988 -					
CONSUMER LOANS 1988, TOTAL	10750	12999	17995	17043	22316
MUUTOS - CHANGE	43	44	49	20	20
PANKKIEN KULUTUSLAINAT 1987 -					
CONSUMER LOANS ISSUED BY BANKS 1987	4392	5781	8567	10065	14763
PANKKIEN KULUTUSLAINAT 1988 -					
CONSUMER LOANS ISSUED BY BANKS 1988	7783	10235	12999	12575	18592
MUUTOS - CHANGE	77	77	52	25	26
OPINTOLAINAT 1987 -					
STUDENT LOANS 1987	2250	2314	2599	2755	3027
OPINTOLAINAT 1988 -					
STUDENT LOANS 1988	2296	2021	4247	3673	3028
MUUTOS - CHANGE	2	-13	63	33	0
MUUT KULUTUSLAINAT 1987 -					
OTHER CONSUMER LOANS 1987	876	955	904	1356	735
MUUT KULUTUSLAINAT 1988 -					
OTHER CONSUMER LOANS 1988	672	743	749	795	696
MUUTOS - CHANGE	-23	-22	-17	-41	-5
MUUT LAINAT 1987 -					
OTHER LIABILITIES 1987	4426	5849	3834	3333	6463
MUUT LAINAT 1988 -					
OTHER LIABILITIES 1988	3896	3975	4720	3617	8320
MUUTOS - CHANGE	-12	-32	23	9	29
KÄYTETTÄVISSÄ OLEVAT TULOT 1987 -					
DISPOSABLE INCOME 1987	96543	107651	116761	134832	158970
KÄYTETTÄVISSÄ OLEVAT TULOT 1988 -					
DISPOSABLE INCOME 1988	104631	115733	127484	142318	168717
MUUTOS - CHANGE	8	8	9	6	6
SÄÄSTÄMISASTE 1988 % -					
SAVINGS RATE 1988 %	5.5	5.6	6.4	11.8	34.6
SÄÄSTÄMISASTE (ML. KULKUVÄLINEET) 1988 % -					
SAVINGS RATE (INCL. VEHICLES) 1988 %	11.3	12.2	13.8	20.3	43.4
VELKAANTUMISASTE 1988 % -					
DEBT-INCOME RATIO 1988 %	73.3	79.3	90.4	88.9	80.6

TILASTOKESKUS

TAULUKKO 7. KOTITALOUKSIEN VARAT JA VELAT VARALLISUUSDESIILEITITÄIN 1987 JA 1988 (MK/KOTITALOUS, MUUTOS %).

DESIIIT ON MUODSTETTU KOTITALOUTTA KORTI LASKETUN BRUTTOVARALLISUUDEN MUKAAN.

TABLE 7. HOUSEHOLD ASSETS AND LIABILITIES ACCORDING TO WEALTH DECILES IN 1987 AND 1988 (FIM PER HOUSEHOLD, CHANGE %), WITH DECILES BASED ON GROSS WEALTH PER HOUSEHOLD.

	VI DESII VI DECILE	VII DESII VII DECILE	VIII DESII VIII DECILE	IX DESII IX DECILE	X DESII X DECILE
KOTITALOUKSLA OTOKSESSA 1987 -					
NUMBER OF HOUSEHOLDS IN SAMPLE 1987	533	602	641	719	924
KOTITALOUKSLA PERUSJOUKOSKA 1987 -					
NUMBER OF HOUSEHOLDS IN POPULATION 1987	207169	209180	210701	206787	211951
KOTITALOUDEN KESKIKOKO 1987 -					
AVERAGE SIZE OF HOUSEHOLD 1987	2.40	2.76	2.90	3.04	2.95
KOTITALOUKSLA OTOKSESSA 1988 -					
NUMBER OF HOUSEHOLDS IN SAMPLE 1988	550	581	611	709	887
KOTITALOUKSLA PERUSJOUKOSKA 1988 -					
NUMBER OF HOUSEHOLDS IN POPULATION 1988	209755	209128	209480	210261	210505
KOTITALOUDEN KESKIKOKO 1988 -					
AVERAGE SIZE OF HOUSEHOLD 1988	2.51	2.70	2.86	3.01	2.84

TILASTOKESKUS

TALUKKO 8. KOTITALOUKSIEN VARAT JA VELAT VARALLISUUSDESIILEITÄIN 1987 JA 1988 (MK/KOTITALOUS, MUUTOS %).
DESIILIT ON MUODOSTETTU KOTITALOUTTA KOHTI LASKETUN NETTOVARALLISUUDEN MUKAAN.

TABLE 8. HOUSEHOLD ASSETS AND LIABILITIES ACCORDING TO WEALTH DECILES IN 1987 AND 1988 (FIM PER HOUSEHOLD, CHANGE %), WITH DECILES
BASED ON NET WEALTH PER HOUSEHOLD.

	KAIKKI KOTI- TALOUDET ALL HOUSEHOLDS	I DESIILI I DECILE	II DESIILI II DECILE	III DESIILI III DECILE	IV DESIILI IV DECILE	V DESIILI V DECILE
VARALLISUUS YHTEENSÄ 1987 - ASSETS 1987, TOTAL	322427	30410	10701	65072	154327	235107
VARALLISUUS YHTEENSÄ 1988 - ASSETS 1988, TOTAL	354715	60177	17424	96231	190820	256137
MUUTOS - CHANGE	10	98	63	48	24	9
ASUNTO 1987 - DWELLING 1987	226173	14443	3807	30748	106502	188145
ASUNTO 1988 - DWELLING 1988	242830	34484	7704	52319	137157	202653
MUUTOS - CHANGE	7	139	102	70	29	8
VAPAA-AJANASUNTO 1987 - VACATION HOUSE 1987	28714	1167	288	1608	9157	8052
VAPAA-AJANASUNTO 1988 - VACATION HOUSE 1988	30630	2070	421	2611	10337	9330
MUUTOS - CHANGE	7	77	46	62	13	16
KULKUVÄLINEET 1987 - VEHICLES 1987	22951	7520	2921	14025	15092	16791
KULKUVÄLINEET 1988 - VEHICLES 1988	30587	12573	4685	19547	20372	21316
MUUTOS - CHANGE	33	67	60	39	35	27
RAHOITUSVARALLISUUS YHTEENSÄ 1987 - FINANCIAL ASSETS 1987, TOTAL	44589	7281	3686	18692	23575	22119
RAHOITUSVARALLISUUS YHTEENSÄ 1988 - FINANCIAL ASSETS 1988, TOTAL	50669	11050	4615	21754	22954	22839
MUUTOS - CHANGE	14	52	25	16	-3	3
TALLETUKSET YHTEENSÄ 1987 - DEPOSITS 1987, TOTAL	29664	5134	3074	15303	19002	17563
TALLETUKSET YHTEENSÄ 1988 - DEPOSITS 1988, TOTAL	31998	7718	3795	17691	18833	18068
MUUTOS - CHANGE	8	50	23	16	-1	3
TALLETUSTILIT 1987 - DEPOSIT ACCOUNTS 1987	18111	4174	2807	12258	16061	13793
TALLETUSTILIT 1988 - DEPOSIT ACCOUNTS 1988	17546	5906	3396	14610	13374	14753
MUUTOS - CHANGE	-3	42	21	19	-17	7
MÄÄÄKÄIKÄIS- JA SIIJOITUSTILIT 1987 - TIME DEPOSIT AND INVESTMENT ACCOUNTS 1987	11553	960	267	3044	2940	3769
MÄÄÄKÄIKÄIS- JA SIIJOITUSTILIT 1988 - TIME DEPOSIT AND INVESTMENT ACCOUNTS 1988	14451	1812	399	3081	5459	3315
MUUTOS - CHANGE	25	89	49	1	86	-12

TIILASTOKESKUS

TAULUKKO 8. KOTITALOUKSIEN VARAT JA VELAT VARALLISUUSDESIILEITÄIN 1987 JA 1988 (MK/KOTITALOUS, MUUTOS %).
DESIILIT ON MUODOSTETTU KOTITALOUTTA KOHTI LASKETUN NETTOVARALLISUUDEN MUKAAN.

TABLE 8. HOUSEHOLD ASSETS AND LIABILITIES ACCORDING TO WEALTH DECILES IN 1987 AND 1988 (FIM PER HOUSEHOLD, CHANGE %). WITH DECILES
BASED ON NET WEALTH PER HOUSEHOLD.

	KAIKKI KOTI- TALOUDET ALL HOUSEHOLDS	I DESIILI I DECILE	II DESIILI II DECILE	III DESIILI III DECILE	IV DESIILI IV DECILE	V DESIILI V DECILE
ARVOPAPERIT YHTEENSÄ 1987 - SECURITIES 1987, TOTAL	11728	1062	256	1853	2289	2124
ARVOPAPERIT YHTEENSÄ 1988 - SECURITIES 1988, TOTAL	15209	2020	491	2328	1879	2971
MUUTOS - CHANGE	30	90	92	26	-18	40
PÖRSSIOSAKEET 1987 - LISTED SHARES 1987	7371	819	176	1521	1888	1313
PÖRSSIOSAKEET 1988 - LISTED SHARES 1988	10960	1613	447	2074	1480	2328
MUUTOS - CHANGE	49	97	154	36	-22	77
MUUT OSAKEET 1987 - OTHER SHARES 1987	743	57	9	28	70	153
MUUT OSAKEET 1988 - OTHER SHARES 1988	1014	299	26	60	91	233
MUUTOS - CHANGE	36	422	189	114	30	53
JOUKKOVELKAKIRJAT 1987 - BONDS AND DEBENTURES 1987	3614	186	71	304	330	659
JOUKKOVELKAKIRJAT 1988 - BONDS AND DEBENTURES 1988	3235	108	18	193	307	410
MUUTOS - CHANGE	-10	-42	-74	-36	-7	-38
OSUUSTODISTUKSET 1987 - SCRIPS 1987	451	88	23	52	433	205
OSUUSTODISTUKSET 1988 - SCRIPS 1988	472	55	22	113	207	215
MUUTOS - CHANGE	5	-37	-6	119	-52	5
MUUT RAHOITUSVARAT 1987 - OTHER FINANCIAL ASSETS 1987	2745	997	333	1485	1852	2227
MUUT RAHOITUSVARAT 1988 - OTHER FINANCIAL ASSETS 1988	2990	1258	308	1622	2036	1585
MUUTOS - CHANGE	9	26	-8	9	10	-29
VELAT YHTEENSÄ 1987 - LIABILITIES 1987, TOTAL	57179	68277	8452	38094	66854	73920
VELAT YHTEENSÄ 1988 - LIABILITIES 1988, TOTAL	69384	113894	13949	58207	83192	76556
MUUTOS - CHANGE	21	67	65	53	24	4
ASUNTOLAINAT 1987 - HOUSING LOANS 1987	42283	32717	3355	24061	52611	62514
ASUNTOLAINAT 1988 - HOUSING LOANS 1988	51432	71243	7527	41134	68406	61982
MUUTOS - CHANGE	22	118	124	71	30	-1

TILASTOKESKUS

TAULUKKO 8. KOTITALOUKSIEN VARAT JA VELAT VARALLISUUSDESIILEITÄIN 1987 JA 1988 (MK/KOTITALOUS, MUUTOS %).
 DESIILIT ON MUODOSTETTU KOTITALOUTTA KOHTI LASKETUN NETTOVARALLISUUDEN MUKAAN.
 TABLE 8. HOUSEHOLD ASSETS AND LIABILITIES ACCORDING TO WEALTH DECILES IN 1987 AND 1988 (FIM PER HOUSEHOLD, CHANGE %), WITH DECILES
 BASED ON NET WEALTH PER HOUSEHOLD.

	KAIKKI KOTI- TALOUDET ALL HOUSEHOLDS	I DESIILI I DECILE	II, DESIILI II DECILE	III DESIILI III DECILE	IV DESIILI IV DECILE	V DESIILI V DECILE
KULUTUSLAINAT YHTEENSÄ 1987 - CONSUMER LOANS 1987, TOTAL	11529	30523	4434	11271	9514	7355
KULUTUSLAINAT YHTEENSÄ 1988 - CONSUMER LOANS 1988, TOTAL	14256	35581	5572	13823	10923	10318
MUUTOS - CHANGE	24	17	26	23	15	40
PANKKIEN KULUTUSLAINAT 1987 - CONSUMER LOANS ISSUED BY BANKS 1987	6668	9313	2397	6172	4842	4534
PANKKIEN KULUTUSLAINAT 1988 - CONSUMER LOANS ISSUED BY BANKS 1988	9392	15664	2701	8603	6569	7242
MUUTOS - CHANGE	41	68	13	39	36	60
OPINTOLAINAT 1987 - STUDENT LOANS 1987	3872	18487	1616	3907	3569	1815
OPINTOLAINAT 1988 - STUDENT LOANS 1988	4103	17648	2517	4598	3349	2351
MUUTOS - CHANGE	6	-5	56	18	-6	30
MUUT KULUTUSLAINAT 1987 - OTHER CONSUMER LOANS 1987	989	2723	421	1192	1103	1006
MUUT KULUTUSLAINAT 1988 - OTHER CONSUMER LOANS 1988	762	2269	355	622	1005	725
MUUTOS - CHANGE	-23	-17	-16	-48	-9	-28
MUUT LAINAT 1987 - OTHER LIABILITIES 1987	3367	5037	662	2761	4729	4051
MUUT LAINAT 1988 - OTHER LIABILITIES 1988	3696	7070	851	3250	3863	4256
MUUTOS - CHANGE	10	40	28	18	-18	5
KÄYTETTÄVISSÄ OLEVAT TULOT 1987 - DISPOSABLE INCOME 1987	96349	69596	57042	74191	81427	84997
KÄYTETTÄVISSÄ OLEVAT TULOT 1988 - DISPOSABLE INCOME 1988	103704	83112	61244	83135	84163	92743
MUUTOS - CHANGE	8	19	7	12	3	9
SÄÄSTÄMISASTE 1988 % - SAVINGS RATE 1988 %	6,2	-58,1	-1,6	1,1	1,3	4,0
SÄÄSTÄMISASTE (ML. KULKUVALINEET) 1988 % - SAVINGS RATE (INCL. VEHICLES) 1988 %	12,8	-52,4	0,1	7,4	8,1	9,6
VELKAANTUMISASTE 1988 % - DEBT-INCOME RATIO 1988 %	69,0	149,1	23,1	72,9	99,5	86,6

TILASTOKESKUS

TALUKKO 8. KOTITALOUKSIEN VARAT JA VELAT VARALLISUUSDESIILEITTIMÄIN 1987 JA 1988 (MK/KOTITALOUS, MUUTOS %).
 DESILIT ON MUOOSTETTU KOTITALOUTTA KOHTI LASKETUN NETTOVARALLISUUDEN MUKAAN.
 TABLE 8. HOUSEHOLD ASSETS AND LIABILITIES ACCORDING TO WEALTH DECILES IN 1987 AND 1988 (FIM PER HOUSEHOLD, CHANGE %), WITH DECILES
 BASED ON NET WEALTH PER HOUSEHOLD.

	KAIKKI KOTI- TALOUDET ALL HOUSEHOLDS	I DESILI I	II DESILI II	III DESILI III	IV DESILI IV	V DESILI V
KOTITALOUKSIA OTOKSESSA 1987 -						
NUMBER OF HOUSEHOLDS IN SAMPLE 1987	5248	323	280	356	426	458
KOTITALOUKSIA PERUSJOUKOSSA 1987 -						
NUMBER OF HOUSEHOLDS IN POPULATION 1987	2069743	202518	199388	209740	208666	210310
KOTITALOUDEN KESKIKOKO 1987 -						
AVERAGE SIZE OF HOUSEHOLD 1987	2.34	1.97	1.67	2.00	2.06	2.19
KOTITALOUKSIA OTOKSESSA 1988 -						
NUMBER OF HOUSEHOLDS IN SAMPLE 1988	5248	334	299	380	420	470
KOTITALOUKSIA PERUSJOUKOSSA 1988 -						
NUMBER OF HOUSEHOLDS IN POPULATION 1988	2097925	209072	210707	209981	209542	208489
KOTITALOUDEN KESKIKOKO 1988 -						
AVERAGE SIZE OF HOUSEHOLD 1988	2.32	2.04	1.66	2.06	2.07	2.21

TILASTOKESKUS

TAULUKKO 8. KOTITALOUKSIEN VARAT JA VELAT VARALLISUUSDESIILEITÄIN 1987 JA 1988 (MK/KOTITALOUS, MUUTOS %).

DESIIIT ON MUODOSTETTU KOTITALOUTTA KOHTI LASKETUN NETTIVARALLISUUDEN MUKAAN.

TABLE 8. HOUSEHOLD ASSETS AND LIABILITIES ACCORDING TO WEALTH DECILES IN 1987 AND 1988 (FIM PER HOUSEHOLD, CHANGE %), WITH DECILES

BASED ON NET WEALTH PER HOUSEHOLD.

	VI DESIIILI VI DECILE	VII DESIIILI VII DECILE	VIII DESIIILI VIII DECILE	IX DESIIILI IX DECILE	X DESIIILI X DECILE
VARALLISUUS YHTEENSÄ 1987 -					
ASSETS 1987, TOTAL	296676	361983	442561	568574	1034716
VARALLISUUS YHTEENSÄ 1988 -					
ASSETS 1988, TOTAL	324234	383697	475629	616999	1123384
MUUTOS - CHANGE	9	6	7	9	9
ASUNTO 1987 -					
DWELLING 1987	238396	283840	337470	420608	622123
ASUNTO 1988 -					
DWELLING 1988	253039	300323	354821	442837	641700
MUUTOS - CHANGE	6	6	5	5	3
VAPAA-AJANASUNTO 1987 -					
VACATION HOUSE 1987	9088	16884	27021	48576	162198
VAPAA-AJANASUNTO 1988 -					
VACATION HOUSE 1988	10829	14903	27980	55953	171416
MUUTOS - CHANGE	19	-12	4	15	6
KULKUVÄLINEET 1987 -					
VEHICLES 1987	20716	24113	32941	38463	55549
KULKUVÄLINEET 1988 -					
VEHICLES 1988	28939	31123	41231	54896	71036
MUUTOS - CHANGE	40	29	25	43	28
RAHOITUSVARALLISUUS YHTEENSÄ 1987 -					
FINANCIAL ASSETS 1987, TOTAL	28476	37146	45129	60926	194846
RAHOITUSVARALLISUUS YHTEENSÄ 1988 -					
FINANCIAL ASSETS 1988, TOTAL	31427	37349	51598	63312	239232
MUUTOS - CHANGE	10	1	14	4	23
TALLETUKSET YHTEENSÄ 1987 -					
DEPOSITS 1987, TOTAL	23242	28564	33335	43244	105833
TALLETUKSET YHTEENSÄ 1988 -					
DEPOSITS 1988, TOTAL	24468	27931	37471	42660	121072
MUUTOS - CHANGE	5	-2	12	-1	14
TALLETUSTILIIT 1987 -					
DEPOSIT ACCOUNTS 1987	15640	20637	22603	27661	44343
TALLETUSTILIIT 1988 -					
DEPOSIT ACCOUNTS 1988	16522	18390	20679	23845	43916
MUUTOS - CHANGE	6	-11	-9	-14	-1
MÄÄÄRAKAIS- JA SIJOITUSTILIIT 1987 -					
TIME DEPOSIT AND INVESTMENT ACCOUNTS 1987	7602	7927	10732	15583	61490
MÄÄÄRAKAIS- JA SIJOITUSTILIIT 1988 -					
TIME DEPOSIT AND INVESTMENT ACCOUNTS 1988	7946	9541	16792	18815	77156
MUUTOS - CHANGE	5	20	56	21	25

TIILASTOKESKUS

TAULUKKO 8. KOTITALOUSKIEN VARAT JA VELAT VARALLISUDESIIIEITÄIN 1987 JA 1988 (MK/KOTITALOUS, MUUTOS %).

DESIIIT ON MUODOSTETTU KOTITALOUTTA KOHTI LASKETUN NETTIVARALLISUUDEN MUKAAN.

TABLE 8. HOUSEHOLD ASSETS AND LIABILITIES ACCORDING TO WEALTH DECILES IN 1987 AND 1988 (FIM PER HOUSEHOLD, CHANGE %), WITH DECILES BASED ON NET WEALTH PER HOUSEHOLD.

	VI DESIIILI VI DECILE	VII DESIIILI VII DECILE	VIII DESIIILI VIII DECILE	IX DESIIILI IX DECILE	X DESIIILI X DECILE
ARVOPAPERIT YHTEENSÄ 1987 -					
SECURITIES 1987, TOTAL	2953	4914	6871	12813	80673
ARVOPAPERIT YHTEENSÄ 1988 -					
SECURITIES 1988, TOTAL	4751	5718	9603	15815	106253
MUUTOS - CHANGE	61	16	40	23	32
PÖRSSIOSAKEET 1987 -					
LISTED SHARES 1987	1435	2972	3362	9256	50050
PÖRSSIOSAKEET 1988 -					
LISTED SHARES 1988	2992	4127	6866	12125	75359
MUUTOS - CHANGE	108	39	104	31	51
MUUT OSAKEET 1987 -					
OTHER SHARES 1987	345	240	502	441	5489
MUUT OSAKEET 1988 -					
OTHER SHARES 1988	509	357	704	789	7054
MUUTOS - CHANGE	48	49	40	79	29
JOUKKOVELKAKIRJAT 1987 -					
BONDS AND DEBENTURES 1987	1173	1701	3007	3116	25134
JOUKKOVELKAKIRJAT 1988 -					
BONDS AND DEBENTURES 1988	1250	1233	2032	2902	23840
MUUTOS - CHANGE	7	-28	-32	-7	-5
OSUUSTODISTUKSET 1987 -					
SCRIPS 1987	403	489	706	871	1217
OSUUSTODISTUKSET 1988 -					
SCRIPS 1988	422	528	1045	1038	1070
MUUTOS - CHANGE	5	8	48	19	-12
MUUT RAHOITUSVARAT 1987 -					
OTHER FINANCIAL ASSETS 1987	1878	3180	4218	3998	7124
MUUT RAHOITUSVARAT 1988 -					
OTHER FINANCIAL ASSETS 1988	1786	3171	3479	3800	10837
MUUTOS - CHANGE	-5	-0	-18	-5	52
VELAT YHTEENSÄ 1987 -					
LIABILITIES 1987, TOTAL	70440	61243	58223	58250	66143
VELAT YHTEENSÄ 1988 -					
LIABILITIES 1988, TOTAL	77032	62120	63482	67221	78642
MUUTOS - CHANGE	9	1	9	15	19
ASUNTOLAINAT 1987 -					
HOUSING LOANS 1987	58723	49069	45671	44515	47595
ASUNTOLAINAT 1988 -					
HOUSING LOANS 1988	62837	47294	49009	49919	55318
MUUTOS - CHANGE	7	-4	7	12	16

	VI DESIIIT VI DECILE	VII DESIIIT VII DECILE	VIII DESIIIT VIII DECILE	IX DESIIIT IX DECILE	X DESIIIT X DECILE
KULUTUSLAINAT YHTEENSÄ 1987 -					
CONSUMER LOANS 1987, TOTAL	8025	9387	10652	10709	13635
KULUTUSLAINAT YHTEENSÄ 1988 -					
CONSUMER LOANS 1988, TOTAL	11105	11696	12403	14697	16527
MUUTOS - CHANGE	38	25	16	37	21
PANKKIJEN KULUTUSLAINAT 1987 -					
CONSUMER LOANS ISSUED BY BANKS 1987	5205	6340	7940	8202	11610
PANKKIJEN KULUTUSLAINAT 1988 -					
CONSUMER LOANS ISSUED BY BANKS 1988	9019	8279	9201	12464	14198
MUUTOS - CHANGE	73	31	16	52	22
OPINTOLAINAT 1987 -					
STUDENT LOANS 1987	2235	2258	1798	1906	1445
OPINTOLAINAT 1988 -					
STUDENT LOANS 1988	1703	2639	2642	1733	1902
MUUTOS - CHANGE	-24	17	47	-9	32
MUUT KULUTUSLAINAT 1987 -					
OTHER CONSUMER LOANS 1987	585	789	914	601	580
MUUT KULUTUSLAINAT 1988 -					
OTHER CONSUMER LOANS 1988	384	778	561	499	426
MUUTOS - CHANGE	-34	-1	-39	-17	-27
MUUT LAINAT 1987 -					
OTHER LIABILITIES 1987	3692	2787	1900	3025	4914
MUUT LAINAT 1988 -					
OTHER LIABILITIES 1988	3090	3129	2070	2805	6796
MUUTOS - CHANGE	-16	12	9	-14	38
KÄYTETTÄVISSÄ OLEVAT TULOT 1987 -					
DISPOSABLE INCOME 1987	93977	103861	114822	127386	153757
KÄYTETTÄVISSÄ OLEVAT TULOT 1988 -					
DISPOSABLE INCOME 1988	107834	108296	118757	134091	163506
MUUTOS - CHANGE	15	4	3	5	6
SAÄSTÄMISASTE 1988 % -					
SAVINGS RATE 1988 %	3.5	7.7	17.5	11.9	35.4
SAÄSTÄMISASTE (ML. KULUKUVAINEET) 1988 % -					
SAVINGS RATE (INCL. VEHICLES) 1988 %	9.1	14.1	24.4	20.8	43.3
VELKAANTUMISASTE 1988 % -					
DEBT-INCOME RATIO 1988 %	74.4	58.2	53.5	51.1	48.4

TIILASTOKESKUS

TAULUKKO 8. KOTITALOUKSIEN VARAT JA VELAT VARALLISUUSDESIILEITÄIN 1987 JA 1988 (MK/KOTITALOUS, MUUTOS %).
 DESILIT ON MUODOSTETTU KOTITALOUTTA KOHTI LASKETUN NETTOVARALLISUUDEN MUKAAN.
 TABLE 8. HOUSEHOLD ASSETS AND LIABILITIES ACCORDING TO WEALTH DECILES IN 1987 AND 1988 (FIM PER HOUSEHOLD, CHANGE %). WITH DECILES
 BASED ON NET WEALTH PER HOUSEHOLD.

	VI DESILI VI DECILE	VII DESILI VII DECILE	VIII DESILI VIII DECILE	IX DESILI IX DECILE	X DESILI X DECILE
KOTITALOUKSLA OTOKSESSA 1987 -					
NUMBER OF HOUSEHOLDS IN SAMPLE 1987	530	591	661	715	908
KOTITALOUKSLA PERUSJOUKSSA 1987 -					
NUMBER OF HOUSEHOLDS IN POPULATION 1987	209141	204435	207284	207689	210571
KOTITALOUHEN KESKIKOKO 1987 -					
AVERAGE SIZE OF HOUSEHOLD 1987	2.46	2.61	2.76	2.83	2.81
KOTITALOUKSLA OTOKSESSA 1988 -					
NUMBER OF HOUSEHOLDS IN SAMPLE 1988	522	598	642	707	876
KOTITALOUKSLA PERUSJOUKSSA 1988 -					
NUMBER OF HOUSEHOLDS IN POPULATION 1988	209840	210015	209831	210166	210282
KOTITALOUHEN KESKIKOKO 1988 -					
AVERAGE SIZE OF HOUSEHOLD 1988	2.56	2.51	2.68	2.74	2.71

TIILASTOKESKUS

TAULUKKO 9. KOTITALOUKSIEN VARAT JA VELAT KOTITALOUDEN ASUNNON HALLINTASUURTEEN MUKAAN 1987 JA 1988 (MK/KOTITALOUS, MUUTOS %).
TABLE 9. HOUSEHOLD ASSETS AND LIABILITIES ACCORDING TO TENURE STATUS OF DWELLING OF HOUSEHOLD IN 1987 AND 1988
(FIM PER HOUSEHOLD, CHANGE %)

	KAIKKI KOTI- TALOUDET ALL HOUSEHOLDS	OMA TALO OWN HOUSES	OMA OSAKE- HUONEISTO OWN FLATS	VUOKRA- ASUNTO RENTED- DWELLINGS
VARALLISUUS YHTEENSÄ 1987 - ASSETS 1987, TOTAL	322427	459476	447400	45253
VARALLISUUS YHTEENSÄ 1988 - ASSETS 1988, TOTAL	354715	479204	464824	91427
MUUTOS - CHANGE	10	4	4	102
ASUNTO 1987 - DWELLING 1987	226173	337274	329048	-
ASUNTO 1988 - DWELLING 1988	242830	340818	332468	32595
MUUTOS - CHANGE	7	1	1	-
VAPAA-AJANSUNTO 1987 - VACATION HOUSE 1987	28714	30928	45301	10487
VAPAA-AJANSUNTO 1988 - VACATION HOUSE 1988	30630	32324	45344	13716
MUUTOS - CHANGE	7	5	0	31
KULKUVÄLINEET 1987 - VEHICLES 1987	22951	33948	20671	12327
KULKUVÄLINEET 1988 - VEHICLES 1988	30587	42831	26911	19323
MUUTOS - CHANGE	33	26	30	57
RAHOITUSVARALLISUUS YHTEENSÄ 1987 - FINANCIAL ASSETS 1987, TOTAL	44589	57326	52379	22439
RAHOITUSVARALLISUUS YHTEENSÄ 1988 - FINANCIAL ASSETS 1988, TOTAL	50669	63232	60101	25793
MUUTOS - CHANGE	14	10	15	15
TALLETUKSET YHTEENSÄ 1987 - DEPOSITS 1987, TOTAL	29664	40073	31197	16125
TALLETUKSET YHTEENSÄ 1988 - DEPOSITS 1988, TOTAL	31998	41248	34756	17904
MUUTOS - CHANGE	8	3	11	11
TALLETUSTILIT 1987 - DEPOSIT ACCOUNTS 1987	18111	23405	18440	11651
TALLETUSTILIT 1988 - DEPOSIT ACCOUNTS 1988	17546	21561	18567	11608
MUUTOS - CHANGE	-3	-8	1	-0
MÄÄRAKAIS- JA SIIJOITUSTILIT 1987 - TIME DEPOSIT AND INVESTMENT ACCOUNTS 1987	11553	16668	12757	4474
MÄÄRAKAIS- JA SIIJOITUSTILIT 1988 - TIME DEPOSIT AND INVESTMENT ACCOUNTS 1988	14451	19688	16189	6296
MUUTOS - CHANGE	25	18	27	41

TILASTOKESKUS
 TAILUKKO 9. KOTITALOUSIEN VARAT JA VELAT KOTITALOUDEN ASUNNON HALLINTASUHTEN MUKAAN 1987 JA 1988 (MK/KOTITALOUS, MUUTOS %).
 TABLE 9. HOUSEHOLD ASSETS AND LIABILITIES ACCORDING TO TENURE STATUS OF DWELLING OF HOUSEHOLD IN 1987 AND 1988
 (FIM PER HOUSEHOLD, CHANGE %)

	KAIKKI KOTI- TALOUDET	OMA TALO	OMA OSAKE- HUONEISTO	VUOKRA- ASUNTO
	ALL HOUSEHOLDS	OWN HOUSES	OWN FLATS	RENTED DWELLINGS
ARVOPAPERIT YHTEENSÄ 1987 -				
SECURITIES 1987, TOTAL	11728	12586	18619	4227
ARVOPAPERIT YHTEENSÄ 1988 -				
SECURITIES 1988, TOTAL	15209	17149	22398	5585
MUUTOS - CHANGE	30	36	20	32
PÖRSSIOSAKEET 1987 -				
LISTED SHARES 1987	7371	7803	11207	3248
PÖRSSIOSAKEET 1988 -				
LISTED SHARES 1988	10960	12579	15463	4438
MUUTOS - CHANGE	49	61	38	37
MUUT OSAKEET 1987 -				
OTHER SHARES 1987	743	1353	533	233
MUUT OSAKEET 1988 -				
OTHER SHARES 1988	1014	1600	854	459
MUUTOS - CHANGE	36	18	60	97
JOUKKOVELKAKIRJAT 1987 -				
BONDS AND DEBENTURES 1987	3614	3429	6879	745
JOUKKOVELKAKIRJAT 1988 -				
BONDS AND DEBENTURES 1988	3235	2970	6081	688
MUUTOS - CHANGE	-10	-13	-12	-8
OSUUSTODISTUKSET 1987 -				
SCRIPS 1987	451	965	158	133
OSUUSTODISTUKSET 1988 -				
SCRIPS 1988	472	999	159	142
MUUTOS - CHANGE	5	4	1	7
MUUT RAHOITUSVARAT 1987 -				
OTHER FINANCIAL ASSETS 1987	2745	3703	2405	1954
MUUT RAHOITUSVARAT 1988 -				
OTHER FINANCIAL ASSETS 1988	2990	3835	2787	2162
MUUTOS - CHANGE	9	4	16	11
VELAT YHTEENSÄ 1987 -				
LIABILITIES 1987, TOTAL	57179	64918	84445	22452
VELAT YHTEENSÄ 1988 -				
LIABILITIES 1988, TOTAL	69384	77484	99650	28948
MUUTOS - CHANGE	21	19	18	29
ASUNTOLAINAT 1987 -				
HOUSING LOANS 1987	42283	53681	66824	5878
ASUNTOLAINAT 1988 -				
HOUSING LOANS 1988	51432	62978	79865	8632
MUUTOS - CHANGE	22	17	20	47

TILASTOKESKUS
 Taulukko 9. KOTITALOUKSIEN VARAT JA VELAT KOTITALOUDEN ASUNNON HALLINTASUHTEEN MUKAAN 1987 JA 1988 (MK/KOTITALOUS, MUUTOS %).
 TABLE 9. HOUSEHOLD ASSETS AND LIABILITIES ACCORDING TO TENURE STATUS OF DWELLING OF HOUSEHOLD IN 1987 AND 1988
 (FIM PER HOUSEHOLD, CHANGE %)

	KAIKKI KOTI- TALOUDET ALL HOUSEHOLDS	OMA TALO OWN HOUSES	OMA OSAKE- HUONEISTO OWN FLATS	vuokra- asunto RENTED DWELLINGS
KULUTUSLAINAT YHTEENSÄ 1987 -				
CONSUMER LOANS 1987, TOTAL	11529	9349	10717	14829
KULUTUSLAINAT YHTEENSÄ 1988 -				
CONSUMER LOANS 1988, TOTAL	14256	12183	13006	18053
MUUTOS - CHANGE	24	30	21	22
PANKKIEN KULUTUSLAINAT 1987 -				
CONSUMER LOANS ISSUED BY BANKS 1987	6668	7025	6517	6397
PANKKIEN KULUTUSLAINAT 1988 -				
CONSUMER LOANS ISSUED BY BANKS 1988	9392	10085	8955	8985
MUUTOS - CHANGE	41	44	37	40
OPINTOLAINAT 1987 -				
STUDENT LOANS 1987	3872	1284	3545	7187
OPINTOLAINAT 1988 -				
STUDENT LOANS 1988	4103	1374	3569	7978
MUUTOS - CHANGE	6	7	1	11
MUUT KULUTUSLAINAT 1987 -				
OTHER CONSUMER LOANS 1987	989	1040	655	1245
MUUT KULUTUSLAINAT 1988 -				
OTHER CONSUMER LOANS 1988	762	724	482	1090
MUUTOS - CHANGE	-23	-30	-26	-12
MUUT LAINAT 1987 -				
OTHER LIABILITIES 1987	3367	1889	6905	1745
MUUT LAINAT 1988 -				
OTHER LIABILITIES 1988	3696	2323	6779	2263
MUUTOS - CHANGE	10	23	-2	30
KÄYTETTÄVISSÄ OLEVAT TULOT 1987 -				
DISPOSABLE INCOME 1987	96349	111746	105149	70154
KÄYTETTÄVISSÄ OLEVAT TULOT 1988 -				
DISPOSABLE INCOME 1988	103704	120860	111523	74840
MUUTOS - CHANGE	8	8	6	7
SÄÄSTÄMISASTE 1988 % -				
SAVINGS RATE 1988 %	6.2	7.8	6.0	3.5
SÄÄSTÄMISASTE (ML. KULKUVALINEET) 1988 % -				
SAVINGS RATE (INCL. VEHICLES) 1988 %	12.8	15.4	11.4	9.6
VELKAANTUMISASTE 1988 % -				
DEBT-INCOME RATIO 1988 %	69.0	66.7	91.7	39.2

TAULUKKO 9. KOTITALOUKSIEN VARAT JA VELAT KOTITALOUDEN ASUNNON HALLINTASUITEEN MUKAAN 1987 JA 1988 (MK/KOTITALOUS, MUUTOS %).
TABLE 9. HOUSEHOLD ASSETS AND LIABILITIES ACCORDING TO TENURE STATUS OF DWELLING OF HOUSEHOLD IN 1987 AND 1988
(FIM PER HOUSEHOLD, CHANGE %)

	KAIKKI KOTI- TALOUDET ALL HOUSEHOLDS	OMA TALO OWN HOUSES	OMA OSAKE- HUONEISTO OWN FLATS	VUOKRA- ASUNTO RENTED DWELLINGS
KOTITALOUKSIDA OTOKSESSA 1987 -				
NUMBER OF HOUSEHOLDS IN SAMPLE 1987	5248	2649	1497	1102
KOTITALOUKSIDA PERUSJOUKOSSA 1987 -				
NUMBER OF HOUSEHOLDS IN POPULATION 1987	2069743	774277	629014	666452
KOTITALOUDEN KESKIKOKO 1987 -				
AVERAGE SIZE OF HOUSEHOLD 1987	2.34	2.89	2.14	1.88
KOTITALOUKSIDA OTOKSESSA 1988 -				
NUMBER OF HOUSEHOLDS IN SAMPLE 1988	5248	2654	1541	1053
KOTITALOUKSIDA PERUSJOUKOSSA 1988 -				
NUMBER OF HOUSEHOLDS IN POPULATION 1988	2097925	793805	654906	649214
KOTITALOUDEN KESKIKOKO 1988 -				
AVERAGE SIZE OF HOUSEHOLD 1988	2.32	2.88	2.13	1.84

Kotitalouksien säästäminen 1988

Household Saving 1988

Julkaisu kuvaa kotitalouksien säästämisen kehitystä 1980-luvulla. Vuoden 1988 tietojen perusteella tarkastellaan lähemmin eri väestöryhmien säästämisen suuruutta ja jakautumista asuntosäästämiseen ja rahoitussäästämiseen. Taustatietoina käytetään mm. ikä-, elinvaihe-, tulo-, alue- ja sosioekonomista luokitusta.

Julkaisujen myynti:

Försäljning:

Hinta - Pris

Tilastokeskus
PL 504
00101 Helsinki
(90) 17 341

Statistikcentralen
PB 504
00101 Helsingfors
(90) 17 341

95 mk

ISSN 0784-8420
ISBN 951-47-4583-3